

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

TVIRTINU
Direktorius

**TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ, SKIRTŲ TURINIO
PASLAUGOMS GALUTINIAMS VARTOTOJAMS TEIKTI,
RINKOS TYRIMO ATASKAITA**

2013 m. _____ d. Nr. (43.4) LD-

TURINYS

1. ĮVADAS.....	5
1.1. Elektroninių ryšių rinkų tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje.....	5
1.2. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo istorija ir proceso apžvalga.....	8
2. TRANSLIACIJŲ IR TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAS	13
3. TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS	15
3.1. Transliacijų paslaugos ir jų tendencijos Lietuvoje	15
3.1.1. Radijo ir televizijos transliacijų paslaugų atskyrimas	16
3.1.2. Radijo transliacijos Lietuvoje	16
3.1.3. Televizijos transliacijos Lietuvoje	17
3.1.3.1. Nemokamos ir mokamos televizijos transliacijos Lietuvoje	18
3.1.3.2. Televizijos transliacijų Lietuvoje pasirinkimas pagal technologijas	20
3.1.3.3. Televizijos transliacijų Lietuvoje geografinis paplitimas	23
3.1.3.4. Televizijos transliuotojų ir retransliuotojų skaičius Lietuvoje	24
3.2. Transliacijų perdavimo paslaugų apibrėžimas	27
3.2.1. Transliacijų perdavimo paslaugų technologiniai principai	27
3.2.2. Transliacijų perdavimo paslaugų būdai ir jų savybės	28
3.2.3. Transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė	36
3.2.3.1. Radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė.....	36
3.2.3.2. Radijo transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė.....	38
3.2.3.2.1 Pakeičiamumo analizė tarp radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui ir kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui.....	39
3.2.3.2.2 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjų, pakeičiamumo analizė	41
3.2.3.2.3 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, pakeičiamumo analizė	43
3.2.3.2.4 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų apibrėžimas.....	44
3.2.3.3. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė.....	44
3.2.3.3.1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė.....	48
3.2.3.3.2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pakeičiamumo tarp šios paslaugų teikėjų analizė.....	54
3.2.3.3.3 Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė	60
3.2.3.3.3. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė	63
3.2.3.3.4. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais pakeičiamumo analizė	65
3.2.3.3.5. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų apibrėžimas	67
3.3. Transliacijų perdavimo paslaugų geografinis apibrėžimas	68
3.3.1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų geografinis apibrėžimas	69
3.3.2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų geografinis apibrėžimas	70
3.4. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų apibrėžimas	74

4. TRIJŲ KRITERIJŲ TESTAS.....	77
4.1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugų rinkų trijų kriterijų testas	77
4.1.1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos trijų kriterijų testas	77
4.1.1.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	77
4.1.1.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	78
4.1.2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinkos trijų kriterijų testas	81
4.1.2.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	81
4.1.2.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	81
4.1.3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkos trijų kriterijų testas	82
4.1.3.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	83
4.2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkų trijų kriterijų testas	84
4.2.1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos trijų kriterijų testas	85
4.2.1.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	85
4.2.1.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	86
4.2.2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinkos trijų kriterijų testas	87
4.2.2.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	87
4.2.2.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	88
4.2.3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ rinkų trijų kriterijų testas	90
4.2.3.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	90
4.2.3.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	91
4.2.4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“ rinkų trijų kriterijų testas	94
4.2.4.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	94
4.2.4.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	95
4.2.5. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų kabelinės televizijos tinklais rinkos trijų kriterijų testas	96
4.2.5.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	96
4.2.5.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti <i>ex-ante</i> įpareigojimus	98

4.2.6. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų rinkos trijų kriterijų testas	99
4.2.6.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	99
4.2.7. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų rinkos trijų kriterijų testas	100
4.2.7.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje	100
4.3. Rinkos, kuriose <i>ex-ante</i> reguliavimas yra pagrindžiamas	101
5. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOJE RINKOJE YRA VEIKSMINGA IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS	102
6. ĮPAREIGOJIMŲ ATITINKAMOJE RINKOJE NUSTATYMAS, KEITIMAS ARBA NAIKINIMAS	103
6.1. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas LRTC, naikinimas	104
6.2. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas transliuotojui, naikinimas	106
6.3. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, naikinimas	107
6.4. Įpareigojimų ūkio subjektui TEO, turinčiam didelę įtaką teikiant televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, naikinimas	109
6.5. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo skaitmeninio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas LRTC, naikinimas	110
1 Priedas	113
2 priedas	115

1. ĮVADAS

1.1. Elektroninių ryšių rinkų tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje

2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (Žin., 2004, Nr. 69-2382) (toliau – Įstatymas). Įstatymas perkėlė Europos Sąjungos reguliavimo sistemos nuostatas į nacionalinę teisę. Įstatymu ir jo pakeitimais perkelti šie Europos Sąjungos teisės aktai:

1. 1997 m. lapkričio 28 d. Tarybos sprendimas 97/838/EB dėl Europos bendrijos pritarimo, kiek tai susiję su jos kompetencija, PPO derybų dėl pagrindinių telekomunikacijų paslaugų rezultatams (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 11 skyrius, 27 tomas, p. 69).

2. 1998 m. kovo 30 d. Europos Komisijos rekomendacija dėl principų, taikomų organizacijoms, atsakingoms už vartotojų ginčų sprendimą ne teismo tvarka.

3. 1998 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/84/EB dėl sąlygine prieiga grindžiamų paslaugų ir sąlyginės prieigos paslaugų teisinės apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 3 tomas, p. 147).

4. 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 23 tomas, p. 254).

5. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 317).

6. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Prieigos direktyva).

7. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 337) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37).

8. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Pagrindų direktyva).

9. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 367) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL 2009 L 337, p. 11).

10. 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 514) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL 2009 L 337, p. 11).

11. 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkoje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 8 skyrius, 2 tomas, p. 178).

12. 2003 m. liepos 25 d. Europos Komisijos rekomendacija dėl vietos nustatymo informacijos elektroninių ryšių tinkluose siekiant teikti vietos nustatymu pagrįstas pagalbos skambučių paslaugas tvarkymo.

13. 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/108/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo, panaikinanti Direktyvą 89/336/EEB (OL 2004 L 390, p. 24).

14. 2008 m. birželio 20 d. Europos Komisijos direktyva 2008/63/EB dėl konkurencijos telekomunikacijų galinių įrenginių rinkose (OL 2008 L 162, p. 20).

Įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) tikslas – veiksminga konkurencija elektroninių ryšių srityje, efektyvus elektroninių ryšių išteklių naudojimas bei užtikrinta elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsauga.

Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje išdėstyti Tarnybos uždaviniai:

1) užtikrinti sąlygas, reikalingas veiksmingai konkurencijai elektroninių ryšių, pirmiausia perduodant informacijos turinį elektroninių ryšių tinklais, rinkose, taip pat užtikrinti, kad nebūtų diskriminuojami ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas, bei skatinti elektroninių ryšių infrastruktūros plėtrą ir vystymą;

2) užtikrinti elektroninių ryšių paslaugų gavėjų, įskaitant neįgaliųjų, senyvo amžiaus ir specialių socialinių poreikių turinčių paslaugų gavėjų (fizinį asmenų, dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčių, neįgijusių arba praradusių gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime), teisių ir teisėtų interesų apsaugą, ypač užtikrindama paprastas ir nebrangias ginčų sprendimo procedūras ir skatinant viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo sąlygų ir tarifų skaidrumą, ir pagal kompetenciją užtikrinti galimybę naudotis universaliosiomis paslaugomis bei galimybę galutiniams paslaugų gavėjams turėti prieigą prie pasirinktos informacijos ir ją platinti teisės aktų nustatyta tvarka, taip pat galimybę naudotis pasirinkta programine įranga ir paslaugomis;

3) skatinti efektyvias ilgalaikes investicijas ir naujovių diegimą, taip pat elektroninių ryšių plėtrą;

4) užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą, taip pat, kad būtų pakankamai nacionalinių telefono ryšio numerių išteklių, reikalingų viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms, kad numeracijos planai ir procedūros būtų taikomi tokiu būdu, kuris užtikrintų vienodas visų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybę, ypač užtikrindama, kad ūkio subjektai, kuriems skirti nacionalinių telefono ryšio numerių ištekliai, nediskriminuotų kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, kiek tai susiję su numeracijos sekomis, naudojamomis jų paslaugoms pasiekti;

5) pagal savo kompetenciją užtikrinti, kad Lietuvos Respublikoje naudojama aparatūra ir įrenginiai atitiktų Lietuvos Respublikoje galiojančius privalomus reikalavimus, užtikrinti aparatūros ir įrenginių elektromagnetinį suderinamumą;

6) pagal kompetenciją skatinti Europos Sąjungos vidaus rinkos plėtrą ir suderintą elektroninių ryšių reguliavimą Europos Sąjungoje;

7) bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, tarp jų ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, kad būtų užtikrinta žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisė, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu;

8) užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais;

9) užtikrinti, kad viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai įgyvendintų tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų saugumui ir vientisumui užtikrinti.

Konkurencijos priežiūros elektroninių ryšių srityje Tarnyba siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje (Įstatymo 14 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalis numato, kad Tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. To paties straipsnio 20 dalis nustato, kad atlikdama rinkos tyrimą, kurio metu sprendžia, ar ūkio subjektas turi didelę įtaką rinkoje, ir nustatydamą įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams, Tarnyba atsižvelgia į

atitinkamas tarptautinių sutarčių ir (arba) susitarimų nuostatas ir pagal kompetenciją užtikrina šių sutarčių bei (arba) susitarimų laikymąsi ir įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad Tarnyba nustato rinkos tyrimo taisykles. Rinkos tyrimo taisyklės yra patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 (Žin., 2004, Nr. 141–5174) (toliau – Taisyklės).

Taisyklės parengtos:

- 1) vadovaujantis Įstatymu;
- 2) įgyvendinant Pagrindų direktyvą;
- 3) įgyvendinant Prieigos direktyvą;
- 4) atsižvelgiant į 2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendaciją 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2007 L 344, p. 65) (toliau – Rinkų rekomendacija);
- 5) atsižvelgiant į 2002 m. Komisijos gaires dėl rinkos tyrimo ir didelės įtakos vertinimo rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (toliau – Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės);
- 6) atsižvelgiant į 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendaciją 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23) (toliau – Pranešimų rekomendacija);
- 7) atsižvelgiant į Europos reguliuotojų grupės elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms bendrą poziciją dėl požiūrio į tinkamas priemones naujoje reguliavimo sistemoje (ERG (03) 30 rev1 bei ERG (06) 33) (toliau – Bendra pozicija dėl priemonių).

Tarnyba atlieka Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti (toliau – Transliacijų perdavimo paslaugos) rinkos tyrimą vadovaudamasi:

1. Pagrindų direktyva;
2. Įstatymu;
3. Taisyklėmis;

bei atsižvelgdama į:

1. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gaires;
2. Rinkų rekomendaciją;
3. Pranešimų rekomendaciją;
4. Bendrą poziciją dėl priemonių;
5. 2007 m. gruodžio 28 d. Europos Komisijos rekomendacijos 2007/879/EB dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų elektroninių ryšių srityje, reikalaujančių *ex-ante* reguliavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, aiškinamąjį memorandumą (toliau – Aiškinamasis memorandumą)
6. Europos Reguluotojų Grupės (angl. *European Regulators group*, ERG) dokumentu „Trijų kriterijų taikymo gairės“ (angl. *Guidance on the application of the three criteria*)¹.

Pagal Įstatymo 16 straipsnio 3 dalį, Tarnyba atlieka rinkos tyrimą Europos Komisijai priėmus rekomendaciją, nustatančią atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, arba sprendimą, nustatantį Europos Sąjungos rinką, arba pakeitus šiuos teisės aktus.

Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, Tarnyba turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

- 1) suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;
- 2) valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
- 3) savo iniciatyva.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

¹ ERG (08) 21 Galutinis pranešimas apie 3 kriterijų testą 080604
http://www.erg.eu/streaming/erg_08_21_erg_rep_3crit_test_final_080604.pdf?contentId=545221&field=ATTACHED_FILE

- 1) atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;
- 2) tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas;
- 3) Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

1.2. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo istorija ir proceso apžvalga

Pirmą kartą Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimas buvo atliktas 2006 m. Atliekant Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimą buvo apibrėžtos 6 atskiros Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos:

1. Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
2. Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
3. Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
4. Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
5. Laidinio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
6. Radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
7. Kabelinės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka. Ši rinka apėmė ir Transliacijų perdavimo paslaugas, teikiamas mikrobangų daugiakanalės televizijos (toliau – MDTV televizija) tinklais.

2006 m. baigto Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu buvo apibrėžtos šios Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos, kuriose reikalinga taikyti *ex-ante* reguliavimą:

1. Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
2. Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
3. Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.
4. Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

2006 m. baigto Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo pasėkoje AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (toliau – LRTC) buvo pripažintas ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką 4 Transliacijų perdavimo paslaugų rinkose:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1057 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas)

skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-772) ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

2. Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1059 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-774) ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

3. Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1056 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-771) ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

4. Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1058 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-773) ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

Minėtose rinkose ūkio subjektui LRTC buvo nustatyti šie įpareigojimai: įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Tarnyba 2008 m. inicijavo ir 2010 m. baigė antrąjį Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimą. Pastarojo rinkos tyrimo metu Tarnyba apibrėžė tokias Transliacijų perdavimo paslaugų rinkas:

1. Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

2. Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

3. Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

4. Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

5. Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

6. Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO LT, AB, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

7. Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

8. Radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų, skirtų turinio

paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

9. Kabelinės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

2010 m. baigto Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba nustatė šias rinkas, kuriose reikalinga taikyti *ex-ante* reguliavimą:

1. Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

2. Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

3. Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

4. Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

5. Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

6. Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO LT, AB, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

7. Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka.

Pastarojo rinkos tyrimo pasėkoje Tarnyba LRTC pripažino didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu šešiose, o TEO LT, AB (toliau – TEO) vienoje Transliacijų perdavimo paslaugų rinkoje. LRTC Tarnybos buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką šiose rinkose:

1. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-240 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

2. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-242 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

3. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-243 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

4. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-245 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

5. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-241 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

6. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-244 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ ūkio subjektas LRTC pripažintas turinčiu didelę įtaką skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje.

LRTC minėtose rinkose buvo nustatyti šie įpareigojimai: įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas. 2010 m., lyginant su 2006 m. atliktu Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimu, ūkio subjektui LRTC Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje, Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje, Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje buvo pakeisti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai, o taip pat apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Likusiose rinkose įpareigojimai buvo nustatyti pirmą kartą.

2010 m. baigus Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimą, TEO Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-246 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO LT, AB, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ buvo pripažinta turinčiu didelę įtaką Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. Ūkio subjektui TEO buvo nustatyti šie įpareigojimai: įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Įpareigojimai ūkio subjektui TEO šioje rinkoje buvo nustatyti pirmą kartą.

2012 m. spalio 29 d. Lietuvoje buvo išjungta analoginė antžeminė televizija. Atsižvelgdama į tai, Tarnyba 2013 m. balandžio 9 d. Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1V-579 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų, kuriais ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras yra pripažintas turinčiu didelę įtaką Antžeminės televizijos transliacijų

perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, ir Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkose pripažinimo netekusiais galios“ pripažino netekusiais galios šiuos Tarnybos direktoriaus įsakymus:

1. 2006 m. spalio 5 d. įsakymą Nr. 1V-1059 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“.

2. 2006 m. spalio 5 d. įsakymą Nr. 1V-1058 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“.

3. 2010 m. vasario 24 d. įsakymą Nr. 1V-243 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“.

4. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymą Nr. 1V-245 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką Analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“.

Aukščiau minėtus Tarnybos direktoriaus įsakymus pripažinus netekusiais galios, ūkio subjektui LRTC buvo *de facto* panaikinti įpareigojimai, kiek tai yra susiję su analoginės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis, skirtomis turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti.

Trečiąją Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba pradėjo suinteresuotų ūkio subjektų prašymu. Rinkos tyrimas pradėtas atsižvelgiant į Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies 1 punktą, Tarnybos direktoriaus 2012 m. spalio 3 d. įsakymą Nr. 1V-1310 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos tyrimo“. Šio rinkos tyrimo tikslas – įvertinti ar konkurencija Transliacijų perdavimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, ir jei konkurencija nėra veiksminga, imtis tinkamų priemonių sudaryti sąlygas vystytis konkurencijai. Rinkos tyrimas atliekamas vadovaujantis rinkos tyrimo procedūra, nustatyta Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje. Šioje Tarnybos parengtoje Transliacijų perdavimo paslaugų ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pateikiama Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapų analizė.

Siekdama surinkti informaciją Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimui, Tarnyba 2013 m. kovo 21 d. raštu Nr. (43.4) 1B-1386 ir 2013 m. kovo 25 d. raštu Nr. (43.4) 1B-1439 82 asmenims išsiuntė Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo anketą (toliau – Anketa). Anketos gavėjų sąrašas yra pateiktas Ataskaitos 1 priede.

Šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime naudojami Anketos, kitų Tarnybos atliktų rinkų tyrimų informacija (įskaitant 2006 ir 2010 m. baigtus Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimus), Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 (Žin., 2005, Nr. 49-1641), nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikta informacija, Tarnybos turima informacija ir kita viešai prieinama informacija.

Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamasis laikotarpis yra 2008 m. spalio 1 d. – 2012 m. gruodžio 31 d. Ataskaitos 2 priede yra pateikti Ataskaitoje naudojamų sutrumpinimų paaiškinimai.

2. TRANSLIACIJŲ IR TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAS

2003 m. Rinkų rekomendacijoje Transliacijų perdavimo paslaugų rinka, buvo apibrėžta kaip 18 (aštuoniolika) didmeninių paslaugų rinka – „*Broadcasting transmission services, to deliver broadcast content to end users*“.

Aiškinamojo memorandumo 4.4 punkte paaiškinta, jog atitinkama mažmeninė paslauga yra radijo ir televizijos transliacijų teikimas (angl. *delivery of radio and televizijos broadcasting*), o taip pat interaktyvios transliacijų paslaugos (angl. *delivery or transmission of interactive services*). Ten pat nurodyta, jog (radijo ir televizijos) transliacijos nėra elektroninių ryšių paslaugų objektas, tačiau transliacijos klausytojams ir žiūrovams yra pateikiamos naudojant elektroninių ryšių paslaugas².

Siekiant 2003 m. Rinkų rekomendacijoje ir Aiškinamajame memorandume minimas radijo ir televizijos transliacijų paslaugas suderinti su Lietuvos teisinėje sistemoje naudojamomis sąvokomis ir tokiu būdu Ataskaitoje įsivesti vieningas sąvokas, tikslinga panagrinėti kaip yra reglamentuojama radijo ir televizijos transliacijų veikla Lietuvoje.

Radijo ir televizijos transliacijų veiklą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 71–1706; 2006, Nr. 82–3254) (toliau – VII). VII 2 straipsnio 50 dalyje nurodyta, kad radijo programų transliavimas yra visuomenės informavimo paslauga, kurią teikia radijo programų transliuotojas, skirta tuo pačiu metu klausyti programas pagal programų tvarkaraštį. VII 2 straipsnio 51 dalyje nurodyta, kad radijo programų transliuotojas yra radijo programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė už radijo programų turinio parinkimą ir jo išdėstymą radijo programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia radijo programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei. Minėto įstatymo 2 straipsnio 67 dalyje nurodyta, kad televizijos programų transliavimas yra visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslauga, kurią teikia visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų teikėjas, skirta programoms žiūrėti pagal programų tvarkaraštį jų transliavimo metu. VII įstatymo 2 straipsnio 68 dalyje nurodyta, kad televizijos programų transliuotojas – televizijos programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė už visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos turinio parinkimą ir jo išdėstymą televizijos programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia televizijos programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei. VII 2 straipsnio 58 dalyje nurodyta, kad retransliavimas yra visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslauga, kurią teikia retransliuotojas, skirta priimti transliuojamas užbaigtas radijo ir (ar) televizijos programas ar atskiras programas ir tuo pačiu metu nepakeistas perduoti visuomenei elektroninių ryšių tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad VII apibrėžtos radijo programų transliavimo, televizijos programų transliavimo, retransliavimo sąvokos yra visuomenės informavimo paslauga, t. y. turinio paslauga, laikoma, kad šiame rinkos tyrime „transliacijos“ yra suprantamos kaip radijo ir televizijos programos. Nepaisant to, šioje Ataskaitoje sąvokos „transliacijos“ ir „programos“ bus naudojamos pakaitomis, nes tokiu būdu bus užtikrinamas teksto aiškumas ir teiginių paprastumas.

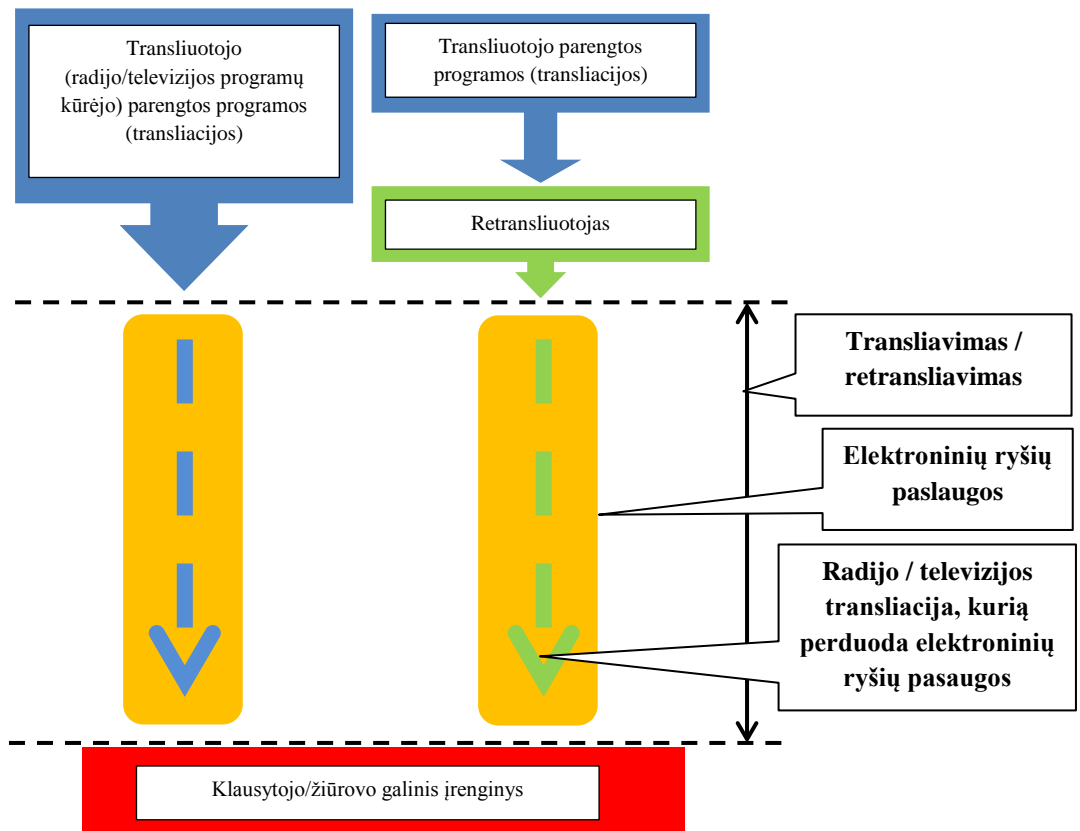
VII 2 straipsnio 61 dalyje nurodyta, kad siuntimas yra su radijo ir (ar) televizijos programų transliavimu ir (ar) retransliavimu susijusi elektroninių ryšių veiklos sritis, apimanti radijo ir (ar) televizijos programos elektromagnetinių signalų perdavimą elektroninių ryšių tinklais į galinius įrenginius. Atsižvelgiant į tai, kad VII apibrėžta siuntimo paslauga yra su radijo ir (ar) televizijos programų transliavimu ir (ar) retransliavimu susijusi elektroninių ryšių veiklos sritis, laikoma, kad rinkos tyrime „transliacijų perdavimo paslaugos, skirtos turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti“ – arba Transliacijų perdavimo paslaugos – atitinka siuntimo paslaugą, kaip ji apibrėžta VII.

² Electronic communications services exclude services providing or exercising control over content transmitted using electronic communications networks and services. The provision of broadcasting content therefore lies outside the scope of this regulatory framework. On the other hand, the transmission of content constitutes an electronic communication service and networks used for such transmission likewise constitute electronic communications networks and therefore these services and networks are within the scope of the regulatory framework.

Įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje nurodyta, kad elektroninių ryšių paslauga yra paprastai už atlygį teikiama paslauga, kurią visiškai ar daugiausia sudaro signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais, įskaitant telekomunikacijų paslaugas ir perdavimo (siuntimo) paslaugas transliavimui (retransliavimui) naudojamais tinklais. Taigi, rinkos tyrimo objektas – transliacijų perdavimo paslaugos – yra elektroninių ryšių paslaugos.

Transliacijų ir elektorinių ryšių paslaugų ryšys pavaizduotas 1 paveiksle.

1 paveikslas. Radijo ir televizijos transliacijų ir transliacijų perdavimo ryšys.

Išvados:

1. Transliacijų perdavimo paslauga yra elektroninių ryšių paslauga, skirta radijo ir (ar) televizijos transliacijoms (programos) pristatyti klausytojams arba žiūrovams į galinius įrenginius.
2. Transliacijų perdavimo paslaugos yra šio rinkos tyrimo objektas.

3. TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmoji Tarnybos atliekamo rinkos tyrimo procedūra yra atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti Įstatymo 17 straipsnyje nurodytą įpareigojimą taikymą, apibrėžimas. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba pirmiausia turi apibrėžti atitinkamą Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Tarnyba atlieka rinkos tyrimą Europos Komisijai priėmus rekomendaciją, nustatančią atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, arba sprendimą, nustatantį Europos Sąjungos rinką, arba pakeitus šiuos teisės aktus. Europos Komisija 2007 m. priėmė Rinkų rekomendaciją, kuri pakeitė 2003 m. vasario 11 d. Europos Komisijos rekomendaciją 2003/311/EB dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų elektroninių ryšių srityje, reikalaujančių *ex-ante* reguliavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2003 L 114, p 45). Rinkų rekomendacijoje Europos Komisijos neapibrėžė Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos. Tačiau Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodyta, kad nacionalinės reguliavimo institucijos (šiuo atveju – Tarnyba), nagrinėdamos kitas rinkas, nei Rinkų rekomendacijos priede nurodytos rinkos, turi atlikti trijų kriterijų testą. Įrodžius, kad nagrinėjama rinka tenkina visus tris vertinimo kriterijus, ji gali būti laikoma rinka, kurioje gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Pagrindų direktyvą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Rinkų rekomendacijos konstatuojamosios dalies (4) punkte dėstoma, jog apibrėžiant Rinkų rekomendacijoje nurodytas rinkas, pirmiausia yra apibrėžiama atitinkama mažmeninių paslaugų rinka. Mažmeninių paslaugų rinka turi būti apibrėžiama atsižvelgiant į ateities perspektyvą, o taip pat paklausos ir pasiūlos pakeičiamumą. Apibrėžus mažmeninių paslaugų rinką, toliau yra apibrėžiama atitinkama didmeninių paslaugų rinka.

Tarnyba, atsižvelgdama į 2007 m. Rinkų rekomendacijoje išdėstytus atitinkamų rinkų apibrėžimo principus, pirma įvertins kokios Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo teikiamos mažmeninės paslaugos, o po to bus nagrinėjama kokios didmeninės paslaugos yra naudojamos (gali būti naudojamos) teikti mažmeninę paslaugą.

Įvertinus kokios gali būti Transliacijų perdavimo paslaugos, Transliacijų perdavimo paslaugų rinka bus apibrėžiama dviem etapais. Pirmiausia bus apibrėžta atitinkama rinka (arba rinkos), po to bus atliekamas Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytas trijų kriterijų testas. Atlikus trijų kriterijų testą, bus apibrėžta konkreti Transliacijų perdavimo paslaugų rinka (rinkos), kurioje (kuriose) gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas arba bus nustatyta, kad nėra tokios (tokių) Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos (rinkų), kurioje (kuriose) *ex-ante* reguliavimas būtų pateisinamas.

Vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, atitinkama rinka apibrėžiama apibūdinant ją sudarančius produktus (paslaugas) ir įvertinant atitinkamos rinkos geografinę aprėptį, atsižvelgiant į pradinius produktus (paslaugas) ir pradinę geografinę teritoriją. Atitinkamą rinką sudaro visi produktai (paslaugos), kurie yra pakankamai pakeičiami tarpusavyje, atsižvelgiant į jų objektyvias charakteristikas, kainas ir (ar) paskirtį, taip pat į konkurencijos sąlygas ir paklausos, o taip pat pasiūlos struktūrą tiriamoje rinkoje. Atlikus atitinkamos paslaugos pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, reikia nustatyti atitinkamos rinkos geografinę aprėptį. Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 59 punkte teigiama, kad elektroninių ryšių sektoriuje geografinė atitinkamos rinkos aprėptis nustatoma remiantis dviem kriterijais: 1) tinklo aprėpiama teritorija, 2) teisiniais ar kitais reguliavimo instrumentais. Vadovaujantis šiais dviem kriterijais, geografinė rinkos aprėptis gali būti vietinė, regioninė, nacionalinė ar aprėpianti kelias valstybes.

Atsižvelgiant į aukščiau aprašytą procedūrą, toliau esančiuose skyriuose Tarnyba apibrėš atitinkamą Transliacijų perdavimo paslaugų rinką arba rinkas.

3.1. Transliacijų paslaugos ir jų tendencijos Lietuvoje

Šiame skyriuje yra aprašoma kokios transliacijų paslaugos buvo teikiamos Lietuvoje, kokios buvo šių paslaugų tendencijos tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu.

3.1.1. Radijo ir televizijos transliacijų paslaugų atskyrimas

Kaip buvo nurodyta Ataskaitos 2 skyriuje, paprastai yra išskiriamos šios transliacijos – radijo transliacijos ir televizijos transliacijos. Šiame rinkos tyrime taip pat bus nagrinėjamos tik radijo ir televizijos transliacijos.

Televizijos transliacijos teikia vaizdinę ir garsinę informaciją, o radijo transliacijos – tik garsinę informaciją. Televizijos ir radijo transliacijomis pateikiama informacija (turinys) paprastai yra skirtingo pobūdžio. Televizijos programomis yra rodomi filmai, koncertai, laidos, pateikiamos naujienos ir kitas turinys kur svarbu yra vaizdu patraukti paslaugų gavėjo dėmesį. Radijo programomis yra transliuojama muzika, laidos, naujienos ir pateikiama kita informacija kur svarbu garsine informacija patraukti paslaugų gavėjo dėmesį. Atsižvelgiant į tai, kad televizijos ir radijo transliacijomis yra pateikiamas skirtingas turinys ir pateikiamas turinys tenkina skirtingus paslaugų gavėjų poreikius, paslaugų gavėjų (klausytojų ir žiūrovų) atžvilgiu radijo transliacijos ir televizijos transliacijos nėra laikomos pakeičiančios viena kitą paklausos atžvilgiu. Tai yra radijo ir televizijos transliacijos nėra paslaugos kurias galima būtų jungti į vieną atitinkamą mažmeninių paslaugų rinką.

3.1.2. Radijo transliacijos Lietuvoje

Lietuvoje, tiek 2008 m. pabaigoje, tiek 2012 m. pabaigoje veiklą vykdė 48 radijo transliuotojai. 2008 m. buvo transliuojamos 55 radijo programos, o 2012 m. radijo transliuotojai transliavo 53 radijo programas. 2008 m. radijo transliacijos buvo transliuojamos analoginio antžeminio radijo tinklais, skaitmeninio antžeminio radijo stotimi Vilniuje, kabelinės televizijos tinklais, palydovinio ryšio tinklais, IPTV (angl. *Internet Protocol Television*) televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais, laidinio radijo tinklais. 2010 m. vasario 1 d. dėl mažos radijo transliacijų skaitmeninio antžeminio radijo tinklais paklausos, taip pat dėl šalies ekonomikos sulėtėjimo, radijo programų transliuotojų iniciatyva radijo programų transliavimas skaitmeninio antžeminio radijo stotimi Vilniuje buvo nutrauktas. 2012 m. pabaigoje klausytojai galėjo klausyti radijo transliacijų, transliuojamų arba retransliuojamų, analoginio antžeminio radijo tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais, laidinio radijo tinklais, palydovinio ryšio tinklais.

Radijo transliacijos analoginio antžeminio radijo tinklais yra pats populiariausias radijo programų klausymo būdas, nes šios paslaugos yra nemokamos (klausytojui nereikia mokėti jokių vienkartinų ar periodinių užmokesčių norint klausyti radijo transliacijų), o radijo imtuvai yra nebrangūs, nedideli ir plačiai naudojami buityje (jie yra automobiliuose, garso sistemose, mobiliuosiuose telefonuose).

Radijo transliacijos kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais nėra labai populiarios, nes kabelinės televizijos tinklai ir IPTV televizijos tinklai pirmiausia yra naudojami transliuoti arba retransliuoti televizijos programas ir paslaugos yra pasirenkamos ne klausyti radijo transliacijų, bet žiūrėti televizijos transliacijas. Kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais yra retransliuojamos tos radijo programos, kurios yra transliuojamos ir analoginio antžeminio radijo tinklais. Radijo transliacijos kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais, laikytinos televizijos transliacijas kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais papildančiomis paslaugos (kabelinės televizijos arba IPTV televizijos savybės, privalumai arba pranašumai lyginant su kitomis paslaugomis).

Radijo transliacijos plačiajuosčio ryšio tinklais yra galimybė radijo transliacijų klausyti internetu. Daug³ radijo programų transliuotojų, transliuojančių programas analoginio antžeminio radijo tinklais, savo interneto svetainėse talpina nuorodas yra grotuvus, kurių pagalba galima klausyti radijo transliacijų internetu gyvai. Pastebėtina tai, kad dažniausiai plačiajuosčio ryšio tinklais yra transliuojamos tos pačios radijo programos, kokios yra transliuojamos ir analoginio antžeminio radijo tinklais. 2012 m. pabaigoje buvo 1 054 400 plačiajuosčio ryšio naudotojų, kurie galėtų būti potencialūs radijo programų, transliuojamų internetu, klausytojai. Tačiau norint klausyti radijo transliacijų

³ Pvz. <http://www.radijas.fm/>

internetu, būtinas įrenginys (kompiuteris, planšetinis kompiuteris, išmanusis telefonas ar kitas įrenginys), suteikiantis galimybę klausyti radijo transliacijų internetu. Pastarieji įrenginiai nėra tokie mobilūs, kokie gali būti radijo programų, transliuojamų analoginio antžeminio radijo tinklais, imtuvai. Taigi, radijo programų transliavimas internetu labiau papildo radijo transliavimą analoginio antžeminio radijo tinklais, nei jį pakeičia. Tai patvirtina ir Anketose transliuotojų pateikta informacija. Pvz. UAB „Rimtas radijas“ ir VŠĮ „Kvartolė“ nurodė, kad radijo programų transliavimas IP tinklais „<...> dalinai naudojamos klausomumo didinimui“.

Lietuviškos radijo programos palydovinio ryšio tinklais nėra transliuojamos. Licenciją per dirbtinį Žemės palydovą transliuoti radijo programas tiriamuoju laikotarpiu turėjo tik VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (toliau – LRT). Tačiau faktiškai radijo programos per palydovą nebuvo transliuojamos. Lietuvoje gali klausyti tik užsienio radijo transliacijų, kurios yra transliuojamos arba retransliuojamos palydovinio ryšio tinklais.

Laidinio radijo infrastruktūra yra pasenusi ir išdėstyta tik seno tipo daugiabučiuose namuose. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje laidinio radijo tinklu buvo transliuojama viena radijo programa. Tačiau tai buvo daroma pažeidžiant Lietuvos teisės aktus, t. y. be licencijos transliuoti arba retransliuoti radijo programas, o taip pat be radijo transliacijų rengėjo sutikimo. Laidinio radijo taškų 2012 m. gruodžio 31 d. buvo 11 878 (ir šių taškų skaičius vis mažėja).

Pagal transliuojamų radijo programų aprėptį 2012 m. buvo 12 nacionalinių radijo programų (transliuojama programa yra priimama teritorijoje, kurioje gyvena daugiau negu 60 proc. Lietuvos gyventojų), 6 regioninės radijo programos (transliuojama programa yra priimama teritorijoje, kurioje gyvena mažiau negu 60 proc. Lietuvos gyventojų) ir 34 vietinės programos (programa transliuojama tik per vieną radijo stotį). Atitinkamai 2008 m. buvo 8 nacionaliniai, 2 regioniniai ir 38 vietiniai radijo transliuotojai.

Pastebėta, kad 2008–2012 m. laikotarpiu nauji radijo dalyviai į radijo rinką praktiškai nėjo. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos⁴ (toliau – LRTK) paskelbtuose konkursuose dalyvauja jau patirtį turintys ir savo transliuojamų radijo programų transliavimo tinklą norintys išplėsti radijo transliuotojai.

Analizuojant transliuojamas radijo programas pagal programų pobūdį, 2008–2012 m. laikotarpiu vyravo muzikinio informacinio pobūdžio radijo programos. Didžiausia transliuojamų radijo programų įvairovė klausytojams yra užtikrinama didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Vilniuje 2012 m. buvo transliuojamos net 28 originalios radijo programos, Kaune 2012 m. buvo transliuojamos 26 programos, Klaipėdoje – 24 radijo programos, Šiauliuose – 20, o Panevėžyje 17 radijo programų.

Išvados:

1. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo galima klausyti radijo transliacijų, transliuojamų analoginio antžeminio radijo tinklais, kabelinės televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais, palydovinio ryšio tinklais, laidinio radijo tinklais, IPTV televizijos tinklais.
2. Populiariausios buvo radijo transliacijos analoginio antžeminio radijo tinklais. Kitais būdais transliuojamos (kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu), palydovinio ryšio tinklais) arba retransliuojamos radijo transliacijos laikomos radijo transliacijos analoginio antžeminio radijo tinklais papildančiomis ir klausytojų auditoriją išplečiančiomis transliacijomis.
3. Palydovinio ryšio tinklais lietuviškos radijo programos nebuvo transliuojamos.

3.1.3. Televizijos transliacijos Lietuvoje

Tiriamuoju laikotarpiu žiūrovas galėjo žiūrėti televizijos programas, transliuojamas arba retransliuojamas naudojant kelias technologijas: skaitmeninės ir analoginės antžeminės televizijos tinklus, kabelinės televizijos tinklus, MDTV televizijos tinklus, IPTV televizijos tinklus, palydovinės

⁴ Lietuvos Respublikos institucija, kuri yra atsakinga už radijo ir televizijos transliavimo veiklos licencijavimą ir transliuojamų radijo ir televizijos programų turinio priežiūrą.

televizijos tinklus, plačiajuosčio ryšio tinklus. Žiūrovas galėjo rinktis tarp nemokamų (nekoduotų)⁵ ir mokamų (koduotų)⁶ televizijos transliacijų. Atsižvelgiant į televizijos transliacijų pateikimo įvairovę, o taip pat į tai, kad televizijos transliacijos gali būti mokamos ir nemokamos, tikslinga televizijos transliacijas panagrinėti keliais pjūviais.

3.1.3.1. Nemokamos ir mokamos televizijos transliacijos Lietuvoje

Nemokamos televizijos transliacijos tiriamuoju laikotarpiu buvo transliuojamos analoginės antžeminės televizijos, skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės televizijos tinklais. Tačiau žiūrovas, žiūrėdamas nemokamas televizijos transliacijas, transliuojamas palydovinio ryšio tinklais, galėjo matyti tik vieną lietuviškų programų ir daug užsienio televizijos programų. 2012 m. spalio 29 d. Lietuvoje buvo išjungta analoginė antžeminė televizija. Dėl to, nemokamų televizijos transliacijų, transliuojamų analoginės antžeminės televizijos tinklais, tiriamojo laikotarpio pabaigoje matyti jau nebuvo galima. Mokamos televizijos transliacijos yra transliuojamos arba retransliuojamos kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais ir plačiajuosčio ryšio tinklais (apie pastarąsias transliacijas ir jų priskyrimas mokamoms televizijos transliacijos informacija yra pateikta Ataskaitos 3.1.3.2 skyriuje).

2012 m. pabaigoje Lietuvoje buvo galima matyti 12⁷ nemokamų televizijos programų, transliuojamų visoje Lietuvoje skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais (toliau – Nacionalinės televizijos transliacijos) ir 13 televizijos programos, transliuojamų pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis (toliau – Regioninės televizijos transliacijos) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Nemokamos televizijos transliacijos Lietuvoje 2012 m. pabaigoje.

Eil. Nr.	Televizijos programa	Televizijos transliacijų tipas pagal programų transliavimo geografiją	Televizijos transliacijų teritorija
1.	BTV	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
2.	LNK	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
3.	TV3	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
4.	TV6	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
5.	TV1	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
6.	Lietuvos rytas.tv	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
7.	LRT Televizija	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
8.	LRT Kultūra	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
9.	Info TV	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
10.	Liuks!	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
11.	BBC World News	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
12.	TV Polonia	Nacionalinės transliacijos	Visa Lietuva
13.	Kėdainių krašto televizija	Regioninės transliacijos	Kėdainiai ir miesto apylinkės
14.	Pūkas-TV	Regioninės transliacijos	Kaunas ir miesto apylinkės
15.	Aidas (2012 m. pabaigoje programa nebuvo transliuojama)	Regioninės transliacijos	Trakai ir miesto apylinkės
16.	Aukštaitijos krašto televizija (2013 m. viduryje programos transliacijos sustabdytos)	Regioninės transliacijos	Panevėžys ir miesto apylinkės
17.	Šiaulių televizija	Regioninės transliacijos	Šiauliai ir miesto apylinkės
18.	Šiaulių regiono televizija „Splus“	Regioninės transliacijos	Šiauliai ir miesto apylinkės
19.	Roventos TV	Regioninės transliacijos	Mažeikiai ir miesto apylinkės
20.	Marijampolės televizija	Regioninės transliacijos	Marijampolė ir miesto apylinkės
21.	PTV	Regioninės transliacijos	Peršėkininkų kaimas ir Alytaus apylinkės

⁵ Nemokamos (nekoduotos) televizijos transliacijos – tai tokios televizijos transliacijos, kai žiūrovas transliuotojui arba retransliuotojui nemoka jokių vienkartinį ir (arba) periodinių užmokesčių.

⁶ Mokamos (koduotos) televizijos transliacijos – tai tokios televizijos transliacijos, kai žiūrovas transliuotojui arba retransliuotojui moka vienkartinį ir (arba) periodinius užmokesčius.

⁷ <http://www.rtk.lt/assets/files/LRTK%202012%20Ataskaita%20Seimui.pdf>

22.	LN televizija	Regioninės transliacijos	Plungė ir miesto apylinkės
23.	Ventos regioninė televizija	Regioninės transliacijos	Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės
24.	TV Medica	Regioninės transliacijos	Jonava ir miesto apylinkės
25.	Dzūkijos televizija	Regioninės transliacijos	Alytus ir miesto apylinkės
26.	Raseinių krašto televizija	Regioninės transliacijos	Raseiniai ir miesto apylinkės

Beveik visos 1 lentelėje nurodytos programos yra Lietuvos transliuotojų sukurtos programos ir tik 2 iš jų buvo retransliuojamos („BBC World News“ ir „TV Polonia“). Visas Nacionalines televizijos transliacijas (žr. 1 lentelės 3 stulpelį) 2012 m. pabaigoje galėjo žiūrėti apie 75 proc.⁸ Lietuvos gyventojų, tačiau didžiąją dalį televizijos transliacijų (2012 m. pabaigoje 9 programos, o nuo 2013 m. kovo 1 d. – 10 programų) galėjo žiūrėti apie 97,8 proc. Lietuvos gyventojų. Regionines televizijos transliacijas galėjo žiūrėti tik tam tikro regiono gyventojai, patekę ir skaitmeninės antžeminės televizijos stoties aprėpties zoną. Nemokamos televizijos transliacijos turinys dažniausiai susideda iš Lietuvos ir pasaulio naujienų, dokumentikos, kultūrinės, pažintinės informacijos. Žiūrovas, norėdamas matyti nemokamas televizijos transliacijas, turi įsigyti televizorių, kuris gali atkoduoti MPEG-4 signalą arba specialų priedėlį (angl. *Set-top Box*), atkoduojantį MPEG-4 signalą. Specialaus priedėlio kaina kinta tarp 100–200 Lt. Papildomai gali reikėti antenos, kuri sustiprintų priimamą signalą. Tokios antenos kaina siekia iki 100 Lt.

Mokamos televizijos transliacijos, palyginti su nemokamomis televizijos transliacijomis, žiūrovui suteikia galimybę matyti daugiau televizijos programų. Priklausomai nuo televizijos transliacijų gavimo būdo, televizijos programų skaičius kinta nuo 10–32⁹ programų (mokamų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais atveju) iki 50–100 programų (mokamų televizijos transliacijų IPTV televizijos ir kabelinės televizijos atveju). Mokamų televizijos transliacijų teikėjai retransliuoja (arba suteikia galimybę matyti) Regionines televizijos ir Nacionalines televizijos transliacijas¹⁰ ir daug užsienio programų. Transliuojamų programų turinys taip pat yra įvairus (informacinės programos, pramoginiai kanalai, sportas, dokumentika, filmai, muzika, kultūra, teminiai rinkiniai) ir gali patenkinti įvairesnius žiūrovų poreikius nei nemokamos televizijos transliacijos.

Tačiau žiūrovas, norėdamas matyti mokamos televizijos transliacijas, patiria vienkartinį ir periodinių išlaidų. Vienkartinės išlaidos apima tokius užmokesčius kaip paslaugos įjungimas, paslaugos aktyvavimas, kortelės aktyvavimas, priedėlio įsigijimas. Vienkartiniai užmokesčiai kinta nuo 200 iki 300 Lt. Periodinės išlaidos apima tokius užmokesčius kaip užmokestis už paslaugą, priedėlio ar kitos įrangos nuoma, kortelės palaikymo užmokestis. Priklausomai nuo mokamų televizijos transliacijų pateikimo būdų ir teikėjų, vienkartiniai ir periodiniai užmokesčiai skiriasi. Taip pat skiriasi paslaugų teikėjų kainodara. Dėl to sudėtinga įvertinti, kokius konkrečius vienkartinius ir periodinius užmokesčius žiūrovas patirtų, pasirinkdamas mokamas televizijos transliacijas. Tačiau skirtingus vienkartinius ir periodinius užmokesčius bei kainodaros skirtumus suvienodina vidutinės vieno paslaugų gavėjo pajamos (angl. *Average Revenue Per User, ARPU*) (toliau – ARPU). Mokamų televizijos transliacijų, teikiamų skirtingais būdais ARPU dinamika 2008–2013 m. yra pateikta 2 lentelėje.

Kaip matyti iš 2 lentelėje pateiktos informacijos, ARPU tiriamuoju laikotarpiu augo beveik visuose mokamų televizijos transliacijų segmentuose. ARPU mažėjo teikiant tik mokamas televizijos transliacijas per palydovą. 2 lentelėje pateikta informacija taip pat rodo, jog kainos tarp pigiausių ir brangiausių paslaugų skiriasi daugiau kaip 2 kartus.

Atsižvelgiant į mokamos televizijos transliacijų kainų skirtumus, tikslinga panagrinėti ar mokamų televizijos transliacijų kainų pokyčiai įtakojo žiūrovų (arba abonentų) skaičių. Informacija

⁸ <http://www.rtk.lt/assets/files/LRTK%202012%20Ataskaita%20Seimui.pdf>

⁹ 10 programų retransliuoja UAB „Balticum TV“ Vilniuje, Klaipėdoje ir Plungėje, o 32 programos retransliuoja TEO LT, AB ir iš jų 27 – visoje Lietuvoje, 3 – Vilniuje ir Kaune.

¹⁰ Pvz. TEO LT, AB, UAB „Balticum TV“ abonentai žiūrėdami bendrovių skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais retransliuojamas televizijos programas gali matyti ir nemokamas televizijos programų transliacijas, teikiamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.

apie mokamų televizijos transliacijų abonentų, t. y. pirkėjų, skaičiaus pokyčius 2008–2012 m. yra pateikta 3 lentelėje.

2 lentelė. Mokamų televizijos transliacijų ARPU dinamika, Lt/mėn.

Mokamų televizijos transliacijų pateikimo būdai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Kabelinė televizija	14,9	16,1	16,2	16,3	17,6
MDTV televizija	20,2	27,0	24,7	24,6	27,3
IPTV televizija	23,2	21,8	22,9	25,4	29,9
Skaitmeninė antžeminė televizija	-	20,4	22,2	24,8	27,1
Palydovinė televizija	-	43,9	40,4	38,8	36,9
Skirtumas tarp pigiausios ir brangiausios paslaugos, kartais	1,56	2,73	2,49	2,38	2,10

Abonentų skaičius neparodo potencialių žiūrovų skaičiaus, nes abonentu paprastai laikomas asmuo, kuris yra paslaugų pirkimo sutarties šalis. Darant prielaidą, kad abonentas atspindi namų ūkį, o namų ūkį Lietuvoje remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2012 m. sudarė 2,17 asmens, potencialių mokamų televizijos transliacijų žiūrovų skaičius 2012 m. pabaigoje būtų abonentų skaičių dauginant iš 2,17. Iš 3 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad mokamų televizijos transliacijų abonentų (arba žiūrovų) skaičius tiriamuoju laikotarpiu išaugo 45,06 proc. ir daugiausia tiriamuoju laikotarpiu augo mokamų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais žiūrovų skaičius.

3 lentelė. Mokamų televizijos transliacijų abonentų (žiūrovų) skaičiaus dinamika pagal paslaugų pateikimo būdus 2008–2012 m.

Mokamų televizijos transliacijų pateikimo būdai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis lyginant 2012 m. su 2008 m., abonentais	Pokytis lyginant 2012 m. su 2008 m., proc.
Kabelinės televizijos abonentų skaičius	399 644	399 102	404 976	406 389	412 890	+13 246	+3,30
MDTV televizijos abonentų skaičius	21 995	21 148	20 005	18 725	17 506	-4 489	-20,41
Skaitmeninės antžeminės televizijos abonentų skaičius	26 410	46 712	63 695	71 865	75 808	+49 398	+187,04
Palydovinės televizijos abonentų skaičius	n/d	74 841	78 873	87 708	100 900	+26 059*	+34,82*
IPTV televizijos abonentų skaičius	41 104	57 839	70 681	83 485	102 463	+61 359	+149,28
Iš viso:	489 153	599 342	638 230	668 172	709 567	220 414	+45,06
Lentelės paaiškinimai: * – pokyčiai skaičiuoti 2012 m. lyginant su 2009 m.							

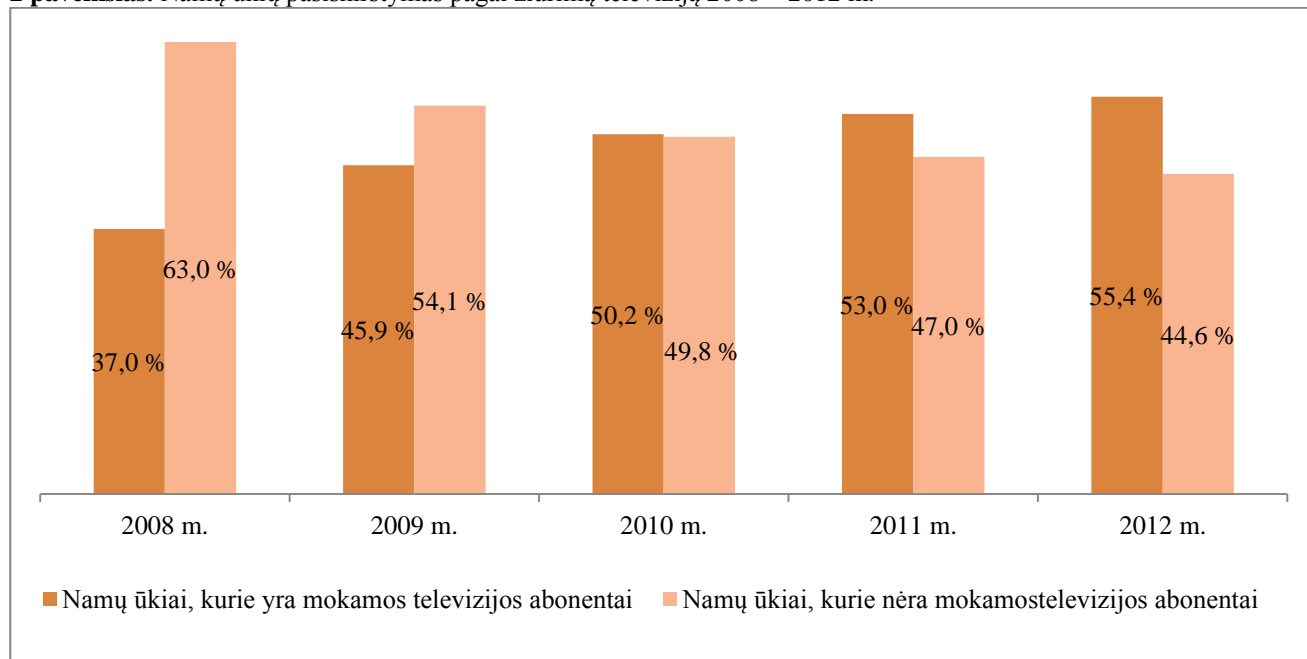
Mokamos televizijos transliacijų patrauklumas dėl rodomų programų skaičiaus, technologinių sprendimų įvairovė lėmė tai, kad daugiau namų ūkių rinkosi mokamas televizijos transliacijas, nei nemokamas (žr. 2 paveikslą). Tačiau kaip matyti iš 2 paveikslą, nemokamas televizijos transliacijas žiūrinčių namų ūkių dalis išlieka dar didelė. Tokią situaciją galėjo lemti tai, kad Lietuvoje transliuojama ir retransliuojama daug nemokamų televizijos programų, kurios tenkina pagrindinius žiūrovų poreikius.

3.1.3.2. Televizijos transliacijų Lietuvoje pasirinkimas pagal technologijas

Televizijos transliacijos Lietuvoje buvo transliuojamos arba retransliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, palydovinės

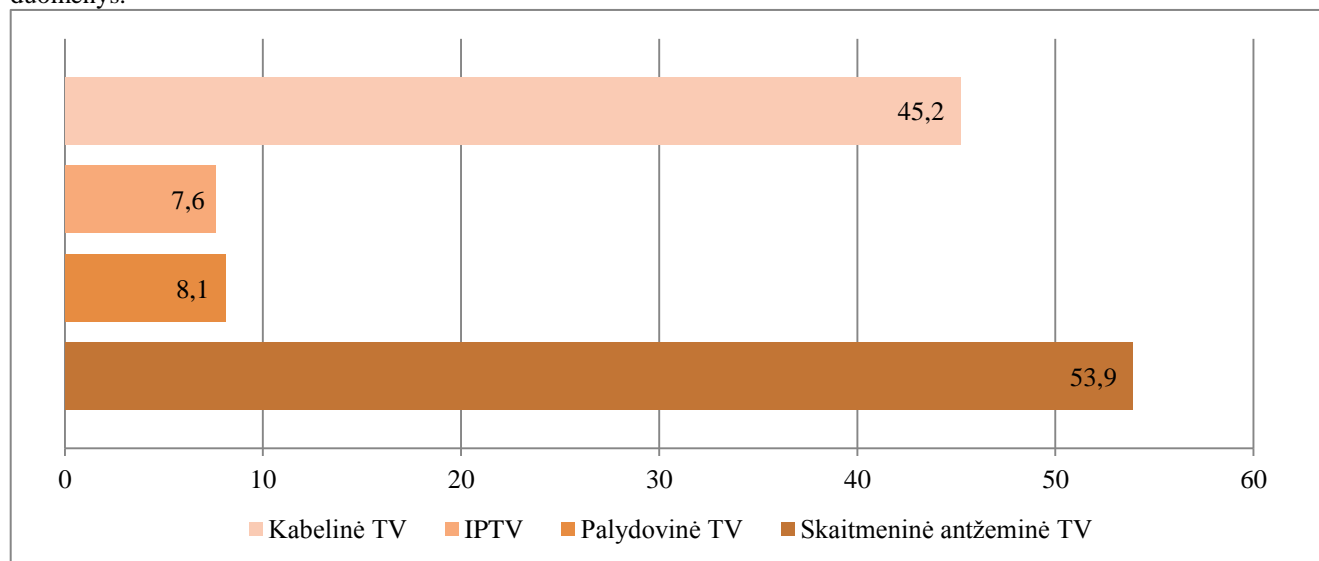
televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais. Labiausiai buvo paplitusios transliacijos, teikiamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais (žr. 3 paveikslą). Tokią situaciją galėjo lemti tai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais yra transliuojama daug nemokamų televizijos programų (žr. 1 lentelę), o mokamų televizijos programų retransliuotojai suteikia galimybę matyti ir populiariausias užsienio televizijos programas.

2 paveikslas. Namų ūkių pasiskirstymas pagal žiūrimą televiziją 2008 – 2012 m.

Šaltinis: Tarnybos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys.

3 paveikslas. Televizijos programų priėmimo būdai, proc.¹¹ nuo namų ūkių, turinčių televizorių. 2012 m. II pusmečio duomenys.

Šaltinis: TNS LT Establishment ir TV auditorijos tyrimo rezultatai. <http://www.starcom.lt/2012-metu-antro-pusmecio-tv-tendencijos#sthash.63fnWjfx.dpuf>

Iš Ataskaitos 3 lentelėje ir 2 paveiksle pateiktos informacijos matyti, kad žiūrovai renka įvairius transliacijų priėmimo būdus. Tačiau technologinės šių paslaugų savybės nėra vienodos (žr. 4 lentelę).

¹¹ Pasiskirstymo suma yra daugiau nei 100 proc. (114,8 proc.). Tai rodo, jog vienas namų ūkis televizijos programų transliacijų signalus priėmė daugiau nei vienu būdu.

4 lentelė. Televizijos transliacijų skaičiaus ir kainos palyginimas pagal skirtingus televizijos transliacijų žiūrėjimo būdus 2012 m.

Televizijos transliacijų gavimo būdas	Siūlomų programų skaičius	ARPU, Lt/mėn. (be PVM), 2012 m.	Reikalingos priemonės	Pastaba
Nemokamos televizijos transliacijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais	12	-	Specialus priedėlis (angl. <i>Set-top Box</i>)	2012 m. pabaigoje buvo galima matyti 12 Nacionalinių televizijos transliacijų ir dar 13 Regioninių televizijos transliacijų. Regioninės televizijos transliacijos buvo matomos ne visoje Lietuvoje, bet atskiruose regionuose.
Mokamos televizijos transliacijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais	10-32	27,1	Specialus priedėlis (angl. <i>Set-top Box</i>), gebantis atkoduoti programas	10 televizijos programų retransliuoja UAB „Balticum TV“ Vilniuje, Klaipėdoje ir Plungėje. TEO LT, AB retransliuoja 29 televizijos programas visoje Lietuvoje, o 3 – Vilniuje ir Kaune. Šių bendrovių paslaugų gavėjai taip pat gali matyti 12 nemokamų televizijos transliacijų. Bendrai žiūrovai gali matyti 22-44 televizijos programas.
Kabelinės televizijos tinklais	15-120	17,6	Specialus priedėlis arba modulis (skaitmeninės televizijos atveju), arba papildomos įrangos nereikia (analoginės televizijos atveju)	Siūlomų televizijos programų skaičius priklauso nuo kabelinės televizijos technologijos (skaitmeninė ar analoginė kabelinė televizija) ir nuo norimo žiūrėti programų skaičiaus (mažesnis programų skaičius kainuoja pigiau) ¹² .
MDTV televizijos tinklais	apie 90	27,3	Specialus priedėlis	Programų skaičius kinta priklausomai nuo paslaugos pobūdžio. Be teminių rinkinių galima žiūrėti 25-46 televizijos programas. Teminiai rinkiniai matomų televizijos programų sąrašą gali papildyti 3-45 televizijos programomis.
IPTV televizijos tinklais	apie 100	29,9	Specialus priedėlis	Tikslus skaičius kinta priklausomai nuo paslaugos teikėjo.
Palydoviniai tinklais	35–53	36,9	Imtuvas	Matomų programų skaičius priklauso nuo pasirinkto televizijos programų rinkinio

Nors būdamos ir populiariausios, televizijos transliacijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais negali pasiūlyti tokio paties programų skaičiaus, kaip galima pasiūlyti kabelinės televizijos, MDTV televizijos ir IPTV televizijos tinklais. Tikėtina, kad dėl šios priežasties nemažai žiūrovų renkasi ir kitus televizijos žiūrėjimo būdus

Kalbant apie televizijos transliacijų technologijas, tikslinga atskirai paminėti televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais arba kitaip televizijos transliacijas internetu (angl. *WEB TV*). Žiūrovai televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais gali žiūrėti per kompiuterį arba kitą įrenginį, leidžiantį naršyti internete. Šios televizijos transliacijos yra nemokamos¹³ (ne koduotos), tačiau žiūrovai turi turėti interneto prieigą, už kurią yra mokamas atitinkamas užmokestis interneto

¹² Pvz. UAB „Balticum TV“ siūlo šiuos paslaugų paketus: analoginės kabelinės televizijos paslaugų paketas „Taupasis“ (15 programų), analoginės kabelinės televizijos paslaugų paketas „Taupasis“ (15 programų), „Pagrindinis“ (58 programos), skaitmeninės kabelinės televizijos paketas „Pagrindinis“ (72 programos), skaitmeninės kabelinės televizijos teminiai paketai (2-61 programa). UAB „Cgates“ siūlo šiuos paslaugų paketus: analoginės kabelinės televizija leidžia matyti daugiau nei 50 programų, skaitmeninės kabelinės televizijos pagrindinis programų rinkinys sudaro daugiau nei 60 programų ir galima rinktis iš daugiau nei 40 teminių programų. UAB „Init“ siūlo šiuos paslaugų paketus: analoginė kabelinė televizija leidžia matyti daugiau 20–40 programų, skaitmeninės kabelinės televizijos „Bazinis“ rinkinys leidžia matyti 50–60 programų, o teminiais rinkiniais programų skaičių galima padidinti 50 programų.

¹³ <http://www.lrt.lt/> (informacija rinkta 2013-08-21), <http://tv.lrytas.lt/live> (informacija rinkta 2013-08-21).

prieigos teikėjui arba paslauga yra pateikiama kaip interneto paslaugos privalumas arba savybė¹⁴. Nepriklausomai nuo interneto paslaugos teikėjo, daugiausia televizijos transliacijų gyvai leidžia žiūrėti tik LRT ir UAB „Lietuvos ryto“ televizija, tačiau LRT dėl autoriinių teisių apribojimų neleidžia žiūrėti visų televizijos transliacijų. Kitų Lietuvoje populiarių lietuviškų televizijos programų – „LNK“, „TV1“, „BTV“, „TV3“ – gyvai žiūrėti negalima arba gyvai rodomų programų skaičius yra labai ribotas. Tačiau šių televizijos programų laidų įrašai gali būti peržiūrėti plačiajuosčio ryšio tinklais per specialias turinio pateikimo priemones („TV3“ programa per „TV3play“ priemonę, „LNK“ programą – per „LNK GO“). Televizijos programų pateikimo būdas kai patys transliuotojai suteikia galimybę televizijos transliacijas matyti internete yra naujas ir atsirado 2011 m. Atsižvelgiant į tai, jog tik dvi televizijos transliacijos yra teikiamos plačiajuosčio ryšio tinklais gyvai nepriklausomai nuo plačiajuosčio ryšio teikėjo, šis pateikimo būdas laikytinas nauja besivystanti turinio pateikimo galimybė, tačiau dar nėra lygiavertė televizijos programoms, transliuojamoms skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais.

Kai televizijos transliacijos yra teikiamos kaip papildoma plačiajuosčio ryšio paslauga arba savybė, jas gali žiūrėti tik tas žiūrovas, kuris yra ir plačiajuosčio ryšio paslaugos pirkėjas¹⁵. Tai yra jei potencialus televizijos transliacijų plačiajuosčio ryšio tinklais žiūrovas norėtų žiūrėti vieno teikėjo teikiamas televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais (tarkime tai yra teikėjas A), tačiau plačiajuosčio ryšio paslaugas perka iš kito teikėjo (tarkime tai yra teikėjas B) ir B teikėjas netransliuoja televizijos programų savo plačiajuosčio ryšio tinklu, paslaugų gavėjas negalės žiūrėti teikėjo A teikiamų televizijos transliacijų plačiajuosčio ryšio tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad žiūrovas, norėdamas matyti televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais patiria papildomas išlaidas televizijos transliacijų paslaugai arba ši paslauga yra pateikiama kaip plačiajuosčio ryšio paslaugos privalumas arba papildoma savybė, laikytina, kad tokios televizijos transliacijos plačiajuosčio ryšio tinklais yra televizijos transliacijos IPTV televizijos tinklais.

3.1.3.3. Televizijos transliacijų Lietuvoje geografinis paplitimas

Televizijos transliacijas, teikiamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais galima matyti visoje Lietuvoje ir atskiruose regionuose. Nacionalines televizijos transliacijas, teikiamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais gali matyti apie 97,8 proc. Lietuvos gyventojų. Regionines televizijos transliacijas galėjo žiūrėti tik tam tikro regiono gyventojai, patekę ir skaitmeninės antžeminės televizijos stoties aprėpties zoną.

Televizijos transliacijos, teikiamos palydovinės televizijos tinklais gali būti matomos visoje Lietuvoje.

Televizijos transliacijos kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais yra matomos ten, kur yra plėtojami kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklai. Pastarieji tinklai pagrįdė yra steigiami ir plėtojami tankiai apgyvendintuose vietovėse. Tarnybos duomenimis kabelinės televizijos tinklai yra plėtojami bet 59 Lietuvos miestuose. Tai rodo, kad kabelinės televizijos tinklai nėra koncentruoti tik vienoje vietovėje ir paslaugos gali būti teikiamos įvairiuose Lietuvos miestuose. IPTV televizijos tinklų geografinis paplitimas taip pat priklauso nuo geografinės IPTV televizijos tinklo steigėjo ir vystytojo veiklos. Pvz. TEO LT, AB (toliau – TEO) plačiajuosčio ryšio paslaugas, kurios yra viena iš būtinų IPTV televizijos tinklų plėtros sąlygų, teikia visoje Lietuvoje, todėl ir IPTV televizijos tinklą plėtoja visoje Lietuvoje. UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“, kuri be kitų paslaugų teikia ir IPTV televizijos transliacijų paslaugas, pagrindinė veiklos teritorija yra Vilnius ir ši bendrovė IPTV televizijos tinklą plėtoja Vilniuje ir jo apylinkėse. IPTV tinklai taip pat yra steigiami Kaune, Jonavoje, Visagine, Klaipėdoje. Tikėtina, kad kiti interneto paslaugų teikėjai, siekdami padidinti savo paslaugų įvairovę, taip pat gali pradėti plėtoti IPTV televizijos tinklus ir teikti televizijos

¹⁴ <http://www.skynet.lt/Namams/Internetas/Planai/> (informacija rinkta 2013-08-21), <http://www.meganet.lt/televizija/ip-tv/> (informacija rinkta 2013-08-21)

¹⁵ <http://www.skynet.lt/Namams/Internetas/Planai/> (informacija rinkta 2013-08-21), <http://www.meganet.lt/televizija/ip-tv/> (informacija rinkta 2013-08-21)

transliacijų paslaugas IPTV televizijos tinklais. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad remiantis LRTK skelbiama informacija¹⁶, 2012 m. pabaigoje buvo 30 ūkio subjektų, kurie turėjo licenciją retransliuoti televizijos programas IPTV (plačiajuosčiais) tinklais.

Televizijos transliacijų MDTV televizijos tinklais paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė du teikėjai ir jie paslaugas teikia 5 miestuose: Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje (UAB „Balticum TV“), o taip pat Kaune ir Vilniuje (UAB „Cgates“). Tiriamojo laikotarpio pabaigoje televizijos transliacijas, transliuojamas MDTV televizijos tinklais potencialiai galėjo matyti apie 41 proc. Lietuvos gyventojų, tačiau faktiškai šias paslaugas pirkė 17 tūkst. paslaugų gavėjų ir jų skaičius mažėja. Pastebėtina tai, kad MDTV televizijos tinklai yra diegiami naudojant tam tikrus radijo dažnius (kanalus) 2200–2290 MHz radijo dažnių juostoje. Sukoordinavus radijo dažnius (procedūra trunka 4–5 mėn.), MDTV televizijos tinklai gali būti steigiami ir kituose miestuose tokiu būdu didinant paslaugos geografinę teritoriją.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją matyti, jog daugiausia žiūrovų pasiektų televizijos programos, transliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės televizijos tinklais. Televizijos transliacijos kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir MDTV televizijos tinklais gali būti alternatyva televizijos transliacijoms skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais tankiau apgyvendintuose Lietuvos vietovėse – pagrinde miestuose.

3.1.3.4. Televizijos transliuotojų ir retransliuotojų skaičius Lietuvoje

Tiriamojo laikotarpio pabaigoje Lietuvoje mokamos televizijos transliacijas teikė 41 kabelinės televizijos paslaugų teikėjas, 2 MDTV televizijos paslaugų teikėjai, 2 skaitmeninės antžeminės televizijos teikėjai, 9 IPTV televizijos paslaugų teikėjai, 1 palydovinės televizijos teikėjas. Lyginant su 2008 m. veikusių mokamos televizijos transliacijų teikėjų skaičiumi, 2012 m. mažėjo televizijos programų retransliuotojų kabelinės televizijos tinklais ir MDTV televizijos tinklais skaičius (žr. 5 lentelę), tačiau šis mažėjimas sietinas ne su veiklos nutraukimu, bet su paslaugų teikėjų jungimusi.

5 lentelė. Mokamos televizijos transliacijų teikėjų skaičiaus dinamika 2008–2012 m. pabaigoje, vnt.

Metai	Kabelinė televizijos tinklais	MDTV televizijos tinklais	Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais	Palydovinės televizijos tinklais	IPTV televizijos tinklais
2012 m.	41	2	2	1	9
2011 m.	44	3	2	1	7
2010 m.	49	3	2	1	8
2009 m.	47	4	2	1	7
2008 m.	48	4	2	1	2

Kalbant apie mokamos televizijos transliacijų teikėjus, pastebėtina tai, kad kai kurie mokamų televizijos programų retransliuotojai, mokamos televizijos programas retransliuoja keliais būdais. Pvz. TEO mokamos televizijos programas retransliuoja skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais; UAB „Balticum TV“ mokamos televizijos programas retransliuoja skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir MDTV televizijos tinklais; UAB „Cgates“ mokamos televizijos transliacijas teikė kabelinės televizijos ir MDTV televizijos tinklais. Vertinant mokamos televizijos transliacijų teikėjus bendrai, jų neskaidant pagal mokamos televizijos transliacijų teikimo būdus, 2012 m. pabaigoje Lietuvoje buvo 48 mokamos televizijos transliacijų teikėjai.

Pastebėtina ir tai, kad ūkio subjektai, kurie teikia mokamas televizijos programų transliacijas paprastai¹⁷ nėra televizijos programų kūrėjai. Mokamų televizijos transliacijų teikėjai surenka

¹⁶ <http://www.rtk.lt/assets/files/LRTK%202012%20Ataskaita%20Seimui.pdf>

¹⁷ Kai kurie mokamų televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais teikėjai transliuoja ir po 1 – 2 savo parengtas televizijos programas. Mokamos televizijos transliacijų palydovinės televizijos tinklais teikėjas

televizijos programas iš televizijos transliacijų teikėjų¹⁸ arba televizijos programų kūrėjų, jas sujungia į paslaugų rinkinius ir televizijos programų rinkinius retransliuoja¹⁹ žiūrovams. Verta paminėti ir tai, kad 2010 m. buvo pakeistas VII 33 straipsnis ir šiuo pakeitimo buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos programų skaičius²⁰. Šio pakeitimo pasėkoje nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja lietuviškas Nacionalines televizijos transliacijas. Minėto VII straipsnio pakeitimas įsigaliojo 2011 m. liepos 1 d. ir jo pasėkoje susidarė situacija, kad mokamų televizijos programų retransliuotojai paprastai moka tam tikrus užmokesčius nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams už jų programų retransliavimą²¹. Pastebėtina tai, kad mokamų televizijos programų retransliuotojai, siekdami išlaikyti savo teikiamų paslaugų patrauklumą, yra suinteresuoti, kad žiūrovai galėtų matyti lietuviškas transliacijas, kurios nemokamai yra transliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.

Nemokamos televizijos transliacijas tiriamojo laikotarpio pabaigoje Lietuvoje teikė 13 Regioninių televizijos transliacijų teikėjų, kurių rengiamos televizijos programos galėjo būti matomos tam tikruose regionuose (žr. 6 lentelėje) ir 6 Nacionalinių televizijos transliacijų teikėjai, kurių rengiamos arba retransliuojamos programos galėjo matyti 92–97,8 proc. Lietuvos gyventojų.

6 lentelė. Nemokamų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais teikėjai.

Eil. Nr.	Televizijos programos transliuotojas (retransliuotojas)	Transliuojamų arba retransliuojamų programų skaičius	Televizijos programų tipas pagal programų transliavimo geografiją	Televizijos programų matymo teritorija	Pastaba
1.	UAB „Baltijos TV“	1 (BTV)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	Šis transliuotojas 2013 m. buvo prijungtas prie UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“
2.	UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“	4 (LNK, TV1, Info TV, Liuks!)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	
3.	UAB „Tele-3“	2 (TV3, TV6, o nuo 2013-03-01 ir TV8)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	
4.	LRT	2 (LRT Televizija, LRT Kultūra)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	
5.	UAB „Lietuvos ryto“ televizija	1 (Lietuvos rytas.tv)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	
6.	TEO LT, AB (retransliuoja)	2 (BBC World News, TV Polonia)	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	
7.	UAB „Kėdainių krašto televizija“	1 (Kėdainių krašto televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Kėdainiai ir miesto apylinkės	
8.	UAB „Pūkas“	1 (Pūkas-TV)	Regioninės televizijos	Kaunas ir miesto	

(Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo tik vienas tokių paslaugų teikėjas – VIASAT) rengia daugiau programų, tačiau tai yra užsienio, o ne lietuviškos televizijos programos.

¹⁸ VII 2 straipsnio 68 punkte nurodyta, kad televizijos programų transliuotojas yra televizijos programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė turinio parinkimą ir jo išdėstymą televizijos programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia televizijos programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei.

¹⁹ VII 2 straipsnio 58 punkte nurodyta, kad retransliavimas yra visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslauga, kurią teikia retransliuotojas, skirta priimti transliuojamas užbaigtas radijo ir (ar) televizijos programas ar atskiras programas ir tuo pačiu metu nepakeistas perduoti visuomenei elektroninių ryšių tinklais.

²⁰ Iki VII pakeitimo buvo reikalaujama, kad visos Nacionalinės televizijos transliacijos turi būti retransliuojamos Lietuvoje veikiančių retransliuotojų. Po VII pakeitimo, reikalaujama, kad būtų retransliuojamos tik LRT Nacionalinės televizijos transliacijos. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje LRT transliavo dvi televizijos programas.

²¹ <http://www.15min.lt/naujiena/verslas/finansai/kabeline-tv-brangsta-be-pagrindo-662-166176>

			transliacijos	apylinkės	
9.	UAB „Aidas“	1 (Aidas)	Regioninės televizijos transliacijos	Trakai ir miesto apylinkės	2012 m. pabaigoje transliuotojas televizijos programų dar netransliavo
10.	UAB „Aukštaitijos krašto televizija“	1 (Aukštaitijos krašto televizija (laikinai sustabdyta))	Regioninės televizijos transliacijos	Panevėžys ir miesto apylinkės	2013 m. viduryje transliuotojas laikinai sustabdė veiklą
11.	UAB „Šiaulių apskrities televizija“	1 (Šiaulių televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Šiauliai ir miesto apylinkės	
12.	SPLIUS, UAB	1 (Šiaulių regiono televizija „Splus“)	Regioninės televizijos transliacijos	Šiauliai ir miesto apylinkės	
13.	UAB „Roventa“	1 (Roventos TV)	Regioninės televizijos transliacijos	Mažeikiai ir miesto apylinkės	
14.	VšĮ „Marijampolės televizija“	1 (Marijampolės televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Marijampolė ir miesto apylinkės	
15.	V. Krušnos individuali įmonė	1 (PTV)	Regioninės televizijos transliacijos	Peršėkininkų kaimas ir Alytaus apylinkės	
16.	VšĮ „LN televizija“	1 (LN televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Plungė ir miesto apylinkės	
17.	UAB „Ilorā“	1 (Ventos regioninė televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės	
18.	UAB „TV7“	1 (TV Medica)	Regioninės televizijos transliacijos	Jonava ir miesto apylinkės	
19.	VšĮ „Alytaus regioninė televizija“	1 (Dzūkijos televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Alytus ir miesto apylinkės	
20.	VšĮ „Raseinių krašto televizija“	1 (Raseinių krašto televizija)	Regioninės televizijos transliacijos	Raseiniai ir miesto apylinkės	

Išvados:

1. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje Lietuvoje buvo galima matyti televizijos transliacijas, transliuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais.

2. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje namų ūkiai daugiausia (55,4 proc.) rinkosi mokamas televizijos transliacijas.

3. Populiariausias būdas priimti televizijos transliacijas yra skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai ir 53,9 proc. namų ūkių, turinčių televizorius, 2012 m. antrą pusmetį žiūrėjo televizijos transliacijas, teikiamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. Tačiau net 45,2 proc. namų ūkių, turinčių televizorius, žiūrėjo televizijos transliacijas, teikiamas kabelinės televizijos tinklais.

4. Lietuvoje 2012 m. pabaigoje buvo 48 ūkio subjektai, kurie teikė mokamos televizijos transliacijas. Daugiausia tiriamuoju laikotarpiu buvo mokamos televizijos transliacijų, teikiamų kabelinės televizijos tinklais, teikėjų.

5. Televizijos transliacijos plačiajuosčio ryšio tinklais (ta apimtimi, kiek jos nėra laikomos televizijos transliacijomis IPTV televizijos tinklais) yra naujos paslaugos, kurios atsisaro 2011 m. Tačiau jos dėl savo savybių (televizijos transliacijas galima žiūrėti kompiuteriu ar kitu įrenginiu, turinčiu interneto ryšį ir atitinkamą programinę įrangą, ne visi transliuotojai transliuoja televizijos programas gyvai) nėra visapusiška paslauga, kuri artimiausiu metu gali pakeisti televizijos transliacijas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais.

3.2. Transliacijų perdavimo paslaugų apibrėžimas

Ataskaitos 3.1.2 ir 3.1.3 skyriuose buvo pateikta trumpa informacija apie Lietuvoje teikiamas radijo ir televizijos transliacijų paslaugas. Šiame skyriuje, naudojant paslaugų pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, yra apibrėžiamos Transliacijų perdavimo paslaugos.

3.2.1. Transliacijų perdavimo paslaugų technologiniai principai

Ataskaitos 2 skyriuje nustatyta, kad Transliacijų perdavimo paslauga yra elektroninių ryšių paslauga. Transliacijų perdavimo paslaugos yra naudojamos radijo ir televizijos programoms transliuoti arba retransliuoti arba kitaip tariant radijo ir televizijos programas pateikti visuomenei. Pateikta Transliacijų perdavimo paslaugos sąvoka yra plati ir gali apimti įvairias elektroninių ryšių paslaugas. Siekiant tiksliai apibrėžti Transliacijų perdavimo paslaugą, tikslinga paanalizuoti kokia yra radijo arba televizijos programų transliavimo arba retransliavimo paslaugos vertės grandinė. Bendra radijo ir (arba) televizijos programų transliavimo arba retransliavimo vertės grandinės schema yra pateikta 4 paveiksle.

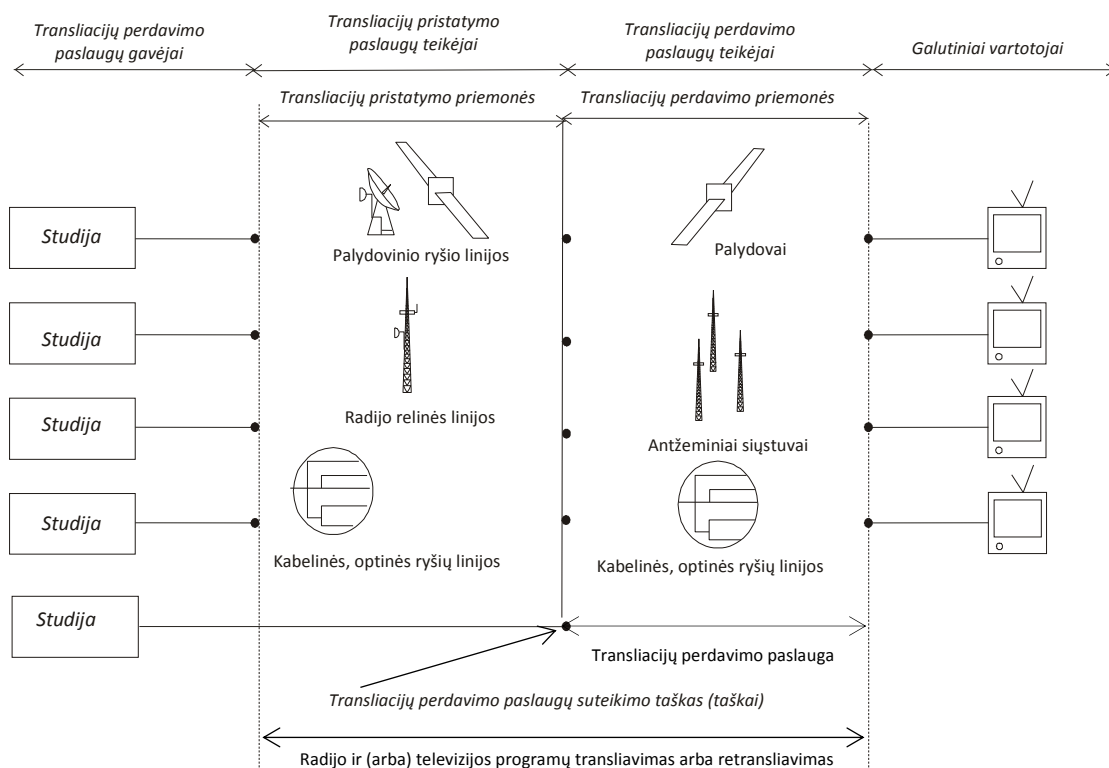
Radijo ir televizijos programų transliuotojai kuria radijo ir televizijos programas (turinį) ir sukurtas programas transliuoja visuomenei. Radijo ir televizijos programos yra transliuojamos naudojant elektroninių ryšių paslaugas. Radijo ir (arba) televizijos programų retransliuotojai radijo ir televizijos programų nekuria. Jie radijo ir (arba) televizijos transliacijas jungia į paslaugų rinkinius ir nepakeistas radijo ir (arba) televizijos transliuotojų parengtas programas teikia visuomenei. Retransliuotojai radijo ir (arba) televizijos programas pateikia visuomenei taip pat naudodami elektroninių ryšių paslaugas. Jei radijo ir (arba) televizijos transliuotojo (retransliuotojo) programų sukūrimo vieta yra nutolusi nuo transliacijų perdavimo paslaugų suteikimo vietos, radijo ir (arba) televizijos transliuotojai (retransliuotojai) pat naudoja elektroninių ryšių paslaugas, kurių pagalba sukurtos transliacijos yra pristatomos iki transliacijų perdavimo paslaugų suteikimo vietos (žr. 4 paveikslą). Ši paslauga toliau yra vadinama *transliacijų pristatymo paslauga*. Transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas teikia transliuotojams ir (ar) retransliuotojams transliacijų perdavimo paslaugą naudodamas *transliacijų perdavimo priemonės* (žr. 4 paveikslą). Transliacijų perdavimo priemonėmis laikoma elektroninių ryšių infrastruktūra (sudėjimo tiltai, fiderinė įranga, antenos, patalpos, kuriose įranga yra įrengiama, laidiniai tinklai ir kt.), naudojama radijo ir (ar) televizijos transliacijoms perduoti į galinius įrenginius. *Transliacijų perdavimo priemonės* yra būtinos, kad transliuotojai arba retransliuotojai galėtų perduoti radijo ir (ar) televizijos transliacijas galutiniams paslaugų gavėjams. Transliacijų perdavimo priemonės yra elektroninių ryšių infrastruktūra²², kuri naudojama teikti elektroninių ryšių paslaugas²³. *Transliacijų pristatymo paslaugos* ir *Transliacijų perdavimo priemonės* nėra tiesioginis šio rinkos tyrimo objektas ir rinkos tyrime atskirai nebus nagrinėjamos. Transliacijų pristatymo paslaugos gali būti teikiamos įvairiomis technologijomis ir Lietuvoje veikia daug transliacijų pristatymo paslaugų teikėjų²⁴, kas gali užtikrinti konkurenciją teikiant šias paslaugas. Transliacijų pristatymo paslaugos bus nagrinėjamos tiek, kiek jų teikimo sąlygas gali įtakoti transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas. Transliacijų perdavimo priemonių paslaugos šiame rinkos tyrime taip pat nebus nagrinėjamos, nes Tarnybos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-1437 „Dėl Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo“ buvo inicijuotas Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimas.

²² Įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje nurodyta, kad elektroninių ryšių infrastruktūra yra fizinės infrastruktūros, kurią sudaro aparatūra, įrenginiai, įskaitant antenas, linijos, vamzdiniai, kabeliai, kanalai, kolektoriai, šuliniai, atraminės konstrukcijos, bokštai, stiebai, statiniai, statinių įvadai, statinių inžinerinės sistemos, skirstomosios spintos ir kitos priemonės, visuma, skirta elektroninių ryšių veiklai vykdyti

²³ Įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje nurodyta, kad elektroninių ryšių veikla yra elektroninių ryšių tinklų ir (arba) paslaugų teikimas.

²⁴ 2012 m. pabaigoje skirtųjų linijų paslaugas teikė 11 ūkio subjektų, kitas duomenų perdavimo paslaugas teikė 20 ūkio subjektų, nenaudojamas fizinės šviesolaidinės skaidulos (angl. *Dark Fiber*) teikė 17 ūkio subjektų.

4 paveikslas. Transliavimo ir retransliavimo vertės grandinės schema.

3.2.2. Transliacijų perdavimo paslaugų būdai ir jų savybės

Ataskaitos 3.1.2 ir 3.1.3 skyriuose atlikta analizė rodo, kad Lietuvoje tiriamojo laikotarpio pabaigoje:

1. Radijo transliacijos buvo transliuojamos arba retransliuojamos šiais būdais:
 - 1.1. Analoginio antžeminio radijo tinklais.
 - 1.2. Kabelinės televizijos tinklais.
 - 1.3. IPTV televizijos tinklais.
 - 1.4. Laidinio radijo tinklais.
 - 1.5. Palydovinio ryšio tinklais, tačiau tik užsienio radijo programos.
 - 1.6. Plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu).
2. Televizijos transliacijos buvo transliuojamos arba retransliuojamos šiais būdais:
 - 2.1. Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.
 - 2.2. Kabelinės televizijos tinklais.
 - 2.3. MDTV televizijos tinklais.
 - 2.4. IPTV televizijos tinklais.
 - 2.5. Palydovinės televizijos tinklais.
 - 2.6. Plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu).

Aukščiau išvardinti radijo ir televizijos programų transliavimo arba retransliavimo būdai parodo ir konkrečią radijo arba televizijos Transliacijų perdavimo paslaugą, t. y. Transliacijų perdavimo paslaugą, skirtą radijo ir (arba) televizijos transliacijoms (turinio paslaugoms) pateikti galutiniams vartotojams (klausytojams arba žiūrovams). Taigi, tiriamuoju laikotarpiu Lietuvoje buvo teikiamos šios Transliacijų perdavimo paslaugos:

1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugos:
 - 1.1 Analoginio antžeminio radijo tinklais.
 - 1.2 Kabelinės televizijos tinklais.

- 1.3 IPTV televizijos tinklais.
- 1.4 Laidinio radijo tinklais.
- 1.5 Palydovinio ryšio tinklais.
- 1.6 Plačiajuosčio ryšio tinklais.
- 2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugos:
 - 2.1 Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.
 - 2.2 Kabelinės televizijos tinklais.
 - 2.3 MDTV televizijos tinklais.
 - 2.4 IPTV televizijos tinklais.
 - 2.5 Palydovinės televizijos tinklais.
 - 2.6 Plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu).

Siekiant aiškiau pavaizduoti radijo ir televizijos transliacijų perdavimo būdus, toliau pateikiamos trumpos Transliacijų perdavimo paslaugos charakteristikos ir savybės. Atsižvelgiant į tai, kad kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais, palydovinio ryšio tinklais yra perduodamos tiek radijo, tiek televizijos transliacijos, aprašant transliacijų perdavimo paslaugas, jos nėra nagrinėjamos atskirai radijo ir televizijos transliacijų atžvilgiu.

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos pasižymi šiomis charakteristikomis:

1. Analoginio antžeminio radijo tinklai yra sudaryti iš transliacijų perdavimo priemonių: stiebų ir (arba) bokštų, sudėjimų tiltų, fiderių, antenų, radijo siųstuvų.
2. Radijo transliacijos į erdvę yra spinduliuojamos naudojant siųstuvus.
3. Radijo transliacijoms perduoti yra reikalingi radijo dažniai (kanalai), kurie yra ribotas valstybės išteklius.
4. Radijo transliacijoms perduoti yra naudojami tokių juostų radijo dažniai: 526–1606,5 kHz, 5900–6200 kHz, 7200–7450 kHz, 9400–9900 kHz, 11600–12050 kHz, 66–73 MHz, 87,5–108 MHz.
5. Analoginio antžeminio radijo tinklą sudaro analoginio antžeminio radijo stočių visuma arba pavienės analoginio antžeminio radijo stotys.
6. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų suteikimo taškas yra radijo siųstuvas (įskaitant radijo siųstuvą).

Pagal Įstatymo 49 straipsnio 1 dalį, radijo dažniai (kanalai) radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti) skiriami ir naudojami pagal Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti planą, patvirtintą Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 1V-125 (Žin., 2003, Nr. 100-4526) ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2003 m. spalio 15 d. sprendimu Nr. 89 (Žin., 2003, Nr. 100-4527) (toliau – Radijo dažnių skyrimo planas). Radijo dažniai (kanalai), Radijo dažnių skyrimo plane numatyti antžeminiam analoginiam radijui, skiriami transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems LRTK išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, ir siuntėjams. Įstatymo 2 straipsnio 54 dalyje „siuntėjas“ apibrėžiamas kaip ūkio subjektas, išskyrus transliuotojus ir (arba) retransliuotojus, turinčius Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių tinklu perduodantis radijo ir (arba) televizijos programų signalus visuomenei ir turintis teisę naudoti šiam perdavimui būtinus radijo dažnius (kanalus), skirtus radijo ir (arba) televizijos programoms transliuoti (retransliuoti). Taigi, siuntėjas, kiek tai yra susiję su radijo programų transliavimu, yra ūkio subjektas, kuris teikia transliacijų perdavimo paslaugas, tačiau nėra transliuotojas ir (arba) retransliuotojas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, analoginio antžeminio radijo tinklą, kuris naudojamas radijo transliacijoms perduoti, gali steigti ir valdyti radijo programų transliuotojai ir retransliuotojai arba

siuntėjai. Iš to darytina išvada, kad radijo programų transliuotojai ir retransliuotojai radijo transliacijų perdavimo paslaugas teikia patys sau arba perka jas iš siuntėjų, o siuntėjai teikia transliacijų perdavimo paslaugas – radijo programų transliuotojams arba retransliuotojams. Tiriamuoju laikotarpiu Lietuvoje buvo tik du siuntėjai, kurie teikė radijo transliacijų perdavimo paslaugas analoginio antžeminio radijo tinklais – LRTC ir IĮ „J. Varno Vilniaus radijo studija“. Minėti asmenys radijo transliacijų perdavimo paslaugas teikė radijo programų transliuotojas ir patys nebuvo radijo programų transliuotojai arba retransliuotojai. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo 47 radijo programų transliuotojai ir retransliuotojai, kuriems buvo skirti radijo dažniai (kanalai) ir kurie radijo programų transliacijų perdavimo paslaugas teikė sau. 2012 m. pabaigoje veikė 3 radijo programų transliuotojai, kuriems buvo skirti radijo dažniai (kanalai) ir jie radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas teikė sau, o taip pat pirkė LRTC teikiamas radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas. Vienas transliuotojas, net ir turėdamas paskirtus 8 radijo dažnius (kanalas), transliacijų perdavimo paslaugas pirkė iš LRTC.

Televizijos transliacijų perdavimo paslaugos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos pasižymi šiomis charakteristikomis:

1. Televizijos transliacijos gali būti perduodamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kuriuos sudaro skaitmeninės antžeminės televizijos stočių visuma, ir pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis.
2. Skaitmeninės televizijos stotiai įrengti yra reikalingos transliacijų perdavimo priemonės: stiebai ir (arba) bokštai, sudėjimo tiltai, fideriai, antenos, televizijos siųstuvai.
3. Televizijos transliacijos tarp skaitmeninės antžeminės televizijos stočių yra paskirstomos naudojant duomenų perdavimo paslaugas.
4. Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais galima transliuoti daugiau nei vieną televizijos programą. Televizijos programos į duomenų srautą yra sujungiamos naudojant tankinimą.
5. Tankinimas, skaitmeninės televizijos stotys ir televizijos signalų paskirstymas tarp skaitmeninės televizijos stočių, skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo steigėjo atžvilgiu, sudaro visumą, kuri užtikrina skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo vientisumą. Išimtis gali būti pavienės skaitmeninės antžeminės televizijos stotys, kuriomis yra transliuojamos pavienės televizijos programos ir televizijos programų nereikia tankinti ir paskirstyti geografiškai.
6. Televizijos transliacijos į erdvę yra spinduliuojamos naudojant siųstuvus.
7. Televizijos transliacijoms perduoti yra reikalingi radijo dažniai (kanalai), kurie yra ribotas valstybės išteklius.
8. Televizijos transliacijoms perduoti yra naudojami tokių juostų radijo dažniai: 174–230 MHz ir 470–790 MHz.

9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis paslaugų suteikimo taškas gali būti televizijos transliacijų glaudinimas (angl. *Encoding*) tinklo elementas (įskaitant), tankinimo (angl. *Multiplexing*) tinklo elementas (įskaitant), siųstuvai (įskaitant). Transliacijų perdavimo paslaugų suteikimo taškas priklauso nuo to, tinklu ar paviene stotimi bus transliuojama televizijos programa, kokias paslaugas teikia transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas.

Pagal Įstatymo 49 straipsnio 1 dalį, radijo dažniai (kanalai) radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti) skiriami ir naudojami pagal Radijo dažnių skyrimo planą. Radijo dažniai (kanalai) Radijo dažnių skyrimo plane numatyti antžeminiam analoginiam radijui, skiriami transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems LRTK išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, ir siuntėjams. Įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje taip pat nurodyta, kad kiti (Radijo dažnių skyrimo plane nenumatyti antžeminiam analoginiam radijui ir (arba) televizijai) radijo dažniai (kanalai), atitinkamame radijo ryšio plėtros plane numatyti radijui ir (arba) televizijai, skiriami siuntėjams. Todėl skaitmeninei antžeminei televizijos naudojami ar jos plėtrai

numatyti radijo dažniai (kanalai) skiriami tik siuntėjams. Praktikoje, televizijos programų siuntėjas – televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas – gali transliuoti savo televizijos programas ir teikti transliacijų perdavimo paslaugą kitiems transliuotojams arba retransliuotojams (pvz. UAB „Šiaulių apskrities televizija“ jai skirtu televizijos kanalu skaitmeninės antžeminės televizijos stotimi transliuoja savo televizijos programą, o taip pat teikia transliacijų perdavimo paslaugas SPLIUS, UAB).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą arba pavienės skaitmeninės antžeminės televizijos stotis gali steigti ir valdyti siuntėjai, o transliacijų perdavimo (siuntimo) paslaugas jie gali teikti sau ir kitiems televizijos transliuotojams. Tiriamuoju laikotarpiu pabaigoje Lietuvoje televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais galėjo teikti 16 asmenų, tačiau 2 iš jų veiklos 2012 m. pabaigoje dar nevykdė.

Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, kuriais galima teikti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas arba pavienės skaitmeninės antžeminės televizijos stotys, yra diegiamos atsižvelgiant į Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planą, patvirtintą Tarybos direktoriaus 2005 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-419 „Dėl skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plano patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 57-1981) (toliau – Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planas). Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta diegti 9 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Šiuo metu yra išduoti leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose. Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus diegia trys ūkio subjektai: LRTC (3 tinklus), TEO (3 tinklus) ir LRT (1 tinklą). 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai jau veikia ir yra visiškai išnaudoti, t. y. jais yra transliuojama tiek programų, kiek tai yra techniškai įmanoma užtikrinant normalią paslaugų kokybę. 3 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra diegiami ir 2 iš jų turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Pastaruosius skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus pirmiausia planuojama naudoti plėtojant raiškiosios televizijos programų transliacijas, tačiau jie gali būti naudojami ir standartinės raiškos televizijos programos transliuoti. Trečiuoju diegiamu skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu bus transliuojamos tik LRT televizijos programos ir kito (re)transliuotojo televizijos programa šiuo tinklu negalės būti transliuojama. Aštuntas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas gali būti steigiamas ne anksčiau kaip 2015 m. viduryje išjungus analoginę antžeminę televiziją Rusijoje ir Baltarusijoje. Radijo dažniai (kanalai), numatyti skirti steigti devintą skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą, atsižvelgiant į Skaitmeninio dividendo²⁵ vykdomą politiką, buvo panaudoti judriojo ryšio tinklų plėtrai. Tarybos direktoriaus įsakymai dėl radijo dažnių (kanalų), numatytų vietinių ir regioninių televizijos programų transliavimui, skyrimo buvo priimti 2012 m. rugpjūčio 21 d. Realizavus esamus televizijos kanalų paskyrimus, Lietuvoje turėtų veikti 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, du vienadažniai sinchroniniai skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai (kiekvienas iš kurių būtų sudarytas iš 2 skaitmeninės antžeminės televizijos stočių) ir 18 pavienių skaitmeninės antžeminės televizijos stočių. Taigi, aukščiau pateikta informacija rodo, jog Lietuvoje greitu metu turėtų veikti 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai ir 22 pavienės skaitmeninės antžeminės televizijos stotys, kuriomis bus teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos.

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo paslaugos kabelinės televizijos tinklais

Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos yra teikiamos kabelinės televizijos tinklais. Kabelinės televizijos tinklas yra elektroninių ryšių tinklas, kurį sudaro tiek pasyvi, tiek aktyvi įranga. Galima išskirti šias kabelinės televizijos tinklo, o taip pat transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, charakteristikas:

1. Kabelinės televizijos tinklai gali būti analoginiai arba skaitmeniniai.

²⁵ 2010 m. gegužės 6 d. Europos Komisijos sprendimas 2010/267/ES dėl antžeminių sistemų, kuriomis galima teikti elektroninio ryšio paslaugas, naudojimo 790–862 MHz dažnių juostoje Europos Sąjungoje suderintų techninių sąlygų (OL 2010 L 117, p. 95)

2. Analoginės kabelinės televizijos atveju, kabelinės televizijos tinklą sudaro bendraašio (angl. *Coaxial*) kabelio linijos, o signalui stiprinti yra montuojami signalo stiprintuvai.

3. Skaitmeninės kabelinės televizijos atveju, kabelinės televizijos tinklą sudaro bendraašio kabelio linijos ir (arba) optinio-bendraašio (angl. *Hybrid Fiber Coaxial*) kabelio linijos. Šios linijos yra jungiamos į koncentracijos taškus, kurie, su kabelinės televizijos buveine yra sujungiami duomenų perdavimo tinklais.

4. Bendraašio kabelio linijos ir optinio-bendraašio kabelio linijos yra klojamos ryšių kabelių kanaluose.

Kabelinės televizijos tinklams steigti nėra reikalingi specifiniai radijo dažniai (kanalai), kurie yra reikalingi skaitmeninės antžeminės televizijos tinklams steigti. Kabelinės televizijos tinklams steigti yra reikalinga fizinė infrastruktūra (pvz., ryšių kabelių kanalai, technologinės patalpos), kuri yra sunkiai dubliuojama.

Kabelinės televizijos tinklai, kuriais yra teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos gali steigti visoje Lietuvoje. 2012 m. pabaigoje televizijos transliacijas kabelinės televizijos tinklais teikė 41 teikėjas, o geografiškai televizijos transliacijų perdavimo paslaugos kabelinės televizijos tinklais yra teikiamos 59 Lietuvos miestuose.

Televizijos transliacijos kabelinės televizijos tinklais yra antros pagal populiarumą ir 2012 m. pabaigoje kabelinės televizijos paslaugomis naudojosi 412 890 abonentai arba 58 proc. visų mokamos televizijos abonentų. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu televizijos transliacijas buvo galima žiūrėti kabelinės televizijos tinklais ir šių paslaugų abonentų skaičius pastaruosius 5 metus augo (žr. 3 lentelę), transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos gali būti vertinamos kaip alternatyva kitoms televizijos transliacijų perdavimo paslaugoms (žr. 3.2.3.3 skyrių).

Radijo transliacijos kabelinės televizijos tinklais nėra populiarios, nes kabelinės televizijos tinklais pirmiausia teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos ir radijo programų transliuotojas nebus linkęs pirkti radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų, kad galėtų transliuoti radijo programas. Radijo programų transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslauga laikytina kaip radijo programų transliacijas analoginio antžeminio radijo tinklais papildančios paslaugos, kurios suteikia galimybę padidinti (arba išlaikyti) radijo klausytojų auditoriją.

Televizijos transliacijų perdavimo paslaugos MDTV televizijos tinklais

Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų MDTV televizijos tinklais charakteristikos yra panašios į televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų charakteristikas, tačiau yra ir skirtumų. Toliau yra pateikiamos bendrosios televizijos transliacijų perdavimo MDTV televizijos tinklais charakteristikos:

1. Televizijos transliacijos MDTV televizijos tinklais yra išspinduliuojamos į erdvę naudojant transliacijų perdavimo priemones (bokštus ir (arba) stiebus, antenas, siųstuvus).

2. MDTV televizijos tinklams diegti yra naudojama 2200–2290 MHz radijo dažnių juosta.

3. Televizijos transliacijos iš televizijos programų transliuotojo arba retransliuotojo buveinės iki MDTV televizijos tinklo stoties yra pristatomos naudojant duomenų perdavimo paslaugas.

Tiriamąjį laikotarpį pabaigoje transliacijų perdavimo paslaugas MDTV televizijos tinklais teikė 2 juridiniai asmenys. Televizijos transliacijų MDTV televizijos tinklais paslaugos buvo teikiamos Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo paslaugos IPTV televizijos tinklais

Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos yra teikiamos plačiajuosčio ryšio tinklais, naudojant interneto protokolą (angl. *Internet Protocol, IP*). Galima išskirti šias IPTV televizijos tinklo, o taip pat ir transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais, charakteristikas:

1. Vaizdas ir garsas verčiamas skaitmeniniu signalu, kuris plačiajuosčio ryšio tinklais naudojant IP perduodamas žiūrovams arba klausytojams.

2. Plačiajuosčio ryšio tinklą sudaro prieigos tinklas, sudarytas ir šviesolaidinių linijų (FTTH (angl. *Fiber To The Home*) atveju), metalinės vytos poros linijų (xDSL (angl. *Digital Subscriber Line*) atveju), ekranuotų vytos poros linijų (angl. *Shielded Twisted Pair, STP*) ir neekranuotų vytos poros linijų (angl. *Unshielded Twisted Pair, UTP*) (LAN (angl. *Local Area Network*) ir FTTB (angl. *Fiber to the Home*) atveju), ir pagrindinis tinklas, kurį sudaro įvairios duomenų perdavimo technologijos.

3. Metalinės vytos poros linijos, šviesolaidinės linijos, ekranuotos vytos poros linijos ir neekranuotos vytos poros linijos yra klojamos ryšių kabelių kanaluose.

4. Teikti IPTV televizijos transliacijas, o taip pat televizijos transliacijų perdavimo IPTV tinklais paslaugas, reikalingos specialios plačiajuosčio ryšio paslaugos – paslaugų gavėjų identifikavimas, apskaita ir apmokestinimas, turinio valdymas ir pan.

5. IPTV televizijos transliacijos iš kito plačiajuosčio ryšio tinklais perduodamo turinio yra išskiriamos naudojant specialius priedėlius (angl. *Set-Top Box*) arba kompiuterio ir kito įrenginio programinę įrangą.

6. IPTV televizijos tinklais perduodant televizijos ir radijo programas, reikalingas spartus ryšys. Interneto protokolas (IP) jautrus vėlavimui, duomenų paketų praradimams, todėl esant nepakankamai interneto ryšio kokybei, vaizdas ir garsas gali trūkinėti bei būti iškraipytas.

IPTV televizijos tinklams steigti nėra reikalingi specifiniai radijo dažniai (kanalai), kurie yra reikalingi skaitmeninės antžeminės televizijos tinklams steigti. IPTV televizijos tinklams steigti yra reikalinga fizinė infrastruktūra (pvz., ryšių kabelių kanalai, technologinės patalpos), kuri yra sunkiai dubliuojama. Diegiant IPTV televizijos tinklus taip pat reikalinga programinė ir techninė įranga, kuri užtikrintų pakankamą greitaveiką arba tinklo išteklių taip, kad plačiajuosčio ryšio tinklu būtų perduotos kokybiškos televizijos ir radijo transliacijos, o taip pat ir kita informacija.

IPTV televizijos tinklai, kuriais yra teikiamos televizijos ir radijo transliacijų perdavimo paslaugos, gali steigti visoje Lietuvoje. 2012 m. pabaigoje televizijos transliacijas IPTV televizijos tinklais teikė 9 teikėjai, o geografiškai televizijos transliacijų perdavimo paslaugos IPTV televizijos tinklais yra teikiamos visoje Lietuvoje, kur yra steigiami plačiajuosčio ryšio tinklai. Remiantis LRTK skelbiama informacija²⁶, ūkio subjektų, gavusių licenciją retransliuoti televizijos programas plačiajuosčio ryšio tinklais (arba kitaip IPTV tinklais), skaičius nuo 2010 m. buvusio 15 retransliuotojų išaugo iki 30 retransliuotojų 2012 m. pabaigoje.

Televizijos transliacijos IPTV televizijos tinklais yra gana populiarios ir 2012 m. pabaigoje 102 463 abonentai arba 14 proc. visų mokamos televizijos abonentų naudojosi IPTV televizijos paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu televizijos transliacijas buvo galima žiūrėti IPTV televizijos tinklais ir šių paslaugų abonentų skaičius pastaruosius 5 metus augo (žr. 3 lentelę), transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos gali būti vertinamos kaip alternatyva kitoms televizijos transliacijų perdavimo paslaugoms (žr. 3.2.3.3 skyrių).

Radijo transliacijos IPTV televizijos tinklais nėra populiarios, nes IPTV televizijos tinklais pirmiausia yra teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos ir radijo programų transliuotojas nebus linkęs pirkti radijo transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų, kad galėtų transliuoti radijo programas. Radijo programų transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslauga laikytina kaip radijo programų transliacijas analoginio antžeminio radijo tinklais papildančios paslaugos, kurios suteikia galimybę padidinti (arba išlaikyti) radijo klausytojų auditoriją.

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo paslaugos plačiajuosčio ryšio tinklais

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos yra siejamos su „Over-The-Top“ arba OTT samprata, t. y. paslaugų teikimu naudojant plačiajuosčio ryšio paslaugas arba tiesiog internetą. Televizijos ir radijo transliacijas teikiant plačiajuosčio ryšio tinklais,

²⁶ <http://www.rtk.lt/assets/files/LRTK%202012%20Ataskaita%20Seimui.pdf>

plačiajuosčio ryšio paslaugų (internetu) teikėjas nekontroliuoja televizijos ir radijo transliacijų ir dalyvauja perduodant radijo ir televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais tiek, kiek tai yra susiję su plačiajuosčio ryšio tinklo steigimu, palaikymu ir užtikrinimu, kad plačiajuosčio ryšio paslauga būtų suteikta jos gavėjui. Televizijos ir radijo transliacijos gali būti perduodamos bet kurio plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjo tinklu ir televizijos arba radijo transliacijų teikėjui nekontroliuoja kas teikia transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugas.

Tiriamąjį laikotarpį pabaigoje radijo programų transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais teikė visi radijo transliuotojai. Tai yra klausytojas, transliuotojo interneto svetainėje paspaudęs nuorodą arba paleidęs specialią programinę įrangą, gali klausytis radijo transliacijų. Tačiau radijo transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos nėra laikytinos kaip alternatyva radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms. Nors radijo transliacijų plačiajuosčio ryšio tinklais potenciali auditorija yra pakankamai didelė – 2012 m. pabaigoje buvo 1 054 400 plačiajuosčio ryšio naudotojų – klausyti radijo transliacijų yra reikalingas specialūs įrenginiai (kompiuteris, planšetinis kompiuteris, išmanusis telefonas ar kitas įrenginys), kurie nėra tokie mobilūs kaip radijo imtuvai arba gali turėti kitų savybių (pvz., planšetiniai ir mobilieji telefonai yra pakankamai mobilūs, tačiau norint klausyti radijo transliacijų reikia pirkti duomenų perdavimo paslaugas, o pastarosios paslaugos kainuoja ir trumpina įrenginio veikimo laiką). Pastebėtina ir tai, kad plačiajuosčio ryšio paslaugos pirmiausia yra naudojamos ieškoti ir keisti informacija, todėl radijo programų klausymas internetu nėra ta priežastis, dėl ko yra perkamos plačiajuosčio ryšio paslaugos. Taigi, nepaisant to, kad 2012 m. pabaigoje plačiajuosčio ryšio abonentų buvo daugiau nei milijonas, plačiajuosčio ryšio paslaugų gavėjas prioritetą teiks kitoms OTT paslaugoms, nei radijo transliacijos.

Televizijos transliacijos plačiajuosčio ryšio tinklais pradėtos teikti 2011 m. Tačiau televizijos transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos nėra visavertės televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais paslaugoms, nes patys transliuotojai riboja televizijos transliacijas plačiajuosčio ryšio tinklais. Nepriklausomai nuo interneto paslaugos teikėjo, daugiausia televizijos transliacijų leidžia žiūrėti tik LRT ir UAB „Lietuvos ryto“ televizija, tačiau LRT dėl autorių teisių apribojimų neleidžia žiūrėti visų televizijos transliacijų. Kitus Lietuvoje populiarius lietuviškus televizijos kanalus – „LNK“, „TV1“, „BTv“, „TV3“ – galima žiūrėti labai ribotai, t. y. internetui žiūrovas paprastai gali pažiūrėti tik ankstesnių laidų įrašus, o realiu laiku yra transliuojamos tik kelios laidos. Minėtų televizijos kanalų laidų įrašai gali būti peržiūrėti plačiajuosčio ryšio tinklais per specialias turinio pateikimo priemones („TV3“ programa per „TV3play“ priemonę, „LNK“ programą – per „LNK GO“).

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo paslaugos palydovinio ryšio tinklais

Televizijos ir radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugoms būdingos šios charakteristikos:

1. Televizijos ir radijo transliacijos, naudojant specialias žemės stotis paskirtais radijo dažniais (kanalais) yra perduodamos į geostacionarioje orbitoje skriejančią dirbtinį Žemės palydovą (palydovus).
2. Palydovas gautas televizijos ir radijo transliacijas perduoda atgal į Žemę. Palydovo paslaugų teikimo zona gali apimti daugiau nei vieną valstybę.
3. Norint priimti televizijos transliacijas ir radijo transliacijas yra reikalinga parabolinė antena („lėkštė“), mažatriukšmis stiprintuvas „galvutė“ (angl. *LNB*), palydovinis imtuvas (angl. *Satellite receiver box*) arba palydovinės televizijos kompiuterinė plokštė (angl. *SAT tuner*).

Tiriamuoju laikotarpiu žiūrovai galėjo matyti mokamas ir nemokamas televizijos transliacijas palydovinio ryšio tinklais. Žiūrovas, žiūrėdamas nemokamos televizijos transliacijas, transliuojamas palydovinio ryšio tinklais, galėjo matyti vieną lietuvišką programą – LRT Lituanica. Ši programa yra transliuojama Europoje ir Šiaurės Amerikoje. Žiūrovas, žiūrėdamas mokamos televizijos transliacijas, transliuojamas palydovinio ryšio tinklais galėjo žiūrėti lietuviškas programas. Lietuvoje tiriamuoju

laikotarpiu ir tyrimo metu mokamos televizijos transliacijos, kurios suteikė galimybę matyti daugiau nei vieną lietuvišką programą, teikė vienas ūkio subjektas – VIASAT AS. 2012 m. pabaigoje mokamas televizijos transliacijos, teikiamas palydovinio ryšio tinklais, pirkto 100 900 abonentai ir tai sudarė 14,2 proc. visų mokamos televizijos paslaugas perkančių abonentų. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu buvo galima matyti televizijos transliacijas, transliuojamas palydovinio ryšio tinklais ir šias paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje pirkto 100 900 paslaugų pirkėjų ir paslaugų gavėjų skaičius augo bent 4 metus iš eilės (žr. 3 lentelę), transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugos gali būti vertinamos kaip alternatyva kitoms televizijos transliacijų perdavimo paslaugoms. Todėl tikslinga atlikti išsamesnę paslaugos pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę.

Lietuvos radijo programų transliuotojai radijo programų palydovinio ryšio tinklais tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu neteikė. Lietuvoje buvo galima klausytis užsienio radijo programų transliuojamų palydovinio ryšio tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad palydovinio ryšio tinklais nebuvo transliuojama nei viena Lietuvos radijo transliuotojų programa, radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugos nelaikytinos alternatyva radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms ir toliau šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugos nėra nagrinėjamos.

Radijo transliacijų perdavimo paslaugos laidinio radijo tinklais

Laidinio radijo tinklą sudaro metalinės vytos poros linijos, kurios jungia tinklo galinį tašką („radijo tašką“) su studija. Signalas, siunčiamas laidinio radijo linijomis, gali būti sustiprinamas stiprintuvais. Laidinio radijo infrastruktūra buvo pradėta plėtoti XX amžiaus 5 dešimtmetyje. Ji yra pasenusi, išdėstyta tik seno tipo daugiabučiuose namuose. Laidinio radijo taškų 2012 m. gruodžio 31 d. buvo 11 878 (ir šių taškų skaičius vis mažėja). Tiriamojo laikotarpio pabaigoje laidinio radijo tinklu buvo transliuojama viena radijo programa. Techniškai laidiniu radijo tinklais galima perduoti iki 3 radijo programų.

Atsižvelgiant į tai, kad laidinio radijo tinklais galima perduoti tik ribotą radijo programų skaičių, o laidinio radijo abonentų skaičius yra mažas ir nuolat mažėja, radijo transliacijų perdavimo laidinio radijo tinklais paslaugos nėra visapusiška alternatyva radijo programų transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms. Dėl to šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime nėra tikslinga nagrinėti radijo transliacijų perdavimo laidinio radijo tinklais paslaugų.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, šiame rinkos tyrime toliau tikslinga nagrinėti šias transliacijų perdavimo paslaugas:

1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugas:
 - 1.1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugas analoginio antžeminio radijo tinklais.
2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas:
 - 2.1. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.
 - 2.2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas kabelinės televizijos tinklais.
 - 2.3. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas MDTV televizijos tinklais.
 - 2.4. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas IPTV televizijos tinklais.
 - 2.5. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugas palydovinės televizijos tinklais.

Radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinio ryšio tinklais, laidinio radijo tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos šiame Transliacijų perdavimo rinkos tyrime nėra nagrinėjamos, nes šios paslaugos nėra visavertė alternatyva radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms. Kabelinės televizijos, IPTV televizijos paslaugų pirkėjai visų pirma kabelinės televizijos ir IPTV televizijos paslaugas renkasi dėl galimybės matyti televizijos programas, o ne klausyti radijo programų. Dėl to transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais paslaugos visų pirma yra

naudojamos teikti televizijos transliacijų perdavimo paslaugas ir programų transliuotojas, nepirks transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais paslaugų tam, kad galėtų transliuoti radijo programas. Lietuviškos radijo programos palydovinio ryšio tinklais tiriamuoju laikotarpiu nebuvo teikiamos, todėl radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugų Lietuvoje veikiančių radijo programų transliuotojų atžvilgiu vertinti neįmanoma. Laidinio radijo tinklai yra seni ir ribotų techninių galimybių, dėlto radijo transliacijų perdavimo laidinio radijo tinklais paslaugų nagrinėjimas yra netikslingas. Radijo transliacijų perdavimo paslaugos plačiajuosčio ryšio tinklais galėtų būti vertinama kaip geriausia radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais alternatyva. Tačiau dėl klausytojui reikalingos įrangos ir mažo judrumo, o taip pat prioritetų naudojantis plačiajuosčio ryšio paslaugomis (internetu), radijo transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslauga nelaikyti alternatyva radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms ir toliau šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime nebus nagrinėjama.

Televizijos transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos toliau šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime nenagrinėjamos, nes jos dėl savo ribotų galimybių pateikti televizijos transliacijas (ribojamas galimų žiūrėti programų skaičius arba galima žiūrėti tik rodytų televizijos programų įrašus), nelaikytinos kaip alternatyva televizijos transliacijų perdavimo kitais būdais paslaugoms.

3.2.3. Transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje buvo nustatytos nagrinėtinos radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos. Šiame skyriuje yra atliekama radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizė. Atlikus šią analizę bus apibrėžtos konkrečios radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos.

3.2.3.1. Radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nurodyta, kad tiek radijo, tiek televizijos transliacijos gali būti perduodamos tais pačiais tinklais. Pvz. kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais gali būti teikiamos radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos. Šiame skyriuje yra vertinama ar radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos gali priklausyti tai pačiai paslaugų grupei.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Ataskaitos 3.1.1 skyriuje buvo nustatyta, kad radijo ir televizijos transliacijos nėra pakeičiamos viena kitomis, nes radijo ir televizijos transliacijomis yra pateikiamas skirtingas turinys, o taip pat yra tenkinami skirtingi paslaugų gavėjų (klausytojų arba žiūrovų) poreikiai. Atliekant pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizę, reikia įvertinti ar radijo transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjai pirktų televizijos transliacijų perdavimo paslaugas ir atvirkščiai.

Taigi, pirmiausia yra vertinama ar radijo transliacijų perdavimo pirkėjai pirktų televizijos transliacijų perdavimo paslaugas. Ataskaitos 3.1.2 skyriuje buvo minėta, kad populiariausias radijo transliacijų pateikimo būdas yra radijo programų transliavimas analoginio antžeminio radijo tinklais. Kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais yra retransliuojamos radijo programos, kurios yra transliuojamos ir analoginio antžeminio radijo tinklais, o retransliuojamos radijo programos kaip atskiros paslaugos nėra populiarios. Taigi, atliekant analizę tikslinga apsiriboti vertinimu ar radijo programų transliuotojai analoginio antžeminio radijo tinklais atsisakytų radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų ir pirktų televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais ir televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos yra teikiamos naudojant skirtingus radijo dažnius (kanalus), siųstuvus, sudėjimo tiltus, fiderius ir antenas. Radijo transliacijoms klausyti ir televizijos transliacijoms žiūrėti yra naudojami skirtingi prietaisai, kurie nėra

tarpusavyje suderinti ir neužtikrina savybių (pvz., televizoriai yra didesni ir mažiau mobilūs (arba visai nemobilūs) prietaisai nei radijo imtuvai; taip pat radijo imtuvais negalima pateikti vaizdinės informacijos), reikalingų priimti kitas transliacijas. Dėl to laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nepakeis radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų paklausos atžvilgiu ir atvirkščiai. Nepaisant to, kad kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais jau yra teikiamos radijo transliacijų perdavimo paslaugos, jos nepakeis radijo transliacijų perdavimo paslaugų, nes radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais paslaugos neįsiekia tokios auditorijos kaip radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos. Radijo programų transliuotojams analoginio antžeminio radijo tinklais pasiekiamą auditoriją yra svarbus kriterijus renkantis transliavimo būdą, nes pasiekiamą auditoriją įtakoja radijo programų transliuoto gaunamas pajamas už reklamos teikėjams parduodamą transliacijų laiką. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais pirkėjai perkamų transliacijų perdavimo paslaugų taip pat nekeis į transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugas, nes klausytojas, norėdamas klausytis radijo programų, transliuojamų palydovinės televizijos tinklais, turės įsigyti specialius imtuvus (televizijos transliacijų palydovinio ryšio tinklais imtuvai neužtikrina mobilumo, yra brangesni nei įprasti radijo imtuvai,). Palydovinio ryšio tinklai, nors ir dengia visą Lietuvos teritoriją, faktinis palydovinės televizijos žiūrovų skaičius (kuris gali būti ir potencialus radijo klausytojų skaičius) yra mažas – 2012 m. pabaigoje palydovinės televizijos transliacijų paslaugas pirkė 100 900 abonentinų (žr. 3 lentelę). Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad lietuviškos radijo programos apskritai nėra transliuojamos palydovinio ryšio tinklais.

Toliau yra vertinama ar televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjai atsisakytų šių paslaugų ir pirktų radijo transliacijų perdavimo paslaugas. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu populiariausios buvo radijo transliacijos analoginio antžeminio radijo tinklais, atliekant vertinimą, televizijos transliacijų perdavimo paslaugos yra lyginamos tik su radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugomis.

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms teikti yra naudojami radijo dažniai (kanalai) ir radijo dažniai, o taip pat dalis infrastruktūros (bokštai ir stiebai gali būtų naudojami teikti tiek radijo, tiek televizijos transliacijų perdavimo paslaugas) negali būti panaudota perduoti televizijos transliacijoms. Dėl to televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjai negalės šių paslaugų keisti į radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, laikoma, kad radijo transliacijų perdavimo paslaugos paklausos atžvilgiu nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis ir atvirkščiai.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis paklausos atžvilgiu ir atvirkščiai.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Ataskaitos 3.1.2 buvo minėta, kad populiariausias radijo transliacijų pateikimo būdas yra radijo programų transliavimas analoginio antžeminio radijo tinklais. Kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais yra retransliuojamos radijo transliacijos, kurios yra transliuojamos ir analoginio antžeminio radijo tinklais, o retransliuojamos radijo programos kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais kaip atskiros paslaugos nėra populiarios. Taigi, atliekant analizę tikslinga apsiriboti vertinimu ar televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos, palydovinės televizijos tinklais teikėjai galėtų pasiūlyti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms teikti yra reikalingi riboti ištekliai – radijo dažniai (kanalai), kurių skaičius yra ribotas. Taip pat dėl infrastuktūros skirtumų televizijos transliacijų perdavimo paslaugų tiekėjai per trumpą laiką negalėtų pasiūlyti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų.

Tačiau atsižvelgiant į tai, kad kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais radijo

transliacijų perdavimo paslaugos jau yra teikiamos, galima įvertinti situaciją ar pabrangus radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms, radijo transliacijų perdavimo paslaugų kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos teikėjai investuotų į tinklų plėtrą ir didintų jų geografinę teritoriją dėl to, kad galėtų teikti radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais paslaugas. Radijo transliacijų kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais teikėjai yra ir televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais teikėjai, kurie teikia ir mažmenines paslaugas – televizijos transliacijas kabelinės televizijos arba IPTV televizijos tinklais. Kabelinės televizijos tinklų ir IPTV televizijos tinklų plėtrą visų pirma lemia noras pasiūlyti televizijos, o ne radijo transliacijas ir potencialus žiūrovas transliacijas kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais renkasi dėl galimybės matyti televizijos, o ne klausyti radijo programas. Pastebėtina ir tai, kad radijo ir televizijos transliacijų kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais teikėjai pateikdami informaciją apie teikiamas transliacijų paslaugas, akcentuoja televizijos, o ne radijo transliacijas. Taigi, atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, kad padidėjus radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms, radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais tiekėjai neplės savo tinklų, tam kad galėtų pateikti tik radijo transliacijų perdavimo paslaugas.

Vertinti ar radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai galėtų teikti televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, galima tik tiek, kiek tai susiję su analize ar radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais teikėjai galėtų pradėti teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas. Dėl ribotų radijo dažnių (kanalų), reikalingų steigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus ir infrastruktūros skirtumų, radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais teikėjai negalėtų teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų. Vertinti ar radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais teikėjai pradėtų teikti televizijos transliacijų perdavimo paslaugas nėra tikslinga, nes televizijos transliacijų kabelinės televizijos ir IPTV televizijos tinklais teikėjų pagrindinė veikla ir yra teikti televizijos transliacijų perdavimo paslaugas.

Atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, kad radijo transliacijų perdavimo paslaugos ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis ir atvirkščiai pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis ir atvirkščiai paklausos pasiūlos atžvilgiu.
2. Radijo transliacijų perdavimo paslaugos ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugos sudaro atskirų paslaugų rinkas.

3.2.3.2. Radijo transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė

Ataskaitos 3.1.2 skyriuje nustatyta, kad Lietuvoje buvo galima klausyti radijo transliacijų, transliuojamų analoginio antžeminio radijo tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu) ir palydovinio ryšio tinklais. Tačiau radijo transliacijos kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu) nebuvo populiarios ir yra laikomos radijo transliacijas analoginio antžeminio radijo tinklais papildančiomis ir klausytojų auditoriją išplečiančiomis transliacijomis. Ten pat taip pat buvo nustatyta, kad palydovinio ryšio tinklais lietuviškos programos nebuvo transliuojamos. Ataskaitos 3.2.2 skyriuje taip pat buvo nustatyta, kad radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais ir palydovinio ryšio tinklais nėra visavertės radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms. Atsižvelgiant į tai, radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos, radijo transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais

paslaugos, radijo transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos, radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugos – nėra apibrėžiamos. Taip pat nėra atliekama pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizė tarp radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, radijo transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų, radijo transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų, radijo transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugų ir radijo transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugų.

3.2.3.2.1 Pakeičiamumo analizė tarp radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui ir kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui

Radijo programų transliavimas ir retransliavimas yra licencijuojama veikla (išskyrus radijo programų (re)transliavimą elektorinių ryšių tinklais, kurių pagrindinė veikla nėra radijo ir (arba) televizijos programų (re)transliavimas). Atsižvelgiant į radijo programų transliavimo licencijos tipus (žr. Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių²⁷ 11 punktą), radijo transliacijos analoginio antžeminio radijo tinklais gali būti perduodamos:

a) kuriant ir eksploatuojant savo elektroninių ryšių tinklus (transliacijų perdavimo paslaugas teikiant sau);

b) perkant transliacijų perdavimo paslaugas (transliacijų perdavimo paslaugos nėra teikiamos sau ir jos perkamos iš transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo).

Siekiant sukurti analoginio antžeminio radijo tinklą ir transliacijų perdavimo paslaugas teikti sau arba radijo programų (re)transliuotojui, reikalingi radijo dažniai (kanalai). Pagal Įstatymo 49 straipsnio 1 dalį, radijo dažniai (kanalai) radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti) skiriami ir naudojami pagal Tarnybos ir LRTK patvirtintą Radijo dažnių skyrimo planą. Radijo dažniai (kanalai) Radijo dažnių skyrimo plane skiriami transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems LRTK išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, ir siuntėjams. Tais atvejais, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems LRTK išduotas licencijas, suteikiančias teisę kurti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, (re)transliuotojas gali steigti savo elektorinių ryšių tinklą ir pats kurti transliacijų perdavimo paslaugas (t. y. teikti transliacijų perdavimo paslaugas sau) arba naudotis kitos šalies – transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo – teikiama transliacijų perdavimo paslauga. Šiuo atveju (re)transliuotojas gali pasirinkti, ar naudotis savo turima infrastruktūra, ar pirkti transliacijų perdavimo paslaugą iš jos teikėjo. Transliuotojas, kurio radijo transliacijos yra perduodamos siuntėjui skiriamu radijo dažniu (kanalu), privalo pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš to paties siuntėjo, nes, kaip nurodyta VII 31 straipsnio 3 dalyje, „į Komisijos išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją su teise naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga papildomai įrašomas konkretus siuntėjas“. Transliuotojas, kurio radijo programos transliuojamos siuntėjui skiriamu radijo dažniu (kanalu), negali pasirinkti kito siuntėjo teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų.

Taigi, radijo programų analoginio antžeminio radijo tinklais transliuotojai, kurie naudoja jiems skiriamą radijo dažnį (kanalą), ir radijo programų analoginio antžeminio radijo tinklais transliuotojai, kurie savo radijo programas transliuoja siuntėjui skirtu radijo dažniu (kanalu), turi skirtingas galimybes pasirinkti transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas. Pirmu atveju (re)transliuotojas turi pasirinkimo galimybę, t. y. gali teikti transliacijų perdavimo paslaugas pats sau arba transliacijų perdavimo paslaugas pirkti iš siuntėjo. Antru atveju (re)transliuotojas privalo pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo.

Dėl šių aukščiau išvardytų priežasčių yra tikslinga išskirti šias radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas: radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui (toliau – Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjui) ir radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas

²⁷ http://www.rtk.lt/lt/teises_aktai/kiti_teises_aktai/transliavimo_ir_retransliavimo_veiklos_licencijavimo_taisykles

(re)transliuotojui (toliau – Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų). Toliau yra vertinama ar šios paslaugos yra pakeičiamos pasiūlos ir paklausos atžvilgiu tarpusavyje.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Atliekant analizę vertinama ar radijo programų (re)transliuotojas, pirkdamas transliacijų perdavimo paslaugas iš siuntėjo, padidėjus (paprastai laikoma, kad kaina ilgam laikotarpiui turėtų didėti 5–10 proc.) transliacijų perdavimo paslaugų kainoms, lengvai galėtų pakeisti radijo programų transliacijų perdavimo būdą – steigti savo elektroninių ryšių tinklą ir transliacijų perdavimo paslaugas teikti sau. Taip pat yra atliekama ir priešingos situacijos analizė.

Radijo transliacijų perdavimo paslaugas analoginio antžeminio radijo tinklais, teikiamas siuntėjų, tiriamuoju laikotarpiu teikė (galėjo teikti) LRTC ir IĮ „J. Varno Vilniaus radijo studija“ (toliau – Vilniaus studija). LRTC 2012 m. pabaigoje radijo transliacijų perdavimo paslaugas teikė LRT (siuntė „LRT RADIJAS“, „LRT KLASIKA“, „LRT OPUS“, „BBC World“ programas), VšĮ „Marijos radijas“ (siuntė „Marijos radijas“ programą), UAB „Muzikos topai“ (siuntė „ZIP FM“ programą), VšĮ „Baltijos bangų radijas“ (siuntė dvi programas), UAB „Tarptautinis Baltijos bangų radijas (siuntė dvi programas). LRTC Transliacijų perdavimo rinkos tyrimo metu turėjo 70 leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus), teikti radijo transliacijų perdavimo paslaugas. Vilniaus studija turėjo 1 leidimą naudoti radijo dažnį (kanalą), teikti radijo programų transliacijų perdavimo paslaugas ir 2012 m. pabaigoje transliacijų perdavimo paslaugų neteikė. Tačiau 2013 m. sausio 16 d. VšĮ „TELERADIO KOMPANIJA HANSA“ buvo išduota licencija (re)transliuoti radijo programas naudojantis Vilniaus studijos teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis.

Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu veikė 45 radijo programų (re)transliuotojai, kurie turėjo leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti savo elektroninių ryšių tinklus. Minėti (re)transliuotojai bendrai turėjo 181 leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus), o tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo išduoti 184 leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus). Radijo dažnių skyrimo plano 10 priede yra nurodyti 65 (re)transliuotojams numatyti skirti radijo dažniai (kanalai). Tačiau iš minėtų 65 laisvų radijo dažnių (kanalų) 48 radijo dažniai (kanalai) turi efektyviosios spinduliuotės galios (angl. *Effective Radiated Power, e.r.p.*) apribojimą, o 4 radijo dažniai (kanalai) galėtų būti panaudoti tik išjungus analoginę antžeminę televiziją kaimyninėse šalyse. Pastebėtina tai, kad nėra numatyta skirti radijo dažnius (kanalus) radijo programų (re)transliavimui vidutinėmis bangomis radijo programų (re)transliuotojams. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad ne visuose miestuose, kuriuose yra skirti radijo dažniai (kanalai) siuntėjui, yra numatyta tiek pat radijo dažnių (kanalų) skirti ir (re)transliuotojams. Dėl (re)transliavimo veiklos licencijavimo, radijo programų (re)transliuotojas, norėdamas atsisakyti siuntėjo teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų ir gauti licenciją steigti savo elektroninių ryšių tinklą, turės gauti kitokią veiklos licenciją. Licencijos yra išduodamos konkurso būdu²⁸. Konkursas gali užtrukti 1–2 mėn. Tačiau dalyvavimas konkurse dar nėra garantas, kad radijo (re)transliuotojui, turinčiam teisę naudotis Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugomis, teikiamomis siuntėjų, bus suteikta licencija transliuoti radijo programas steigiant savo elektroninių ryšių tinklą.

Radijo dažnių skyrimo plane radijo programų (re)transliuotojams numatytas skirti radijo dažnių (kanalų) skaičius yra artimas radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų (siuntėjų) turimų radijo dažnių (kanalų) skaičiui (atitinkamai, 65 ir 67 radijo dažniai (kanalai)). Tačiau radijo dažnių (kanalų), numatytų Radijo dažnių skyrimo plane skirti (re)transliuotojams naudojimo apribojimais, konkurso trukmė ir konkurso pabaigos neapibrėžtumas rodo, kad radijo (re)transliuotojas, pirkdamas transliacijų perdavimo paslaugas iš siuntėjo, negalės transliacijų perdavimo paslaugų per trumpą laiką pakeisti į radijo programų transliacijų perdavimą, kai radijo dažnis (kanalas) yra skiriamas transliuotojui. Dėl to laikoma, kad radijo transliuotojas, pirkdamas Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, teikiamas siuntėjo, per trumpą laiką jų negalės pakeisti sau teikiamomis radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugomis.

²⁸ Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-281 (Žin., 2011, Nr. 44-2096).

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, nepakeis Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, nes radijo dažnių (kanalų), reikalingų steigti analoginio antžeminio radijo tinklus, skaičius yra ribotas. Radijo dažniai (kanalai), skirti siuntėjui teikti radijo transliacijų perdavimo paslaugas, yra visiškai panaudoti, o Radijo dažnių skyrimo plane yra numatytas tik 1 radijo dažnis (kanalas), kuris gali būti skirtas siuntėjui.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, tarpusavyje nėra pakeičiamos paklausos atžvilgiu.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Steigti elektorinių ryšių tinklus, kurie būtų naudojami teikti radijo transliacijų perdavimo paslaugas (re)transliuotojams arba sau, yra reikalingi riboti ištekliai – radijo dažniai (kanalai). Radijo programų (re)transliuotojas, turintis teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklą negalėtų pradėti teikti transliacijų perdavimo paslaugų kaip siuntėjas, nes Radijo dažnių skyrimo plane yra numatytas tik 1 radijo dažnis (kanalas), kuris gali būti skirtas siuntėjui. Siuntėjas, kuris teikia transliacijų perdavimo paslaugas, norėdamas teikti radijo transliacijų perdavimo paslaugas, kai radijo dažnis (kanalas) yra skiriamas (re)transliuotojui, turės tapti (re)transliuotoju. Radijo transliavimo analoginio antžeminio radijo tinklais veikla yra licencijuojama, o licencija yra skiriama konkurso būdu. Konkursas gali trukti 1–2 mėn., tačiau dėl galimų reikalavimų transliacijoms (jų turiniui), dalyvavimas konkurse negarantuoja, jog konkurso laimėtoju būtų paskelbtas konkurso dalyvis. Radijo dažnių skyrimo plane siuntėjams skirtų ir (re)transliuotojams planuojamų skirti radijo dažnių (kanalų) skaičius yra panašus, tačiau dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo apribojimų, bei ne vienodo radijo dažnių (kanalų) skaičiaus konkrečioje vietovėje pasiskirstymo, transliacijų perdavimo paslaugas teikiantis siuntėjas, tapęs retransliuotoju, negalės pasiūlyti analogiškų transliacijų perdavimo paslaugų (re)transliuotojui, kuris turi leidimą steigti savo elektorinių ryšių tinklą.

Atsižvelgiant į išdėstytą aukščiau, darytina išvada, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, nėra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, nėra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjų, ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, sudaro atskirų paslaugų rinkas.

3.2.3.2.2 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjų, pakeičiamumo analizė

Lietuvoje 2012 m. pabaigoje Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, teikiamas siuntėjo, teikė 2 asmenys – LRTC ir Vilniaus studija. Dėl to tikslinga panagrinėti ar radijo transliacijų perdavimas analoginio antžeminio radijo tinklais yra pakeičiamas tarp

šių transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Radijo programų (re)transliuotojo analoginio antžeminio radijo tinklais licencijoje be kitos informacijos yra nurodoma, kokio siuntėjo paslaugomis turi naudotis radijo programų (re)transliuotojas. Taigi, (re)transliuotojas, norėdamas pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, turėtų kreiptis į LRTK, kad būtų inicijuotas konkursas transliuoti radijo programas naudojant kito siuntėjo teikiamomis paslaugomis. Konkursas gali trukti mažiausiai 1–2 mėn., tačiau jo baigtis nėra apibrėžta. Konkurso paskelbimas nėra garantas, kad nugalėtoju bus paskelbtas (re)transliuotojas, norintis pakeisti siuntėją, nes tokia paslauga gali norėti pasinaudoti keli (re)transliuotojai.

Vilniaus studija transliacijų perdavimo paslaugas teikia Vilniuje viena stotimi, o LRTC Vilniuje turi 4 leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) transliacijų perdavimo paslaugoms teikti kaip transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas. Tiek Vilniaus studijos, tiek LRTC turimais radijo dažniais (kanalais) Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu jau buvo teikiamos transliacijų perdavimo paslaugos. Taigi, radijo (re)transliuotojas, norėdamas pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją (LRTC į Vilniaus studiją arba atvirkščiai), to padaryti negalės, nes siuntėjai neturi laisvų išteklių. Radijo dažnių skyrimo plano 9 priede yra numatytas vienas radijo dažnis (kanalas), kuris gali būti skirtas siuntėjams²⁹. Teoriškai, tokioje situacijoje LRTC transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjai galėtų perkamas paslaugas keisti į Vilniaus studijos teikiamas transliacijų perdavimo paslaugas, tačiau tai galėtų padaryti tik vienas paslaugų pirkėjas (LRTC transliacijų perdavimo paslaugas Vilniuje teikia 4 radijo (re)transliuotojams, o Vilniaus studija galėtų teikti vieną papildomą paslaugą ir tik tuomet, jei laisvas radijo dažnis (kanalas) būtų skirtas naudoti Vilniaus studijai). Atsižvelgiant į tai, LRTC teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjai negalės lygiaverčiai keisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją į Vilniaus studiją. Vilniaus studijos paslaugas perkantis (re)transliuotojas galėtų atsisakyti Vilniaus studijos teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų, tačiau laisvas radijo dažnis (kanalas) dar nėra skirtas LRTC. Be to Vilniaus studija transliacijų perdavimo paslaugas teikia (re)transliuotojui, kurio savininkas yra pati Vilniaus Studija. Dėl to (re)transliuotojas, perkantis paslaugas iš Vilniaus studijos neturės motyvų keisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo.

Atsižvelgiant į išdėstytą, laikoma, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, nėra pakeičiamos paklausos atžvilgiu tarpusavyje.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, nėra pakeičiamos paklausos atžvilgiu tarpusavyje.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Radijo dažnių skyrimo plane yra numatytas tik 1 radijo dažnis (kanalas), kuris gali būti skiriamas siuntėjams. Tačiau šis radijo dažnis (kanalas) dar nėra paskirtas nei LRTC, nei Vilniaus studijai. Radijo dažnį (kanalą) skyrus LRTC, Vilniaus studija negalės pasiūlyti papildomų transliacijų perdavimo paslaugų. Radijo dažnį (kanalą) skyrus Vilniaus studijai, Vilniaus studija galėtų teikti transliacijų perdavimo paslaugas kaip alternatyvą LRTC teikiamoms transliacijų perdavimo paslaugoms. Tačiau tokios paslaugos nebūtų lygiaverčios LRTC teikiamoms transliacijų perdavimo paslaugoms, nes tik vienas (re)transliuotojas galės pasinaudoti Vilniaus studijos teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, o likę trys radijo programų (re)transliuotojai transliacijų perdavimo paslaugas turės pirkti iš LRTC.

²⁹ Radijo dažnių skyrimo plano 9 priede yra nurodyti 2 radijo dažniai (kanalai), kurie gali būti skirti siuntėjams. Tačiau jie yra vienas su kitu susiję, nes vienas šiuo metu yra naudojamas (102,6 MHz), o šiuo metu nenaudojamas (89,0 MHz) radijo dažnis (kanalas) pakeis šiuo metu naudojamą radijo dažnį (kanalą) (102,6 MHz).

Atsižvelgiant į išdėstytą, daroma išvada, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos LRTC ir Vilniaus studijos nėra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, nėra tarpusavyje pakeičiamos pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, nėra pakeičiamos paklausos ir pasiūlos atžvilgiu tarpusavyje.

2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC ir Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, sudaro atskiras atitinkamas radijo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkas.

3.2.3.2.3 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, pakeičiamumo analizė

Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) turėjo 44 radijo programų (re)transliuotojai. Iš Jų radijo transliacijų perdavimo paslaugas sau teikė 43 (re)transliuotojai, o vienas transliuotojas pirkė transliacijų perdavimo paslaugas iš transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo. Radijo programų (re)transliuotojai iš viso (re)transliavo 48 programas. Tačiau geografinė programų transliavimo teritorija nėra vienoda: 8 programos buvo (re)transliuojamos 10–19 vietovių, 12 programų buvo transliuojama 2–5 vietovėse ir 24 programos buvo transliuojamos tik vienoje vietovėje. Iš pastarųjų programų 6 programos buvo transliuojamos Vilniuje, po 3 Kaune ir Klaipėdoje, 4 – Šiauliuose. Atsižvelgiant į tai, kad radijo programos yra (re)transliuojamos skirtingose teritorijose, Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, teikiamas (re)transliuotojų, galisuskirstyti į šias grupes: radijo transliacijų perdavimą visoje Lietuvoje, radijo transliacijų perdavimą keliuose regionuose ir radijo transliacijų perdavimą viename regione. Siekiant tinkamai apibrėžti Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų (re)transliuotojų, rinką, tikslinga įvertinti ar radijo transliacijų perdavimo paslaugos skirtingose regionuose sudaro vieną rinką.

Radijo programų (re)transliuotojai, kurie turi teisę steigti savo elektorinių ryšių tinklus ir tokiu būdu radijo transliacijų perdavimo paslaugas teikia patys sau, patys formuoja radijo transliacijų perdavimo paslaugų paklausą ir pasiūlymą. Radijo programų (re)transliuotojui, pačiam kuriančiam elektroninių ryšių tinklą, skirtą perduoti radijo programas, nėra poreikio šias paslaugas pirkti iš kito radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo, nes radijo programų (re)transliuotojas, paslaugas teikdamas sau, geriausiai gali kontroliuoti paslaugų kokybę ir savikainą. Galimybė kontroliuoti paslaugų kokybę ir savikainą, kai transliacijų perdavimo paslaugas (re)transliuotojas teikia pats sau, ribos ir tokių paslaugų pasiūlą, nes nesat paklausos, kiti radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai neturės motyvų pasiūlyti transliacijų perdavimo paslaugų kitiems (re)transliuotojams.

Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, laikoma, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų (re)transliuotojų, visoje Lietuvoje, keliuose regionuose ir viename regione, nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Atsižvelgiant į tai, kad radijo (re)transliuotojai, turintys teisę steigti savo elektorinių ryšių tinklą, transliacijų perdavimo paslaugas teikia sau, tiriamuoju laikotarpiu siuntėjo teikiamų radijo transliacijų perdavimo paslaugų buvo pirktą nedaug, o veiksnys, galintis riboti konkurenciją šioje rinkoje yra galimybės įsigyti transliacijų perdavimo priemonės, o taip pat į tai, kad radijo programų transliuotojų, turinčių teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklus veiklos sąlygos nesiskiria, Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, nėra skaidomos pagal kiekvieną (re)transliuotoją ir yra laikomos kaip viena paslauga.

Skyriaus išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.
2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime traktuojamos kaip viena paslaugų visuma.
3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, sudaro atskirą atitinkamą radijo Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

3.2.3.2.4 Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų apibrėžimas

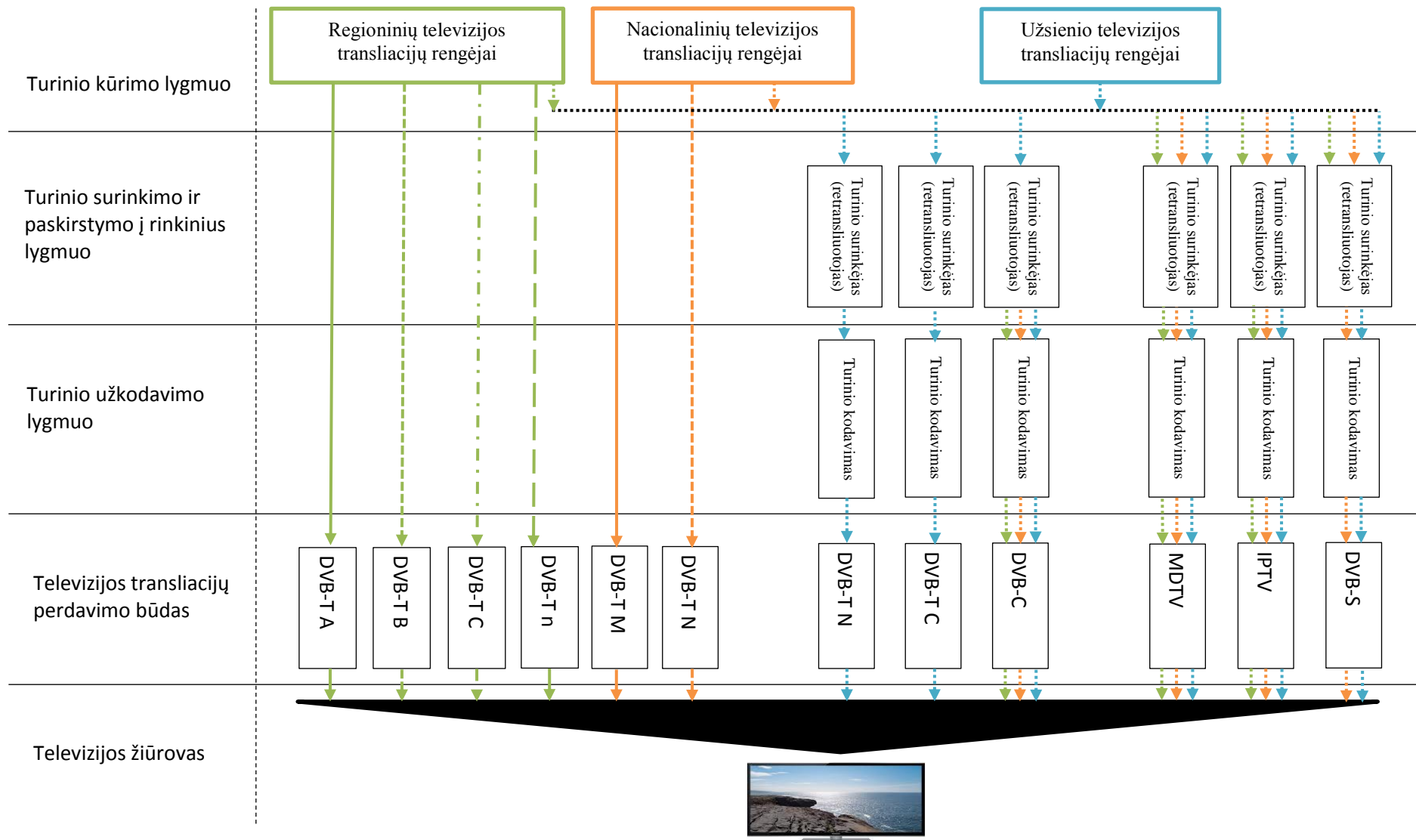
Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3.2.3.2.1, 3.2.3.2.2, 3.2.3.2.3 skyriuose pateiktas išvadas apibrėžia šias radijo transliacijų perdavimo paslaugas:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC.
2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos.
3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų.

3.2.3.3. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizė

Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo galima matyti nemokamas (ne koduotas) ir mokamas (koduos) transliacijas (žr. Ataskaitos 3.1.3.1 skyrių). Žiūrovai tiriamuoju laikotarpiu galėjo matyti televizijos programas, transliuojamas arba retransliuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais, plačiajuosčio ryšio tinklais (žr. Ataskaitos 3.1.3.2 skyrių). Ataskaitos 3.2.2 skyriaus pradžioje buvo nurodyta, kad transliacijų pateikimo būdas, parodo ir transliacijų perdavimo būdą (Ataskaitos **Error! Reference source not found.** paveiksle yra pavaizduotas ryšys tarp televizijos transliacijų ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų). Atsižvelgiant į tai, kad televizijos transliacijos gali būti mokamos arba nemokamos, o taip pat į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu televizijos programos buvo transliuojamos keliais būdais (skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais), televizijos transliacijų perdavimo paslaugų apibrėžimo ataskaitos taškas galėtų būti televizijos transliacijų perdavimo paslaugų skaidymas į mokamų ir nemokamų televizijos transliacijų perdavimo paslaugas arba televizijos transliacijų perdavimo paslaugų skaidymas į transliacijų perdavimo paslaugas pagal konkrečias technologijas. Galiausiai, televizijos transliacijų perdavimo paslaugų skaidymas galėtų būti atliekamas dviem aukščiau paminėtais pjūviais: televizijos transliacijų perdavimo paslaugos galėtų būti skaidomos į mokamų ir nemokamų televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, o šios paslaugos galėtų būti skaidomos papildomai į televizijos transliacijų perdavimo paslaugas pagal konkrečias technologijas.

5 paveikslas. Televizijos transliacijos ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų ryšys

Tarnybos nuomone, transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizę tikslinga atlikti vertinant ar televizijos transliacijų perdavimo skirtingais būdais paslaugos yra pakeičiamos viena kitomis. Tai yra tikslinga vertinti ar skirtingi televizijos transliacijų perdavimo būdai gali būti laikomi viena paslauga. Toks televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo vertinimo atskaitos taškas geriausiai atspindės televizijos programų transliavimo veiklos reglamentavimą Lietuvoje ir konkrečios transliacijų perdavimo paslaugos pasirinkimo priežastis. Tokio pasirinkimo argumentai išsamiau yra aprašyti toliau.

Visų pirma, transliavimo ir retransliavimo veikla Lietuvoje yra licencijuojama (žr. VII 31 straipsnio 1 dalį). Licencija nėra reikalinga kai radijo programas siekiama transliuoti ir retransliuoti elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra radijo ir (ar) televizijos programų transliavimas ir (ar) retransliavimas. Iš esmės tai yra radijo programų transliavimas plačiajuosčio ryšio tinklais (internetu). Transliavimo ir retransliavimo licencijos gali būti trijų tipų (žr. VII 31 straipsnio 1 dalį):

1. Licencijos, suteikiančios teisę įrengti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus.
2. Licencijos, suteikiančios teisę naudoti savo elektroninių ryšių tinklus radijo ir (ar) televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti.
3. Licencijos, suteikiančios teisę naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga (transliacijų perdavimo paslauga).

Transliavimo ir retransliavimo licencijos yra išduodamos konkurso būdu (žr. VII 31 straipsnio 8 dalį). Be konkurso išduodamos transliavimo ir retransliavimo licencijos vykdyti šią veiklą:

1. Televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti kabelinės televizijos tinklais.
2. Televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra televizijos programų transliavimas ir (ar) retransliavimas.
3. Televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti per dirbtinį Žemės palydovą (palydovus).
4. Kitais atvejais, kai tai numatyta Radijo dažnių skyrimo plane.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, matyti, kad licencija transliuoti ir (arba) retransliuoti televizijos programas konkurso būdu yra išduodama tai veiklai, kurioje yra naudojamas ribotas išteklius – radijo dažnis (kanalas), t. y. televizijos programoms transliuoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. Pastebėtina tai, kad į LRTK išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją, suteikiančią teisę naudotis trečiosios šalies teikiama transliacijų perdavimo (siuntimo) paslauga, papildomai įrašomas konkretus siuntėjas (žr. VII 31 straipsnio 3 dalį). Riboti radijo dažniai (kanalai) ir veiklos licencijavimas, ypač situacijoje, kai į licenciją yra įrašomas konkretus siuntėjas, yra tas ribojantis elementas – „butelio kakliukas“ (angl. *Bottle Neck*) – kuris gali įtakoti konkurenciją perkant ir teikiant transliacijų perdavimo paslaugas.

Antra, organizuojant konkursą televizijos programoms transliuoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, nėra nurodoma, kokios programos – mokamos ar nemokamos – turi būti transliuojamos arba retransliuojamos. Transliuotojas arba retransliuotojas pats sprendžia kokios programos bus transliuojamos arba retransliuojamos, ir konkurso būdu jis renkasi elektroninių ryšių paslaugų – transliacijų perdavimo paslaugų – teikėją.

Trečia, ūkio subjektai, kuriems nėra išduodama veiklos licencija konkurso būdu – televizijos programų transliuotojai ir retransliuotojai kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais netiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas ir transliuotojams, kurie savo programas transliuoja skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pirkdami transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas. Televizijos programų transliuotojai arba retransliuotojai kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais surenka televizijos programas iš televizijos transliacijų teikėjų³⁰ arba televizijos programų kūrėjų, jas

³⁰ VII 2 straipsnio 68 punkte nurodyta, kad televizijos programų transliuotojas yra televizijos programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė turinio parinkimą ir jo išdėstymą televizijos programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia televizijos programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei.

sujungia į paslaugų rinkinius ir šiuose rinkiniuose esančias programas retransliuoja³¹ žiūrovams. Paprastai televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais teikėjai yra ir elektroninių ryšių tinklų, kuriais televizijos transliacijos yra pateikiamos žiūrovams steigėjai ir valdytojai. Tai reiškia, kad televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais teikėjai tiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas sau, kaip retransliuotojams, ir netiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas Regioninės televizijos transliacijų transliuotojams, Nacionalinės televizijos transliacijų transliuotojams ir užsienio televizijos programų transliuotojams. Pastebėtina tai, kad 2010 m. buvo pakeistas VII 33 straipsnis ir šiuo pakeitimo buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos programų skaičius³². Šio pakeitimo pasėkoje nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas, kas faktiškai ir įvyko³³. Televizijos programų retransliuotojai kabelinės televizijos tinklais, MDTV televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, siekdami išlaikyti savo teikiamų paslaugų patrauklumą, yra suinteresuoti, kad žiūrovai galėtų matyti lietuviškas transliacijas, kurios nemokamai yra transliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, o taip pat atsižvelgiant į tai, kokiais būdais televizijos programos tiriamuoju laikotarpiu ir Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu buvo transliuojamos, galima išskirti šias televizijos transliacijų perdavimo paslaugas:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas.
2. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas.
3. Televizijos transliacijų perdavimo MDTV televizijos tinklais paslaugas.
4. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas.
5. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugas.
6. Televizijos transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugas.

Televizijos programas MDTV televizijos tinklais transliuoja ir retransliuoja du ūkio subjektai – UAB „Balticum TV“ (Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje) ir UAB „Cgates“ (Kaune ir Vilniuje). Šios bendrovės žiūrovams taip pat siūlo ir televizijos programų transliacijas kabelinės televizijos tinklais. MDTV televizijos tinklai yra naudojami transliuoti ir retransliuoti televizijos programas tose vietovėse kur nėra kabelinės televizijos tinklų. Naudodami MDTV televizijos technologiją televizijos programų transliuotojai ir retransliuotojai kabelinės televizijos tinklais išplečia kabelinės televizijos tinklų geografinę teritoriją. Pastebėtina tai, kad MDTV televizijos paslaugų naudotojų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo nuo 26 410 abonentų 2008 m. pabaigoje iki 17 506 abonentų 2012 m. pabaigoje. MDTV televizijos abonentų skaičius 2012 m. pabaigoje sudarė 2,47 proc. visų mokamos televizijos abonentų skaičiaus. Atsižvelgiant į tai, kad televizijos programų transliacijas MDTV televizijos tinklais teikia tie patys asmenys, kurie teikia ir televizijos programų transliacijas kabelinės televizijos tinklais, o MDTV tinklai yra priemonės išplėsti kabelinės televizijos geografinę teritoriją, laikoma, kad televizijos programų transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir MDTV televizijos tinklais paslaugos yra viena ir ta pati paslauga ir toliau vadinama *televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslauga*.

Pastebėtina tai, kad atliekant televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pakeičiamumo analizę televizijos transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais šiame tyrime atskirai nebus vertinamos. Ataskaitos 3.1.3.2 skyriuje buvo paminėta, kad transliacijos plačiajuosčio ryšio tinklais gali būti dviejų tipų: televizijos programų transliuotojai naudojant specialias priemones leidžia žiūrovams žiūrėti

³¹ VII 2 straipsnio 58 punkte nurodyta, kad retransliavimas yra visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslauga, kurią teikia retransliuotojas, skirta priimti transliuojamas užbaigtas radijo ir (ar) televizijos programas ar atskiras programas ir tuo pačiu metu nepakeistas perduoti visuomenei elektroninių ryšių tinklais.

³² Iki VII pakeitimo buvo reikalaujama, kad visos Nacionalinės televizijos transliacijos turi būti retransliuojamos Lietuvoje veikiančių retransliuotojų. Po VII pakeitimo, reikalaujama, kad būtų retransliuojamos tik LRT Nacionalinės televizijos transliacijos. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje LRT transliavo dvi televizijos programas.

³³ <http://www.15min.lt/naujiena/verslas/finansai/kabeline-tv-brangsta-be-pagrindo-662-166176>

televizijos transliacijas internetu, plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjai savo abonentams už papildomą užmokestį (arba tam tikrų, paprastai brangesnių, plačiajuosčio ryšio paslaugų pirkėjams) suteikia galimybę žiūrėti televizijos transliacijas internetu. Pirmuoju atveju televizijos transliacijų perdavimo plačiajuosčio ryšio tinklais paslaugos nėra lygiavertės kitoms transliacijų perdavimo paslaugoms, nes patys televizijos programų transliuotojai riboja televizijos transliacijų pateikimą (pvz., galima žiūrėti tik tam tikras programų laidas arba galima žiūrėti tik televizijos programų įrašus). Antruoju atveju transliacijų perdavimo paslaugos plačiajuosčio ryšio tinklais yra prilyginamos televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugoms, nes savo savybėmis jos yra artimos IPTV televizijos transliacijų perdavimo paslaugoms: televizijos programų transliuotojas arba retransliuotojas surenka mokamas ir nemokamas televizijos transliacijas ir savo elektroninių ryšių tinklais televizijos programas pateikia žiūrovui.

Taigi, įvertinant tai, kas buvo nurodyta aukščiau, toliau yra vertinamas pakeičiamumas tarp šių televizijos transliacijų perdavimo paslaugų:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų.
2. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų.
3. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų.
4. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų.

3.2.3.3.1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė

Šiame skyriuje yra atliekama analizė ar transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos yra pakeičiamos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Prieš atliekant paslaugų pakeičiamumo analizę tikslinga nustatyti, kas buvo transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pirkėjai ir teikėjai. Ši informacija yra pateikta 7 lentelėje ir atspindi situaciją, buvusią tiriamojo laikotarpio.

7 lentelė. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais gavėjai ir teikėjai.

Eil. Nr.	Televizijos transliacijų skaičius	Televizijos transliuotojas (retransliuotojas)	Televizijos transliacijos tipas: nemokama / mokama	Televizijos transliacijų tipas pagal geografiją	Televizijos transliacijų teritorija	Transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas
1.	1 (BTV)	UAB „Baltijos TV“	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
2.	4 (LNK, TV1, Info TV, Liuks!)	UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
3.	2 (TV3, TV6, o nuo 2013-03-01 ir TV8)	UAB „Tele-3“	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
4.	2 (LRT Televizija, LRT Kultūra)	LRT	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
5.	1 (Lietuvos rytas.tv)	UAB „Lietuvos ryto“ televizija	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	TEO LT, AB
6.	1 (BBC World News)	TEO LT, AB (retransliuoja)	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
7.	1 (TV Polonia)	TEO LT, AB (retransliuoja)	nemokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	TEO LT, AB

8.	9 programos*	TEO LT, AB (retransliuoja)	mokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	LRTC
9.	17 programų (nuo 2013-02-20 – 18 programų) **	TEO LT, AB (retransliuoja)	mokama	Nacionalinės televizijos transliacijos	Visa Lietuva	TEO LT, AB
10.	1 (Kėdainių krašto televizija)	UAB „Kėdainių krašto televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Kėdainiai ir miesto aplinkės	UAB „Kėdainių krašto televizija“
11.	1 (Pūkas-TV)	UAB „Pūkas“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Kaunas ir miesto aplinkės	UAB „Pūkas“
12.	1 (Aidas (nepradėta transliuoti))	UAB „Aidas“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Trakai ir miesto aplinkės	Česlovas Rulevičius
13.	1 (Aukštaitijos krašto televizija (laikina sustabdyta))	UAB „Aukštaitijos krašto televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Panevėžys ir miesto aplinkės	UAB „Aukštaitijos krašto televizija“
14.	1 (Šiaulių televizija)	UAB „Šiaulių apskrities televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Šiauliai ir miesto aplinkės	UAB „Šiaulių apskrities televizija“
15.	1 (Šiaulių regiono televizija „Splus“)	SPLIUS, UAB	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Šiauliai ir miesto aplinkės	UAB „Šiaulių apskrities televizija“
16.	1 (Roventos TV)	UAB „Roventa“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Mažeikiai ir miesto aplinkės	UAB „Roventa“
17.	1 (Marijampolės televizija)	VšĮ „Marijampolės televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Marijampolė ir miesto aplinkės	VšĮ „Marijampolės televizija“
18.	1 (PTV)	V. Krušnos individuali įmonė	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Peršėkininkų kaimas ir Alytaus aplinkės	V. Krušnos individuali įmonė
19.	1 (LN televizija)	VšĮ „LN televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Plungė ir miesto aplinkės	UAB „Balticum TV“
20.	1 (Ventos regioninė televizija)	UAB „Ilora“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Naujoji Akmenė ir miesto aplinkės	UAB „Ilora“
21.	1 (TV Medica)	UAB „TV7“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Jonava ir miesto aplinkės	UAB „TV7“
22.	1 (Dzūkijos televizija)	VšĮ „Alytaus regioninė televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Alytus ir miesto aplinkės	VšĮ „Alytaus regioninė televizija“
23.	1 (Raseinių krašto televizija)	VšĮ „Raseinių krašto televizija“	nemokama	Regioninės televizijos transliacijos	Raseiniai ir miesto aplinkės	VšĮ „Raseinių krašto televizija“
24.	9 programos***	UAB „Balticum TV“ (retransliuoja)	mokama	Regioninės televizijos transliacijos	Klaipėda ir miesto aplinkės	UAB „Balticum TV“
25.	9 (kaip aukščiau)	UAB „Balticum TV“ (retransliuoja)	mokama	Regioninės televizijos transliacijos	Plungė ir miesto aplinkės	UAB „Balticum TV“

26.	9 (kaip aukščiau)	UAB „Balticum TV“ (retransliuoja)	mokama	Regioninės televizijos transliacijos	Vilnius miesto apylinkės	LRTC
27.	3 (Eurosport HD, Discovery HD Showcase, National Geographic Chanel HD)	TEO LT, AB (retransliuoja)	mokama	Regioninės televizijos transliacijos	Vilnius miesto apylinkės	LRTC
28.	3 (kaip aukščiau)	TEO LT, AB (retransliuoja)	mokama	Regioninės televizijos transliacijos	Kaunas miesto apylinkės	TEO LT, AB
Lentelės paaiškinimai: * - RTR – Planeta Baltija, RTL, RTV I, NBA TV, MTV Europe, Balticum Auksinis, Cartoon Network/TCM, CNN International, Ren TV Baltijos versija. ** - Animal Planet, National Geographic Chanel, Discovery Science, Discovery World, Eurosport, Travel Chanel/Playboy TV, Diva Universal, Discovery Chanel, VH 1, Euronews, Nickeloden, Eurosport 2 (nuo 2013-02-20 pradėta retransliuoti SPORT1). *** - Balticum Auksinis, Eurosport, Balticum televizija, TV 1000 East, Cartoon Network/TCM, Discovery Chanel, Russia RTR, National Geographic Wild, NTV MIR.						

Kaip matyti iš 7 lentelėje pateiktos informacijos, naudojant televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, buvo (re)transliuojamos tiek mokamos, tiek nemokamos televizijos transliacijos, o transliacijų perdavimo paslaugas teikė 16 asmenų. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos buvo teikiamos tiek visoje Lietuvoje (skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais), tiek tam tikruose regionuose (pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis). Iš 7 lentelėje pateiktos informacijos taip pat matyti, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos buvo teikiamos sau arba kitiems transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pirkėjams.

Iš aukščiau esančioje lentelėje pateiktos informacijos taip pat matyti, kad 2012 m. pabaigoje skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais žiūrovai galėjo matyti 12 nemokamų (nekoduotų) Nacionalinių televizijos transliacijų (nuo 2013 m. kovo 1 dienos pradėta transliuoti dar viena televizijos programa), 13 nemokamų Regioninių televizijos transliacijų (2012 m. pabaigoje galėjo būti transliuojama dar viena Regioninės televizijos transliacija, tačiau transliuotojas dar nebuvo pradėjęs transliuoti televizijos programos). 2012 m. pabaigoje bent 75 proc. Lietuvos gyventojų galėjo matyti 26 mokamas televizijos transliacijas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais (jas teikė TEO Vilniuje ir Kaune, o taip pat šių miestų apylinkėse buvo retransliuojamos 3 mokamos raiškiosios televizijos transliacijos (paslaugas teikė TEO). Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune UAB „Balticum TV“ retransliavo 9 mokamas televizijos transliacijas. Taigi, atliekant transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pakeičiamumo analizę, tikslinga atskirai vertinti ar nemokamų ir mokamų televizijos transliacijų teikėjų (transliuotojų ir (re)transliuotojų) perkamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos yra pakeičiamos kitomis transliacijų perdavimo paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Nemokamų televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų pakeičiamumo analizė su transliacijų perdavimo kabelinės televizijos, IPTV televizijos ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis. 2012 m. pabaigoje žiūrovai galėjo matyti 12 (nuo 2013 m. kovo 1 d. – 13) nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų ir atskiruose regionuose dar po 1–2 nemokamas Regionines televizijos transliacijas (iš viso 2012 m. pabaigoje buvo galima matyti 13 Regioninių televizijos programų, dar vienos regioninės televizijos transliacijos galėjo būti transliuojamos, tačiau transliacija dar nepradėta teikti³⁴). Nemokamos televizijos transliacijos 2012 m.

³⁴ dar nepradėta transliuoti Regioninės televizijos programa – „Aidas“.

pabaigoje ir šio tyrimo metu buvo teikiamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais³⁵ Nemokamos televizijos transliacijos pagrinde yra finansuojamos pajamomis³⁶, gautomis parduodant transliacijų laiką reklamos teikėjams. Dėl to nemokamų televizijos programų transliuotojams yra svarbu pasiekti kuo didesnę auditoriją. Taigi, vertinat ar nemokamų televizijos programų transliuotojai, padidėjus televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais kainai 5–10 proc. atsisakytų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir televizijos programas transliuotų tik kabelinės televizijos, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais, tikslinga paanalizuoti kaip žiūrovai priima televizijos transliacijas. 3 paveiksle yra pateikta statistika apie tai, kaip namų ūkiai 2012 m. pabaigoje žiūrėjo televizijos transliacijas. Iš 3 paveiksle pateiktos informacijos matyti, kad didžioji dalis namų ūkių (53,9 proc.), turinčių televizorių, žiūrėjo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais transliuojamas televizijos transliacijas. Taip pat daug namų ūkių (45,2 proc.) žiūrėjo kabelinės televizijos tinklais transliuojamas televizijos transliacijas. TNS LT 2013 m. pirmąjį pusmetį atlikto tyrimo³⁷ metu buvo nustatyta, kad 65 proc. visų namų ūkių, turinčių televizorių, turėjo galimybę matyti televizijos programas, transliuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. Taigi, jei nemokamų televizijos programų transliuotojai atsisakytų televizijos programų transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, jie prarastų pusę auditorijos. Toks auditorijos praradimas neigiamai įtakos reklamos pajamas ir mažins nemokamų televizijos programų transliuotojų motyvą atsisakyti transliacijų perdavimo antžeminės televizijos tinklais ir naudotis tik mokamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugomis.

Kitas ribojantis veiksnys atsisakyti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais yra reikalavimai transliuotojui užtikrinti televizijos programų transliavimą tam tikroje geografinėje teritorijoje. Pvz. Lietuvos Respublikos Lietuvos radijo ir televizijos įstatyme (Žin., 1996, 102-2319) yra nurodyta, kad LRT transliuojamų televizijos programų priėmimo zona apėmia visą Lietuvos Respublikos teritoriją. Anketoje LRT nurodė, kad pabrangus televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugoms neatsisakytų šių paslaugų, nes „LRT, vadovaudamasi jos veiklą reglamentuojančiu įstatymu, privalo nemokamai transliuoti savo televizijos programas antžeminiu tinklu“.

Siekdama surinkti informaciją ar transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais gavėjai atsisakytų šių paslaugų joms brangstant, Anketoje Tarnyba respondentams pateikė klausimą – „Jei antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų kainos padidėtų 5–10 proc., ar atsisakytumėte antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų ir pirktumėte (turėtumėte galimybę pirkti) transliacijų perdavimo paslaugas, teikiamas palydovinio ryšio tinklais? IPTV tinklais? Kabelinės televizijos tinklais?“. Respondentų atsakymai buvo nevienodi. Pvz., LRT nurodė, kad pabrangus skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugoms neatsisakys transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, nes LRT veiklą reglamentuojantys įstatymai įpareigoja LRT televizijos programas transliuoti nemokamai skaitmeniniu antžeminiu tinklu. UAB „Tele-3“ nurodė, kad galbūt atsisakytų transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų. Atsakymas buvo motyvuojamas tuo, kad nepalankios kainos gali lemti sprendimą atsisakyti nemokamų antžeminės televizijos transliacijų, tačiau sprendimas būtų priimamas atsižvelgiant į kainų pokyčius per artimiausius 5 metus. UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ nurodė, jog sprendimas atsisakyti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų priklausys nuo situacijos reklamos rinkoje ir padidėjus transliacijų perdavimo paslaugų kainoms, svarstys ar tokioje situacijoje galės išlaikyti nekodutos televizijos verslo modelį. UAB „Lietuvos ryto“ televizija nurodė, kad padidėjus transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės

³⁵ Nemokamos televizijos transliacijos tiriamojo laikotarpio pabaigoje ir tyrimo metu buvo teikiamos ir ir palydovinės televizijos tinklais. Tačiau palydovinės televizijos tinklais buvo transliuojama tik viena lietuviška programa, kuri buvo skirta užsienyje gyvenantiems lietuviams. Visos kitos palydovinės televizijos tinklais nemokamai transliuojamos programos buvo užsienio televizijos programos. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu palydovinės televizijos tinklais buvo transliuojama tik viena lietuviška programa, pakeičiamumo analizė yra atliekama tik nemokamų televizijos transliacijų, transliuojamų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, atžvilgiu.

³⁶ Nemokamų televizijos programų transliuotojai savo veiklą taip pat gali finansuoti kitais pajamų ir pinigų įplaukų šaltiniais (pvz. naudojant specialių fondų paramą).

³⁷ <http://www.tns.lt/lt/news/tns-lt-78-proc-gyventoju-tv-pasiekia-skaitmeniniu-budu/>

televizijos paslaugų kainoms, iš principo galėtų atsisakyti šių paslaugų, tačiau tai sumažintų žiūrovų auditoriją. TEO atsakydama į klausimą nurodė, kad padidėjus televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms, šių paslaugų neatsisakytų. Nepaisant to, kad transliuotojai svarsto galimybę atsisakyti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, nemokamų televizijos programų transliuotojų atsakymai rodo, jog jie patys nėra tvirtos nuomonės, kad atsisakys transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugų, o jų svarstymai yra su tam tikromis prielaidomis. Tai leidžia manyti, kad nemokamų televizijos programų transliuotojai yra labiau linkę neatsisakyti transliacijų perdavimo paslaugų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, nei jų atsisakyti.

Siekiant įvertinti transliuotojų išsakytą nuomonę, tikslinga panagrinėti kokią dalį išlaidos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms sudaro transliuotojų sąnaudose. Tarnybos skaičiavimais 2012 m. nacionalinių televizijos programų transliuotojų sąnaudose išlaidos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugoms svyravo nuo 2 iki 3,8 proc. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų kainoms padidėjus 10 proc., Tarnybos skaičiavimais, išlaidos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojų savikainoje sudarytų 2–4,1 proc. Atsižvelgiant į tai, išlaidos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms nėra pagrindinė nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojų sąnaudų dalis ir kainų transliacijų perdavimo paslaugų kainų didėjimas nelaikytinas veiksmu, kuris būtų priežastis atsisakyti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų.

Iš **Error! Reference source not found.** paveiksle pateiktos informacijos matyti, kad emokamos televizijos transliacijos yra pateikiamos žiūrovams ir kaip mokamų televizijos transliacijų sudėtinė dalis. Tačiau paklausa nemokamas televizijos transliacijas perduoti kabelinės televizijos, IPTV televizijos, palydovinės televizijos tinklais kyla ne iš nemokamų televizijos transliacijų teikėjų, o iš mokamų televizijos transliacijų kabelinės televizijos, IPTV televizijos, palydovinės televizijos tinklais teikėjų. Tai yra mokamų televizijos transliacijų teikėjai – retransliuotojai – yra suinteresuoti, kad jų paslaugų rinkiniuose būtų lietuviškos programos. 2010 m. buvo pakeistas VII ir po pakeitimo buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos transliacijų skaičius. Šio pakeitimo pasėkoje nemokamos Nacionalinės televizijos transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas, kas faktiškai ir įvyko (žr. 33 išnašą).

Atsižvelgiant į tai, kad atsisakius transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, žiūrovų auditorija sumažėtų per pusę ir tai įtakotų transliuotojų gaunamas pajamas, o taip pat į tai, kad išlaidos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms nėra pagrindinė nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojų sąnaudų dalis, daroma išvada, kad nemokamų televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos, IPTV televizijos, palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos (transliuotojų) atžvilgiu.

Mokamų televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė su televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos, IPTV televizijos ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis. Iš 7 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad tiriamuoju laikotarpio pabaigoje TEO ir UAB „Balticum TV“ naudojo televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas ir jų pagalba teikė mokamas televizijos transliacijas. Taigi, toliau yra vertinama ar padidėjus transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais kainoms, TEO ir UAB „Balticum TV“ atsisakytų skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų ir pirktų transliacijų perdavimo paslaugas kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais.

TEO ir UAB „Balticum TV“ yra retransliuotojai, kurie surenka užsienio televizijos programas ir jas pateikia žiūrovams. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad TEO ir UAB „Balticum TV“ neretransliuoja nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų, o savo abonementams leidžia ta pačia įranga matyti

nemokamas Nacionalines ir Regionines televizijos transliacijas. Taigi, TEO ir UAB „Balticum TV“ mokamų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais patrauklumas priklauso nuo galimybės matyti ir nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas. Atsisakius transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų ir jas pakeitus televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis, žiūrovas negalėtų matyti Nacionalinių televizijos transliacijų, o tai mažintų teikiamos paslaugos patrauklumą. Siekiant užtikrinti, kad žiūrovai galėtų matyti ir nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas, TEO ir UAB „Balticum TV“ patirtų papildomas išlaidas dėl užmokesčių Nacionalinių televizijos transliacijų teikėjams. Atliekant analizę reikia pastebėti tai, kad TEO ir UAB „Balticum TV“ naudojo ne tik LRTC teikiamas transliacijų perdavimo paslaugas, bet jas taip pat teikė sau. Taigi, jei TEO ir UAB „Balticum TV“ atsisakytų tik LRTC teikiamų transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, tačiau toliau teiktų transliacijų perdavimo paslaugas sau, sumažėtų TEO retransliuojamų programų skaičius, o UAB „Balticum TV“ mažėtų potencialių klientų skaičius. Abiem atvejais retransliuotojams transliacijų perdavimo paslaugų atsisakymas mažintų jų paslaugų patrauklumą ir galimybę teikti mokamos televizijos transliacijų paslaugas.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, daroma išvada, kad mokamų televizijos transliacijų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais teikėjams televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos, IPTV televizijos ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos, IPTV televizijos ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos (transliuotojų) atžvilgiu.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė.

Asmuo, norėdamas teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, turi įsteigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą. Siekiant sukurti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą yra reikalingas ribotas išteklius – radijo dažnis (kanalas). Radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui pagal Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planą. Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta diegti 9 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Šiuo metu radijo dažniai (kanalai) yra išduoti diegti 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus diegia trys ūkio subjektai: LRTC (3 tinklus), TEO (3 tinklus) ir LRT (1 tinklą). 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai jau veikia ir yra visiškai išnaudoti, t. y. jais yra transliuojama tiek programų, kiek tai yra techniškai įmanoma užtikrinant tam tikrą paslaugų kokybę. 3 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra diegiami ir 2 iš jų turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Naudojant pastaruosius skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, prioritetą planuojama skirti raiškiosios televizijos programų transliacijoms³⁸, tačiau jie gali būti panaudoti ir standartinės raiškos televizijos programos perduoti. Trečiuoju diegiamu skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu bus transliuojamos tik LRT televizijos programos ir kito (re)transliuotojo televizijos programa šiuo tinklu negalės būti transliuojama. Aštuntas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas gali būti steigiamas ne anksčiau kaip 2015 m. viduryje išjungus analoginę antžeminę televiziją Rusijoje ir Baltarusijoje. Radijo dažniai, numatyti skirti steigti devintą skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą, atsižvelgiant į Skaitmeninio dividendo vykdymo politiką buvo skirti judriojo ryšio tinklų plėtrai. Taigi, aukščiau pateikta informacija rodo, jog dėl ribotų išteklių – radijo dažnių (kanalų) – stokos arba riboto jų panaudojimo, kitas asmuo per trumpą laiką negalėtų pradėti teikti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų.

³⁸ Skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1492 „Dėl Skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 171-6336; 2011, Nr. 155-7362).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais teikėjai per trumpą laiką negalėtų pasiūlyti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos sudaro atskirą atirinkama televizijos Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

3.2.3.3.2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais pakeičiamumo tarp šios paslaugų teikėjų analizė

Iš 7 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas ir transliacijų perdavimo paslaugų gavėjas gali sutapti. Tokia situacija susidaro dėl transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo ir radijo dažnių (kanalų), kurie gali būti naudojami steigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, procedūrų. Tarnyba, sukoordinavusi radijo dažnius (kanalus) naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose, vadovaudamasi Įstatymu, savo iniciatyva skelbia viešąjį konkursą, suteikiantį teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose ar stotyse. Tarnyba, informaciją apie paskirtus radijo dažnius (kanalus), pateikia LRTK. LRTK VII numatyta tvarka skelbia konkursą transliuoti arba retransliuoti televizijos programas. Konkurso būdu (re)transliuotojas gali gauti licenciją, suteikiančią teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklą (kas savo ruožtu reiškia, jog transliacijų perdavimo paslaugas (re)transliuotojas teiks pats sau) arba licenciją, leidžiančią (re)transliuoti televizijos programas naudojant transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo teikiamas televizijos transliacijų perdavimo paslaugas. Tačiau nepaisant to, kad transliuotojui suteikiama licencija, leidžianti savo elektorinių ryšių tinklu transliuoti televizijos programas, nėra jokių kliūčių šiam transliuotojui pradėti teikti transliacijų perdavimo paslaugas ir kitam transliuotojui. Dėl to transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, kurie transliacijų perdavimo paslaugas teikia tik sau, transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, kurie transliacijų perdavimo paslaugas teikia ir sau, ir kitiems televizijos programų transliuotojams arba transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, teikiantys tik transliacijų perdavimo paslaugas (sau transliacijų perdavimo paslaugų jie neteikia) laikytini kaip lygiaverčiai transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai ir gali teikti transliacijų perdavimo paslaugas visiems to norintiems transliuotojams. 8 lentelėje yra pateikta informacija apie galimus transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų teikėjus ir gavėjus.

8 lentelė. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais teikėjai ir gavėjai.

Eil. Nr.	Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas	Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjas	Televizijos transliacija (programa)	Vietovė	Pastaba
1.	V. Krušnos individuali įmonė	V. Krušnos individuali įmonė	PTV	Alytaus miesto apylinkės	
2.	VŠĮ „Alytaus regioninė televizija“	VŠĮ „Alytaus regioninė televizija“	Dzūkijos televizija	Alytus ir miesto apylinkės	
3.	UAB „Kėdainių	UAB „Kėdainių	Kėdainių krašto	Kėdainiai ir	

	krašto televizija“	krašto televizija“	televizija	miesto apylinkės	
4.	UAB „Pūkas“	UAB „Pūkas“	Pūkas-TV	Kaunas ir miesto apylinkės	
5.	VšĮ „Marijampolės televizija“	VšĮ „Marijampolės televizija“	Marijampolės televizija	Marijampolė ir miesto apylinkės	
6.	UAB „Roventa“	UAB „Roventa“	Roventos TV	Mažeikiai ir miesto apylinkės	
7.	UAB „Aukštaitijos televizija“	UAB „Aukštaitijos televizija“	Aukštaitijos krašto televizija	Panevėžys ir miesto apylinkės	Veikla laikinai sustabdyta 2013 m. viduryje
8.	UAB „Balticum TV“	VšĮ „LN televizija“	Žemaitijos televizija	Plungė ir miesto apylinkės	
		UAB „Balticum TV“	9 mokamos (koduotos transliacijos)*		
		UAB „Balticum TV“	9 mokamos (koduotos transliacijos)*	Klaipėda ir miesto apylinkės	
9.	VšĮ „Raseinių krašto televizija“	VšĮ „Raseinių krašto televizija“	Raseinių krašto televizija	Raseiniai ir miesto apylinkės	
10.	UAB „TV7“	UAB „TV7“	TV7	Jonava ir miesto apylinkės	
11.	UAB „Šiaulių apskrities televizija“	UAB „Šiaulių apskrities televizija“	Šiaulių televizija	Šiauliai ir miesto apylinkės	
		SPLIUS, UAB	Šiaulių regiono televizija „S plus“		
12.	UAB „Ilora“	UAB „Ilora“	Ventos regioninė televizija	Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės	
13.	Česlovas Rulevičius	UAB „Aidas“	„Aidas“	Trakai ir miesto apylinkės	Tiriamąjį laikotarpį pabaigoje veikla nebuvo vykdoma
14.	LRTC	UAB „Balticum TV“	9 mokamos (koduotos transliacijos)*	Vilnius ir miesto apylinkės	
		TEO	3 mokamos (koduotos transliacijos)**	Vilnius ir miesto apylinkės	
		TEO	1 nemokama	Visa Lietuva	
		TEO	9 mokamos (koduotos)	Visa Lietuva	
		UAB „Baltijos TV“	1 (BTV)	Visa Lietuva	2013 m. šis transliuotojas buvo prijungtas prie UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“
		UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“	4 (LNK, TV1, Info TV, Liuks!)	Visa Lietuva	
		UAB „Tele-3“	2 (TV3, TV6, o nuo 2013-03-01 ir TV8)	Visa Lietuva	
		LRT	2 (LRT Televizija, LRT	Visa Lietuva	

			Kultūra)		
15.	TEO	TEO	3 mokamos (koduotos transliacijos)**	Kaunas ir miesto apylinkės	
		TEO	1 nemokama (TV Polonia)	Visa Lietuva	
		TEO	17 programų (nuo 2013-02-20 – 18 programų)	Visa Lietuva	
		UAB „Lietuvos ryto“ televizija	1 nemokama (Lietuvos rytas.tv)	Visa Lietuva	
16.	UAB „Toptronas“	n.d.	n.d.	Vilnius ir miesto apylinkės	Šiai įmonei Tarnyba yra išdavusi leidimą naudoti radijo dažnį (kanalą) teikti siuntimo paslaugas. Tačiau paslaugos faktiškai nėra teikiamos.
Lentelės paaiškinimai: * - Balticum Auksinis, Eurosport, Balticum televizija, TV 1000 East, Cartoon Network/TCM, Discovery Chanel, Russia RTR, National Geographic Wild, NTV MIR. ** - Eurosport HD, Discovery HD Showcase, National Geographic Chanel HD.					

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje tiriamojo laikotarpio pabaigoje faktiškai veikė 14 transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų teikėjų, o vertinant ateities perspektyvas transliacijų perdavimo paslaugas galėtų teikti 16 transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais teikėjų, tikslinga įvertinti ar skirtingų transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų teikiamos transliacijų perdavimo paslaugos yra pakeičiamos viena kitomis. Pastebėtina tai, kad UAB „Toptronas“ ir Česlovas Rulevičius tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu transliacijų perdavimo paslaugų neteikė, ir nėra tikslų duomenų kada šios paslaugos bus pradėtos teikti, todėl pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę minėtų asmenų galimoms teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms nėra tikslinga atlikti.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Atliekant pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizę yra vertinama ar transliacijų perdavimo paslaugų gavėjas galėtų pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš kito transliacijų perdavimo paslaugų gavėjo, nei perka dabar.

Vienas iš veiksnių, ribojančių galimybę pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją yra televizijos programų transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo ypatumai. Vykdamas transliavimo ir retransliavimo veiklos reglamentavimo nuostatas, į transliuotojo arba retransliuotojo veiklos licenciją gali būti įrašoma teisė, naudojantis savo elektorinių ryšių tinklais, transliuoti arba retransliuoti televizijos programas arba teisė, naudojantis konkretaus asmens teikiamomis siuntimo – transliacijų perdavimo – paslaugomis, transliuoti arba retransliuoti televizijos programas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VII 31 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad „į Komisijos išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją su teise naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga papildomai įrašomas konkretus siuntėjas“. Transliuotojas, kurio licencijoje yra nurodoma teisė, transliuoti arba retransliuoti televizijos programas naudojantis konkretaus asmens teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, turi ribotą galimybę pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją. Keičiant transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, turi būti organizuojamas konkursas, kurio metu televizijos programų transliuotojui arba retransliuotojui būtų skirtas kitas transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas. Dalyvavimas konkurse nėra garantas, kad transliuotojas galės naudotis kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo paslaugomis, nes šiomis paslaugomis pageidavimą gali pareikšti ir kitas transliuotojas arba retransliuotojas. Apie ribotą galimybę keisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją savo anketoje nurodo ir UAB „Laisvas nepriklausomas kanalas“. Atsakydamas į Anketos klausimą „Jei antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugas Jums teikiantis antžeminės televizijos transliacijų

perdavimo paslaugų teikėjas, šių paslaugų kainas padidintų 5–10 proc., ar turėtumėte galimybę šias paslaugas pirkti iš kito antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo?“ transliuotojas nurodė, kad negalėtų atsisakyti transliacijų perdavimo paslaugų, nes konkretus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas yra nurodytas veiklos licencijoje. Tokį patį atsakymą pateikė ir UAB „Tele-3“.

Kitas transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų teikėjų pakeitimą ribojantis veiksnys yra skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų užimtumas. Tyrimo metu veikiantys skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, kuriais yra siunčiamos Nacionalinės televizijos transliacijos, yra visiškai užpildyti (žr. 9 ir 10 lentelėse pateiktą informaciją) ir migracija tarp televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais teikėjų yra ribota.

9 lentelė. LRTC įsteigtų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų panaudojimas.

Charakteristika	1 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas		2 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas	
	2008 m.	2012 m.	2008 m.	2012 m.
Stočių skaičius	19	32	19	27
Nemokamos televizijos transliacijos	„LTV1“; „LTV2“; „LNK“; „TV1“; „LIUKS!“; „Info TV“; „TV3“; „TV6“; „BTV“ (viena laisva vieta programai)	„LRT TELEVZIJA“; „LRT KULTŪRA“; „LNK“; „TV1“; „LIUKS!“; „Info TV“; „TV3“; „TV6“; „BTV“ (viena laisva vieta programai, kuri buvo panaudota nuo 2013-03-01)	„BBC World“ „TV Polonia“ (abi programas retransliuoja TEO ³⁹)	„BBC World“ (programą retransliuoja TEO)
Mokamos televizijos transliacijos	Nėra	Nėra	8 TEO retransliuojamos programos	9 TEO retransliuojamos programos

10 lentelė. TEO įsteigtų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų panaudojimas.

Charakteristika	1 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas		2 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas	
	2008 m.	2012 m.	2008 m.	2012 m.
Stočių skaičius	20	24	6	6
Nemokamų televizijos programų transliacijos	„Lietuvos rytas.tv“	„Lietuvos rytas.tv“	„Sport1“ „Balticum televizija“ (veiklos pradžia 2009-01-01);	„TV Polonia“ (programą retransliuoja TEO)
Mokamų televizijos programų transliacijos	9 TEO retransliuojamos programos	9 TEO retransliuojamos programos	8 TEO retransliuojamos programos	9 TEO retransliuojamos programos

Kalbant apie galimybę Regioninių televizijos transliacijų transliuotojams pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją pastebėtina tai, kad didžioji dalis Regioninių televizijos transliacijų teikėjų transliacijų perdavimo paslaugas teikia patys sau (žr. 8 lentelę). Regioninių televizijos transliacijų transliuotojai, kurie naudojami kitų asmenų teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, negalėtų pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo, nes transliuotojo veiklos teritorijoje veikia tik vienas transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, laikoma, kad skirtingų transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų teikiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos viena kitomis paklausos atžvilgiu.

³⁹ Televizijos programas transliavo „UAB Nacionalinė skaitmeninė televizija“, tačiau šią bendrovę 2007 m. įsigijo TEO LT, AB.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Balticum TV“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Aukštaitijos televizija“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“, UAB „Ilora“, TEO, LRTC nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Transliacijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais yra perduodamos naudojant ribotus išteklius – radijo dažnius (kanalus). Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyti radijo dažniai (kanalai) steigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Minėtame plane yra numatyti radijo dažniai diegti 9 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, kuriais būtų galima siųsti televizijos programas visoje Lietuvoje. Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane taip pat yra numatyti radijo dažniai steigti pavienes skaitmeninės antžeminės televizijos stotis, kuriomis būtų transliuojamos Regioninės televizijos transliacijos. Be Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane numatytų radijo dažnių, kuriuos planuojama naudoti plėtojant skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą, Radijo dažnių skyrimo plane yra numatyta viena radijo dažnių juosta (kanalas)⁴⁰, kuri taip pat yra panaudota steigiant skaitmeninės antžeminės televizijos stotį Vilniuje.

Lietuvoje 2012 m. pabaigoje ir tiriamuoju laikotarpiu buvo sudarytos sąlygos veikti 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklams ir atskiroms skaitmeninės antžeminės televizijos stotims. 2012 m. pabaigoje veikė 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai – 2 tinklus įsteigė ir valdė LRTC, 2 tinklus įsteigė ir valdė TEO. 2011 m. rugpjūčio 22 d. Tarnyba leidimu Nr. (15.7)-9R-530 išdavė leidimą LRT naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti savo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą. LRT skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas yra skirtas tik LRT televizijos programų transliacijoms perduoti ir kitų (re)transliuotojų programų transliacijos šiuo tinklu negali būti perduotos⁴¹. 2012 m. spalio 3 d. leidimu Nr. (15.7)-9R-684 Tarnyba išdavė leidimą naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti vieną skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą TEO⁴², o 2012 m. spalio 3 d. leidimu Nr. (15.7)-9R-683 buvo išduotas leidimas LRTC⁴³ naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti vieną skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą. Šie tinklai turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Pastaruosius du tinklus pirmiausia planuojama naudoti Lietuvoje plėtojant raiškiają⁴⁴ televiziją⁴⁵, tačiau jie gali būti panaudoti ir standartinės⁴⁶ raiškos televizijos plėtrai.

Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta diegti dar du skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, tačiau trumpuoju periodu nenumatoma, jog jie bus įsteigti. Vieną (aštuntą) skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą būtų galima įsteigti tik 2015 m. viduryje, išjungus analoginės antžeminės tinklus kaimyninėse šalyse – Rusijoje ir Baltarusijoje. Radijo dažniai (kanalai),

⁴⁰ Tarnyba yra išdavusi leidimą LRTC naudoti radijo dažnius 726,0-734,0 MHz plotyje (53 kanalas). Šie dažniai yra panaudoti steigiant skaitmeninės antžeminės televizijos stotį Vilniuje. 2004 m. LRTK UAB „Balticum TV“ išdavė licenciją retransliuoti televizijos programas naudojant LRTC teikiamas transliacijų perdavimo paslaugas.

⁴¹ Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 102-2319; 2005, Nr. 153-5639) 5 straipsnio 5 dalis (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=404173)

⁴² Tarnybos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-1201 buvo nustatyti minimalūs reikalavimai dėl skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo plėtros.

⁴³ Tarnybos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-1200 buvo nustatyti minimalūs reikalavimai dėl skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo plėtros.

⁴⁴ Televizija, kurios vaizdą sudaro ne mažiau kaip 25 kadrai per sekundę, kurių kiekviename yra ne mažiau kaip 720 intensyvumo eilučių, kurių kiekvienoje yra ne mažiau kaip 1280 intensyvumo vaizdo elementų.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1492 „Dėl skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 171-6336; 2011, Nr. 155-7362) patvirtinto Skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašo 11 punktą. Tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-419 „Dėl skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plano patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 57-1981) patvirtinto Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plano 9.1.2 punktą.

⁴⁶ Televizijos vaizdo raiška, kai vaizdą sudaro ne mažiau kaip 25 kadrai per sekundę, kurių kiekviename yra 576 intensyvumo eilutės, kurių kiekvienoje yra 720 intensyvumo vaizdo elementų.

kurie buvo numatyti steigti dar vieną (devintą) skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą, vykdant Skaitmeninio dividendo politiką buvo panaudoti judriųjų elektroninių ryšių tinklų plėtrai.

Tarnyba, 2011 m. ir 2012 m. taip pat išdavė leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti skaitmeninės antžeminės televizijos stotis, kuriomis būtų transliuojamos Regioninės televizijos transliacijos.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad radijo dažniai (kanalai), kurie yra numatyti steigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklams, o taip pat radijo dažniai (kanalai) steigti skaitmeninės antžeminės televizijos stotis, tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo išnaudoti, nėra galimybės ūkio subjektams, kurie jau teikia transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, pradėti teikti transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas naudojant kitą radijo dažnį (kanalą).

Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais technologiškai galima perduoti nuo 1 iki 10 standartinės raiškos televizijos programų, tačiau konkretus galimų transliuoti arba galimų siųsti programų skaičius priklauso nuo kelių skaitmeninės antžeminės televizijos charakteristikų: moduliacijos, kodavimo santykio, klaidų intervalo. Tačiau šie parametrai, esant poreikiui, gali būti keičiami ir transliuojamų programų skaičius gali būti padidintas nuo 1 iki 10 esant standartinės raiškos transliacijoms, arba nuo 1 iki 3 esant raiškosios televizijos transliacijoms. Dėl to, analizuojant pakeičiamumą pasiūlos atžvilgiu, taip pat tikslinga įvertinti ar transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas galėtų pasiūlyti transliacijų perdavimo paslaugas televizijos programų transliuotojui (retransliuotojui), kuris perka transliacijų perdavimo paslaugas iš kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo. Ši analizė yra pateikta toliau.

4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, įsteigti TEO ir LRTC, yra visiškai išnaudoti ir jais yra siunčiama tiek televizijos programų, kiek tai įmanoma techniškai padaryti. Dėl šios priežasties nei LRTC, nei TEO negalės pasiūlyti transliacijų perdavimo paslaugų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams ir Regioninių televizijos transliacijų transliuotojams, kurie perka transliacijų perdavimo paslaugas iš kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo. TEO ir LRTC steigiamus skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus planuojama pradėti naudoti nuo 2014 m. liepos 1 d., tad Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu jie negali būti panaudoti ir galimybės transliuotojams keisti transliacijų perdavimo paslaugų tiekėją dar nėra. Atsižvelgiant į tai, kad būsimais dviem skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais bus galima perduoti iki 6 raiškosios televizijos programų ir iki 20 standartinės televizijos programų, visos Nacionalinės televizijos transliacijos ir Regioninės televizijos transliacijos, kurių Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu buvo 25 programos, negalės būti perduodamos naujai įsteigtais skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. LRT steigiamas tinklas bus skirtas išimtinai tik LRT televizijos programų transliavimui. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, kurie pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis teikia televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, negalės pasiūlyti televizijos transliacijų perdavimo paslaugų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams, nes pavienės skaitmeninės antžeminės televizijos stotys neužtikrins tokio paties geografinio tinklo padengimo, kokį gali užtikrinti TEO ir LRTC teikiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, kurie pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis teikia televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, taip pat negalės pasiūlyti Regioninės televizijos transliuotojams transliacijų perdavimo paslaugų kaip alternatyvos transliuotojų jau perkamoms paslaugoms, nes skirtingų transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų veiklos geografinė teritorija nesutampa. Pvz. UAB „Šiaulių apskrities televizija“ teikia transliacijų perdavimo paslaugas transliuotojui SPLIUS, UAB ir siunčia programą Šiaulių regiono televizija „Splius“. UAB „Balticum TV“, kuri teikia transliacijų perdavimo paslaugas Plungėje, negalės pasiūlyti transliacijų perdavimo paslaugų SPLIUS, UAB Šiauliuose, nes UAB „Šiaulių apskrities televizija“ ir UAB „Balticum TV“ veikia skirtinguose regionuose.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktas aplinkybes, darytina išvada, kad skirtingų transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų teikiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos viena kitomis pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Balticum TV“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Aukštaitijos televizija“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“, UAB „Ilora“, TEO, LRTC nėra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Balticum TV“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Aukštaitijos televizija“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“, UAB „Ilora“, TEO, LRTC nėra pakeičiamos paklausos ir pasiūlos atžvilgiu tarpusavyje.

2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Kėdainių krašto televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Pūkas“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Marijampolės televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Roventa“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Balticum TV“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Raseinių krašto televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „TV7“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Aukštaitijos televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Šiaulių apskrities televizija“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Ilora“, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos TEO ir televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos LRTC, sudaro atskiras transliacijų perdavimo paslaugų rinkas.

3. Česlovas Rulevičius ir UAB „Toptronas“ tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų neteikė.

3.2.3.3.3 Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė

Šiame skyriuje yra atliekama analizė ar transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus) paslaugos yra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjai surenka televizijos programas iš televizijos transliacijų teikėjų⁴⁷ arba televizijos programų kūrėjų, jas sujungia į paslaugų rinkinius ir

⁴⁷ VII 2 straipsnio 68 punkte nurodyta, kad televizijos programų transliuotojas yra televizijos programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė turinio parinkimą ir jo išdėstymą televizijos programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia televizijos programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei.

televizijos programas retransliuoja⁴⁸ žiūrovams. Paprastai televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjai yra elektroninių ryšių tinklų, kuriais televizijos transliacijos yra pateikiamos žiūrovams, steigėjai ir valdytojai. Tai reiškia, jog televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjai teikia transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas patys sau. Taigi, televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjai tiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas sau, kaip retransliuotojams, ir netiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas Regioninės televizijos transliuotojams, Nacionalinės televizijos transliuotojams ir užsienio televizijos programų transliuotojams (rengėjams). Pastebėtina tai, kad 2010 m. buvo pakeistas VII 33 straipsnis ir šiuo pakeitimu buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos programų skaičius (žr. 32 išnašą). Šio pakeitimo pasėkoje nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas, kas faktiškai ir įvyko. Kabelinės televizijos transliacijų teikėjai, siekdami išlaikyti savo teikiamų paslaugų patrauklumą, yra suinteresuoti, kad žiūrovai galėtų matyti lietuviškas transliacijas, kurios nemokamai yra transliuojamos ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad kabelinės televizijos transliacijų teikėjai – retransliuotojai – moka transliuotojams (televizijos transliacijų kūrėjams) už tai, kad jų kuriamos televizijos transliacijos galėtų būti retransliuojamos, pakeičiamumo analizę pakanka atlikti retransliuotojų – kabelinės televizijos teikėjų – atžvilgiu. Nepaisant to, pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizėje taip pat bus vertinama ar lietuviškų programų transliuotojai atsisakytų televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų ir jas keistų į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas.

Kabelinės televizijos transliacijų teikėjas, teikdamas transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas sau, kontroliuoja transliacijų perdavimo paslaugų kokybę ir sąnaudas. Dėl šių priežasčių, televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų pirkėjas nebus suinteresuotas keisti televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas.

Pastebėtina ir tai, kad galimybę pirkti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas riboja ir kiti veiksniai:

1. Tiriamuoju laikotarpiu įsteigti ir veikiantys nacionaliniai skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra visiškai išnaudoti. Papildomi du nacionaliniai skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai bus pradėti eksploatuoti 2014 m. viduryje. Kalbant apie tam tikruose regionuose veikiančius skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, pastebėtina tai, kad dėl ribotų radijo dažnių (kanalų) skaičiaus, nėra numatyta tuose pačiuose regionuose išduoti leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti daugiau nei vieną skaitmeninės antžeminės televizijos stotį.

2. Tiriamuoju laikotarpiu veikiančiais nacionaliniais skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais technologiškai galima transliuoti iki 40 standartinės raiškos televizijos transliacijų, tuo tarpu kabelinės televizijos tinklais galima transliuoti iki 120 televizijos transliacijų. Regionuose veikiančiomis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis galima transliuoti iki 10 standartinės raiškos televizijos transliacijų. Taigi, transliacijų perdavimo paslaugos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais negalėtų perduoti tokio televizijos transliacijų skaičiaus kaip tai galima padaryti naudojant televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas.

Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas keičiant į televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas, o taip pat siekiant, kad esami žiūrovai galėtų matyti transliacijas, turės būti keičiama paslaugų gavėjų (žiūrovų) naudojama įranga, kuria būtų galima priimti televizijos transliacijas. Tai reikalaus papildomų investicijų į keičiamą įrangą, o taip pat paslaugų gavėjo įrangą negalės būti pakeista per trumpą laiką. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad IPTV televizijos tinklų geografinis paplitimas nesutampa su kabelinės televizijos tinklų paplitimu. Dėl to pradėjus naudoti televizijos transliacijų perdavimo IPTV

⁴⁸VII 2 straipsnio 58 punkte nurodyta, kad retransliavimas yra visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslauga, kurią teikia retransliuotojas, skirta priimti transliuojamas užbaigtas radijo ir (ar) televizijos programas ar atskiras programas ir tuo pačiu metu nepakeistas perduoti visuomenei elektroninių ryšių tinklais.

televizijos tinklais paslaugas, ne visi žiūrovai galėtų pakeisti televizijos transliacijas kabelinės televizijos tinklais į televizijos transliacijas IPTV televizijos tinklais.

Toliau yra vertinama ar lietuviškų televizijos programų transliuotojai keistų televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas. Kaip buvo nurodyta 3.1.3.1 skyriuje ir pavaizduota 5 paveiksle, nemokamos televizijos transliacijos yra retransliuojamos kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus), IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais, tačiau už transliacijų perdavimą transliuotojai nemoka, o priešingai dar gauna papildomas pajamas. Dėl to galima nagrinėti tik situaciją ar lietuviškų televizijos programų transliuotojai, kurie pagrinde savo programas transliuoja skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, galėtų atsisakyti televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų ir naudotis tik kitomis transliacijų perdavimo paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, kad lietuviškos televizijos programos yra transliuojamos keliais būdais, o didžioji dalis žiūrovų žiūri televizijos programas, transliuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais (žr. 3 paveikslą), lietuviškų programų transliuotojai galėtų atsisakyti televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais paslaugų ir naudoti kitas transliacijų perdavimo paslaugas. Tačiau ataskaitos 3.2.3.3.1 skyriuje nustatyta, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis. Taigi, nepaisant to kad transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos, lietuviškų televizijos programų transliuotojų atžvilgiu, galėtų būti keičiamos į televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas, transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, nebus pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugomis. Tai rodo, jog yra vienakryptis bet ne abipusiškas paslaugų pakeičiamumas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis.

Dėl aukščiau išvardintų priežasčių laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos atžvilgiu.

Pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Dėl infrastruktūrų skirtumo nė vienas asmuo per trumpą laikotarpį negali pasiūlyti kitokios transliacijų perdavimo paslaugos, nei teikiama per jo turimą infrastruktūrą. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais teikėjas, norėdamas teikti televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugas turės investuoti į ryšių kabelių kanalų statybą arba nuomą, nutiesti kabelinės televizijos linijas, įsigyti aktyvią ir pasyvią įrangą, ją sumontuoti. Anksčiau minėti veiksmai negalėtų būti atlikti per trumpą laiką. Dėl to televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

2. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos sudaro atskirą atitinkamą televizijos Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

3.2.3.3.3. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais pakeičiamumo analizė

Šiame skyriuje yra atliekama analizė ar transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos yra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus) ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjai surenka televizijos programas iš kitų televizijos transliacijų teikėjų⁴⁹ arba televizijos programų kūrėjų, jas sujungia į paslaugų rinkinius ir televizijos programas retransliuoja žiūrovams. Paprastai televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjai yra ir elektroninių ryšių tinklų, kuriais televizijos transliacijos yra pateikiamos žiūrovams steigėjai ir valdytojai. Tai reiškia, jog televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjai teikia transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas patys sau. Taigi, televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjai tiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas sau, kaip retransliuotojams, ir netiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas Regioninės televizijos transliuotojams, Nacionalinės televizijos transliuotojams ir užsienio televizijos programų transliuotojams. Pastebėtina tai, kad 2010 m. buvo pakeistas VII 33 straipsnis ir šiuo pakeitimu buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos programų skaičius (žr. 32 išnašą). Šio pakeitimo pasėkoje nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas, kas faktiškai ir įvyko. IPTV televizijos transliacijų teikėjai, siekdami išlaikyti savo teikiamų paslaugų patrauklumą, yra suinteresuoti, kad žiūrovai galėtų matyti lietuviškų programų transliacijas, kurios nemokamai yra transliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjai – retransliuotojai – moka transliuotojams (televizijos transliacijų kūrėjams) už tai, kad jų kuriamos televizijos transliacijos galėtų būti retransliuojamos, pakeičiamumo analizę pakanka atlikti retransliuotojų atžvilgiu. Nepaisant to, pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizėje taip pat bus vertinama ar lietuviškų programų transliuotojai atsisakytų televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų ir jas keistų į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas.

IPTV televizijos transliacijų teikėjas, teikdamas transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas sau, kontroliuoja transliacijų perdavimo paslaugų kokybę ir sąnaudas. Dėl šių priežasčių, televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų pirkėjas nebus suinteresuotas keisti televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas.

Pastebėtina ir tai, kad galimybę pirkti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės

⁴⁹ VII 2 straipsnio 68 punkte nurodyta, kad televizijos programų transliuotojas yra televizijos programų transliavimo paslaugų teikėjas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė turinio parinkimą ir jo išdėstymą televizijos programų tvarkaraštyje ir kuris kuria, rengia televizijos programas ir (ar) atskiras programas ir jas perduoda visuomenei arba leidžia kitam asmeniui nepakeistas perduoti visuomenei.

antžeminės televizijos tinklais paslaugas riboja šie veiksniai:

1. Tiriamuoju laikotarpiu įsteigti ir veikiantys nacionaliniai skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra visiškai išnaudoti. Papildomi du nacionaliniai skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai bus pradėti eksploatuoti 2014 m. viduryje. Kalbant apie tam tikruose regionuose veikiančias skaitmeninės antžeminės televizijos stotis, pastebėtina tai, kad dėl ribotų radijo dažnių (kanalų) skaičiaus nėra numatyta tuose pačiuose regionuose išduoti leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) steigti daugiau nei vieną skaitmeninės antžeminės televizijos stotį.

2. Tiriamuoju laikotarpiu veikiančiais nacionaliniais skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais technologiškai galima transliuoti iki 40 standartinės raiškos televizijos transliacijų, tuo tarpu IPTV televizijos tinklais galima transliuoti apie 100 televizijos transliacijų. Regionuose veikiančiomis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis galima transliuoti iki 10 standartinės raiškos televizijos transliacijų. Taigi, transliacijų perdavimo paslaugos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais negalėtų perduoti tokio televizijos transliacijų skaičiaus kaip tai galima padaryti naudojant televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas.

Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas keičiant į televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas, o taip pat siekiant, kad esami žiūrovai galėtų matyti transliacijas, turės būti keičiama paslaugų gavėjų (žiūrovų) naudojama įranga, kuria būtų galima priimti televizijos transliacijas. Tai reikalaus papildomų investicijų į keičiamą įrangą, o taip pat paslaugų gavėjo įrangą negalės būti pakeista per trumpą laiką.

Toliau yra vertinama ar lietuviškų televizijos programų transliuotojai keistų televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas į transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas. Kaip buvo nurodyta 3.1.3.1 skyriuje ir pavaizduota 5 paveiksle, nemokamos televizijos transliacijos yra retransliuojamos kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus), IPTV televizijos tinklais, palydovinės televizijos tinklais, tačiau už transliacijų perdavimą transliuotojai nemoka, o priešingai dar gauna papildomas pajamas. Dėl to galima nagrinėti tik situaciją ar lietuviškų televizijos programų transliuotojai, kurie pagrinde savo programas transliuoja skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, galėtų atsisakyti televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų ir naudotis tik kitomis transliacijų perdavimo paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, kad lietuviškos televizijos programos yra transliuojamos keliais būdais, o didžioji dalis žiūrovų žiūri televizijos programas, transliuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais (žr. 3 paveikslą), lietuviškų programų transliuotojai galėtų atsisakyti televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais paslaugų ir naudoti kitas transliacijų perdavimo paslaugas. Tačiau ataskaitos 3.2.3.3.1 skyriuje nustatyta, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis. Taigi, nepaisant to, kad transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos, lietuviškų televizijos programų transliuotojų atžvilgiu, galėtų būti keičiamos į televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugas, transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, nebus pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugomis. Tai rodo, jog yra vienakryptis bet ne abipusis paslaugų pakeičiamumas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis.

Dėl aukščiau išvardintų priežasčių laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos

tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Dėl infrastruktūrų skirtumo nė vienas asmuo per trumpą laikotarpį negali pasiūlyti kitokios transliacijų perdavimo paslaugos, nei teikiama per jo turimą infrastruktūrą. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais teikėjas, norėdamas teikti televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas turės investuoti į ryšių kabelių kanalų statybą arba nuomą, nutiesti optines arba metalinės vytos poros linijas, įsigyti aktyvią ir pasyvią įrangą arba ją sumontuoti. Pvz. TEO LT, AB į FTTH (angl. *Fiber To The Home*) prieigos tinklo, kuris naudojamas teikti ir televizijos transliacijas IPTV televizijos tinklais, o taip pat televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, plėtrą 2007–2011 m. investavo 329 mln.⁵⁰ IPTV televizijos tinklų steigimas ir plėtra reikalauja ne tik investicijų, bet ir laiko sąnaudų.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus. laikytina, kad televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir palydovinės televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

2. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos yra sudaro atskirą atitinkamą televizijos Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

3.2.3.3.4. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais ir skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais pakeičiamumo analizė

Šiame skyriuje yra atliekama analizė ar transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos yra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus), IPTV televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo galima matyti mokamas ir nemokamas televizijos transliacijas palydovinės televizijos tinklais. Tačiau nemokamos televizijos transliacijos palydovinės televizijos tinklais suteikė žiūrovui galimybę matyti tik vieną lietuvišką programą ir ji buvo transliuojama Europoje ir Šiaurės Amerikoje. Tai yra, šios televizijos programos daugiau buvo skirtos užsienyje gyvenantiems lietuviams. Daugiau lietuviškų televizijos programų Lietuvoje per palydovą gali matyti tik ūkio subjekto VIASAT AS teikiamų televizijos transliacijų palydovinės televizijos tinklais žiūrovai.

Atsižvelgiant į tai, kad užsienio televizijos transliacijų teikėjai, kurie sudaro galimybę matyti savo transliacijas pirkdami transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugas, veikia už Lietuvos Respublikos ribų, taip pat atsižvelgiant į tai, kad transliacijų perdavimo palydovinio ryšio

⁵⁰ http://www.ftthcouncil.eu/documents/CaseStudies/TEO_Update1.pdf

tinklais teikėjai, kurie perduoda nemokamas užsienio televizijos transliacijas savo palydovinio ryšio tinklais, veikia už Lietuvos Respublikos ribų, o Lietuvoje nemokamai galima žiūrėti tik vieną lietuvišką televizijos programą ir ji yra skirta užsienyje gyvenantiems lietuviams, Lietuvoje nemokamų televizijos transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugų pakeičiamumą paklauskos atžvilgiu nagrinėti nėra tikslinga. Tikslinga nagrinėti tik tas televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugas, kurios sudaro galimybę perduoti daugiau lietuviškų televizijos programų. Taigi, atliekant pakeičiamumo analizę tikslinga vertinti ar VIASAT AS naudojamos ir teikiamos⁵¹ transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos yra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos, kabelinės televizijos, IPTV televizijos tinklais paslaugomis. Pastebėtina tai, kad VIASAT AS nėra registruota Lietuvoje ir jos buveinė yra Estijoje. Atsižvelgiant į tai, kad VIASAT AS buveinė yra registruota Estijoje, o palydovinės televizijos transliacijos yra teikiamos Lietuvoje, Tarnybos kompetencija įvertinti ar VIASAT naudojamos transliacijų perdavimo paslaugos yra pakeičiamos kitomis transliacijų perdavimo paslaugomis yra ribota. Nepaisant to, Tarnyba, siekdama tinkamai įvertinti situaciją Transliacijų perdavimo rinkoje, VIASAT AS pateikė Transliacijų perdavimo rinkos tyrimo Anketą. VIASAT AS, atsakydama į Anketoje pateiktą klausimą „Jei palydovinės televizijos transliacijų perdavimo paslaugos pabrangtų 5–10 proc., ar atsisakytumėte palydovinės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų ir pirktumėte televizijos transliacijų perdavimo paslaugas iš antžeminės televizijos, kabelinės televizijos, IPTV transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų?“ nurodė, kad „Bendrovė teikia palydovinės TV turinio paslaugas, todėl dėl paslaugų teikimo specifikos technologijos nekeistų“.

VIASAT AS, teikdama televizijos transliacijų paslaugas žiūrovams, suteikia galimybę matyti ir Lietuvos transliuotojų rengiamas televizijos programas (TV3, TV6, LNK, TV1, LRT.TELEVIZIJA, BTV, „Lietuvos ryto TV“). Taigi, galima daryti išvadą, kad VIASAT AS, Lietuvos transliuotojų televizijos transliacijas įtraukdama į savo paslaugų rinkinius, netiesiogiai teikia transliacijų perdavimo paslaugas minėtiems televizijos programų transliuotojams. Tačiau kaip buvo nurodyta Ataskaitos 3.2.3.3.1 skyriuje, televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, kurias perka TV3, TV6, LNK, TV1, LRT TELEVIZIJA, BTV, „Lietuvos ryto TV“ programų transliuotojai, nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugomis. Dėl to darytina išvada, kad transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nebūtų pakeičiamos ir transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugomis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos, kabelinės televizijos, IPTV televizijos tinklais paslaugomis paklauskos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais paslaugomis paklauskos atžvilgiu.

Pakeičiamumo paklauskos atžvilgiu analizė

Dėl infrastruktūrų skirtumo nė vienas asmuo per trumpą laikotarpį negali pasiūlyti kitokios transliacijų perdavimo paslaugos, nei teikiama per jo turimą infrastruktūrą. Pastebėtina tai, kad Lietuvoje veikiantys ūkio subjektai neteikia transliacijų perdavimo palydoviniais tinklais priemonių. Dėl to, ūkio subjektas, siekdamas pradėti teikti transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugas, turės kreiptis į asmenis, veikiančius ne Lietuvoje dėl transliacijų perdavimo palydoviniais tinklais priemonių nuomos arba nuomoti dirbtinių Žemės palydovų išteklius. Atsižvelgiant į anksčiau

⁵¹ VIASAT AS savo žiūrovams suteikia galimybę matyti lietuviškas programas, savo rengiamas programas ir užsienio programas. Dėl to darytina išvada, kad VIASAT AS, suteikdama galimybę savo paslaugų gavėjams žiūrėti lietuviškas programas, netiesiogiai teikia ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugas lietuviškų programų transliuotojams.

pateiktas aplinkybės, daroma išvada, kad transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais ir IPTV televizijos tinklais teikėjai per trumpą laiką negalės pasiūlyti transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų. Tai rodo, kad televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais paslaugomis pasiūlos atžvilgiu.

Skyriaus išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos nėra pakeičiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kabelinės televizijos tinklais, IPTV televizijos tinklais paslaugomis paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.
2. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslauga sudaro atskirą atirinkamą televizijos Transliacijų perdavimo paslaugų rinką.

3.2.3.3.5. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų apibrėžimas

Remiantis Ataskaitos 3.2.3.3.1–3.2.3.3.4 skyriuose pateiktomis išvadomis, Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo teikiamos ir gali būti teikiamos šios televizijos transliacijų perdavimo paslaugos:

1. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos LRTC.
2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos TEO.
3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės.
4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Alytaus regioninė televizija“.
5. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Kėdainių krašto televizija“.
6. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Pūkas“.
7. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Marijampolės televizija“.
8. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Roventa“.
9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Balticum TV“.
10. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Raseinių krašto televizija“.
11. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „TV7“.
12. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Aukštaitijos televizija“.
13. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Šiaulių apskrities televizija“.
14. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Ilorā“.
15. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos.

16. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos.
17. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos.

3.3. Transliacijų perdavimo paslaugų geografinis apibrėžimas

Ataskaitos 3.2.3.2.4 skyriuje buvo apibrėžtos šios radijo transliacijų perdavimo paslaugos:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC.
2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos.
3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų.

Ataskaitos 3.2.3.3.5 skyriuje buvo apibrėžtos šios televizijos transliacijų perdavimo paslaugos:

1. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos LRTC.
2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos TEO.
3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės.
4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Alytaus regioninė televizija“.
5. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Kėdainių krašto televizija“.
6. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Pūkas“.
7. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Marijampolės televizija“.
8. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Roventa“.
9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Balticum TV“.
10. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Raseinių krašto televizija“.
11. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „TV7“.
12. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Aukštaitijos televizija“.
13. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Šiaulių apskrities televizija“.
14. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Ilora“.
15. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos.
16. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos.
17. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos.

Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 55 punkte paaiškinama, kad apibrėžus atitinkamą rinką, toliau turi būti įvertinama atitinkamos rinkos geografinė teritorija. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 59 punkte pažymima, kad elektroninių ryšių srityje atitinkamos rinkos geografinis apibrėžimas atliekamas vadovaujantis dviem kriterijais: tinklu dengiama teritorija, teisinių ir kitų reguliavimo priemonių egzistavimas. Toliau šiame skyriuje yra apibrėžiama atitinkamų radijo transliacijų perdavimo paslaugų ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų geografinė teritorija.

3.3.1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų geografinis apibrėžimas

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo LRTC, geografinės teritorijos apibrėžimas

LRTC valdomi analoginio antžeminio radijo tinklai, kuriais yra teikiamos radijo transliacijų perdavimo paslaugos, yra išplėtoti visoje Lietuvoje ir LRTC radijo transliacijų perdavimo paslaugas analoginio antžeminio radijo tinklais teikia tiek visoje Lietuvoje, tiek tam tikrose geografinėse teritorijose. Atsižvelgiant į tai, kad LRTC, kuriam yra skirti radijo dažniai (kanalai) radijo transliacijų perdavimo paslaugoms teikti, analoginio antžeminio radijo tinklai aprėpia Lietuvos Respublikos teritoriją, laikoma, kad radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo LRTC geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo Vilniaus studija, geografinės teritorijos apibrėžimas

Vilniaus studija turi leidimą naudoti vieną radijo dažnį (kanalą) ir ji teikia radijo transliacijų perdavimo paslaugas Vilniuje ir jo apylinkėse. Radijo dažnių skyrimo plane yra numatytas tik vienas radijo dažnis (kanalas), kurį planuojama skirti siuntėjui. Šis radijo dažnis (kanalas) būtų naudojamas Vilniuje. Atsižvelgiant į tai, kad paslauga yra teikiama ribotoje geografinėje teritorijoje ir nėra numatyta kitų radijo dažnių (kanalų), kurie galėtų būti skirti siuntėjams steigti radijo stotis kitose miestuose, laikoma, kad radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo Vilniaus studijos, geografinė teritorija yra Vilnius ir jo apylinkės.

Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, geografinės teritorijos apibrėžimas

Transliuotojai ir retransliuotojai, turintys teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklą, naudodami radijo dažnį (kanalą), gali kurti savo transliacijų perdavimo paslaugų tinklus (arba steigti pavienes analoginio antžeminio radijo stotis) ir teikti transliacijų perdavimo paslaugas sau arba pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo – siuntėjo. LRTK išduodamoje licencijoje yra nurodoma licencijuojamos veiklos teritorija, atitinkanti radijo programų transliavimo teritoriją. Radijo programų transliavimo teritorija sutampa su leidime naudoti radijo dažnį (kanalą) nustatytose sąlygose apibrėžta radijo stoties aprėpties teritorija. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikoje veikia nacionaliniai, regioniniai ir vietiniai radijo transliuotojai (žr. Ataskaitos 3.1.2 skyrių), o jų bendra transliuojamų programų, o taip pat ir transliacijų perdavimo paslaugų, teritorija apima Lietuvos Respublikos teritoriją, laikoma, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

Išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo LRTC geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.
2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo Vilniaus studijos, geografinė teritorija Vilnius ir jo apylinkės.
3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

3.3.2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų geografinis apibrėžimas

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, geografinės teritorijos apibrėžimas

LRTC televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia visoje Lietuvoje. Pirmajame LRTC skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle 2012 m. pabaigoje veikė 32, o antrajame – 27 skaitmeninės antžeminės televizijos stotys. LRTC skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais perduodamas televizijos transliacijas gali matyti apie 97,8 proc. šalies gyventojų. LRTC taip pat teikia transliacijų perdavimo paslaugas skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis, kurios veikia Vilniuje. Atsižvelgiant į tai, kad LRTC televizijos transliacijų perdavimo paslaugas teikia visoje Lietuvoje, laikoma, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, geografinės teritorijos apibrėžimas

TEO televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais, kurių stotys yra išdėstytos visoje Lietuvoje. Pirmajame TEO skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle 2012 m. pabaigoje veikė 24 skaitmeninės antžeminės televizijos stotys, o antrajame – 6 skaitmeninės antžeminės televizijos stotys. TEO skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais perduodamas televizijos transliacijas gali matyti 75–92 proc. šalies gyventojų. TEO transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugas teikia ir skaitmeninės antžeminės televizijos stotimi Kaune. Atsižvelgiant į tai, kad TEO transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia visoje Lietuvoje, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, geografinės teritorijos apibrėžimas

V. Krušnos individuali įmonė transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Peršėkininkų kaime ir Alytaus miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, geografinė teritorija yra Alytaus miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Alytaus regioninė televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

VŠĮ „Alytaus regioninė televizija“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Alytuje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Alytaus regioninė televizija“, geografinė teritorija yra Alytus ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Kėdainių krašto televizija“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Kėdainiuose ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos

transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, geografinė teritorija yra Kėdainiai ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Pūkas“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Kaune ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, geografinė teritorija yra Kaunas ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Marijampolės televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

VŠĮ „Marijampolės televizija“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Marijampolėje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Marijampolės televizija“, geografinė teritorija yra Marijampolė ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Roventa“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Mažeikiuose ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, geografinė teritorija yra Mažeikiai ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Balticum TV“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia Plungėje ir miesto apylinkėse, Klaipėdoje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, geografinė teritorija yra Plungė ir miesto apylinkės, Klaipėda ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „TV7“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia tik Jonavoje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“, geografinė teritorija yra Jonava ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Aukštaitijos televizija“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia tik Panevėžyje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, geografinė teritorija yra Panevėžys ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Šiaulių apskrities televizija“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia tik Šiauliuose ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“, geografinė teritorija yra Šiauliai ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Raseinių krašto televizija“, geografinės teritorijos apibrėžimas

VŠĮ „Raseinių krašto televizija“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia tik Raseiniuose ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VŠĮ „Raseinių krašto televizija“, geografinė teritorija yra Raseiniai ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilorą“, geografinės teritorijos apibrėžimas

UAB „Ilorą“ televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikia tik Naujojoje Akmenėje ir miesto apylinkėse. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilorą“, geografinė teritorija yra Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės.

Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos (įskaitant MDTV televizijos tinklus) tinklais paslaugų geografinės teritorijos apibrėžimas

Kabelinė televizijos tinklai gali būti steigiami visoje Lietuvoje. Kabelinės televizijos tinklų teikėjai gali jungtis vieni su kitais ir tokiu būdu didinti televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais potencialiai pasiekiamų abonentų skaičių (žiūrovų auditoriją) ir geografinę teritoriją. Televizijos transliacijų MDTV televizijos tinklais paslaugas, o tuo pačiu ir televizijos transliacijų perdavimo MDTV tinklais paslaugas teikia du teikėjai ir jie paslaugas teikia 5 miestuose: Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje (UAB „Balticum TV“), o taip pat Kaune ir Vilniuje (UAB „Cgates“). MDTV televizijos tinklai yra diegiami naudojant tam tikrus radijo dažnius (kanalus) 2200–2290 MHz radijo dažnių juostoje. Sukoordinavus radijo dažnius (procedūra trunka 4 – 5 mėn.), MDTV televizijos tinklai gali būti steigiami ir kituose miestuose.

Atsižvelgiant į tai, kad kabelinės televizijos tinklai gali būti steigiami visoje Lietuvoje, jų veikla geografiškai nėra apribota ir kabelinės televizijos tinklų geografinė teritorija gali būti plečiama diegiant MDTV tinklus, o taip pat atsižvelgiant į tai, kad televizijos transliacijų perdavimo MDTV tinklais paslaugos yra teikiamos didžiuosiuose Lietuvos miestuose (šią televiziją galėtų matyti apie 41 proc. Lietuvos gyventojų) ir MDTV televizijos tinklai gali būti plečiami į kitas geografines teritorijas,

laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais (įskaitant MDTV televizijos tinklus) geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų geografinės teritorijos apibrėžimas

IPTV televizijos tinklai gali būti steigiami visoje Lietuvoje. IPTV televizijos tinklų teikėjai gali jungtis vieni su kitais ir tokiu būdu didinti televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais potencialiai pasiekiamų abonentų skaičių ir geografinę teritoriją. Atsižvelgiant į tai, kad IPTV televizijos tinklai gali būti steigiami visoje Lietuvoje, jų veikla geografiškai nėra apribota, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų geografinės teritorijos apibrėžimas

Televizijos programos transliuojamos palydovinės televizijos tinklai gali būti matomos visoje Lietuvoje. Dėl to laikytina, kad televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos taip pat teikiamos visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, geografinė teritorija yra Alytaus miesto apylinkės.
4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, geografinė teritorija yra Alytus ir miesto apylinkės.
5. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, geografinė teritorija yra Kėdainiai ir miesto apylinkės.
6. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, geografinė teritorija yra Kaunas ir miesto apylinkės.
7. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Marijampolės televizija“, geografinė teritorija yra Marijampolė ir miesto apylinkės.
8. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, geografinė teritorija yra Mažeikiai ir miesto apylinkės.
9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, geografinė teritorija yra Panevėžys ir miesto apylinkės.
10. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, geografinė teritorija yra Plungė ir miesto apylinkės, Klaipėda ir miesto apylinkės.
11. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Raseinių krašto televizija“, geografinė teritorija yra Raseiniai ir miesto apylinkės.
12. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“ geografinė teritorija yra Jonava ir miesto apylinkės.

13. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“ geografinė teritorija yra Šiauliai ir miesto apylinkės.

14. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilora“ geografinė teritorija yra Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės.

15. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

16. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

17. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

3.4. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų apibrėžimas

Tarnyba Ataskaitos 3.2.3.2.4 skyriuje apibrėžė radijo transliacijų perdavimo paslaugas, o Ataskaitos 3.3.1 skyriuje buvo apibrėžta minėtų paslaugų geografinė teritorija. Minėtuose skyriuose buvo apibrėžtos šios radijo transliacijų perdavimo paslaugos ir tokia jų geografinė teritorija:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo LRTC, ir paslaugų geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos siuntėjo Vilniaus studijos, ir paslaugų geografinė teritorija yra Vilnius ir miesto apylinkės.

3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, teikiamos transliuotojų, ir paslaugų geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.3.3.5 skyriuje apibrėžė televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, o Ataskaitos 3.3.2 skyriuje buvo apibrėžta minėtų paslaugų geografinė teritorija. Minėtuose skyriuose buvo apibrėžtos šios televizijos transliacijų perdavimo paslaugos ir tokia jų geografinė teritorija:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos LRTC, ir paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos TEO, ir paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos V. Krušnos individualios įmonės, ir paslaugų geografinė teritorija yra Alytaus miesto apylinkės.

4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Alytus ir miesto apylinkės.

5. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Kėdainių krašto televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Kėdainiai ir miesto apylinkės.

6. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Pūkas“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Kaunas ir miesto apylinkės.

7. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Marijampolės televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Marijampolė ir miesto apylinkės.

8. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Roventa“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Mažeikiai ir miesto apylinkės.

9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Aukštaitijos televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Panevėžys ir miesto apylinkės.

10. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Balticum TV“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Plungė ir miesto apylinkės, Klaipėda ir miesto apylinkės.

11. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos VšĮ „Raseinių krašto televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Raseiniai ir miesto apylinkės.

12. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „TV7“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Jonava ir miesto apylinkės.

13. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Šiaulių apskrities televizija“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Šiauliai ir miesto apylinkės.

14. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos, teikiamos UAB „Ilorā“, ir paslaugų geografinė teritorija yra Naujoji Akmenė ir miesto apylinkės.

15. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos ir paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

16. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos ir paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

17. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugos ir paslaugų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Tarnyba, atsižvelgdama į aukščiau pateiktą informaciją apibrėžia šias transliacijų perdavimo paslaugų rinkas:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo LRTC Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka).

2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų siuntėjo Vilniaus studija, Vilniuje ir jo apylinkėse, rinka (toliau – Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinka).

3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka).

4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka).

5. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka).

6. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės Alytaus miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, rinka).

7. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Alytaus regioninė televizija“ Alytuje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, rinka).

8. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“ Kėdainiuose ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, rinka).

9. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“ Kaune ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, rinka).

10. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Marijampolės televizija“ Marijampolėje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos

transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Marijampolės televizija“, rinka).

11. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“ Mažeikiuose ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, rinka).

12. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“ Panevėžyje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, rinka).

13. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“ Plungėje ir miesto apylinkėse, Klaipėdoje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, rinka).

14. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Raseinių krašto televizija“ Raseiniuose ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Raseinių krašto televizija“, rinka).

15. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“ Jonavoje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“, rinka).

16. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“ Šiauliuose ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“, rinka).

17. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilora“ Naujojoje Akmenėje ir miesto apylinkėse, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilora“, rinka).

18. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų rinka).

19. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų rinka).

20. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinka (toliau – Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų rinka).

4. TRIJŲ KRITERIJŲ TESTAS

Atsižvelgdama į Įstatymo 16 straipsnio 6 dalį Tarnyba, tirdama rinkas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Europos Sąjungos teise ir atsižvelgia į Europos Komisijos gaires bei rekomendacijas, taip pat Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos priimtas nuomones ir bendrąsias pozicijas.

Kaip nurodyta Ataskaitos 2 skyriuje, Rinkų rekomendacijos priede Transliacijų perdavimo paslaugų rinka nėra nurodyta. Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodyta, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, nagrinėdamos kitas rinkas, nei Rinkų rekomendacijos priede nurodytos rinkos, turi atlikti trijų kriterijų testą. Įrodžius, kad nagrinėjama rinka tenkina visus tris šiame punkte išvardytus vertinimo kriterijus, ji gali būti laikoma rinka, kurioje gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Pagrindų direktyvą.

Rinkų rekomendacijos konstatuojamosios dalies (5) punkte nurodyta, kad „siekiant nustatyti rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas, reikėtų taikyti toliau nurodytus suvestinius kriterijus. Pirmasis kriterijus – didelės ir pastovios patekimo į rinką kliūtys. Tai gali būti struktūrinio, teisinio arba reguliuojamojo pobūdžio kliūtys. Tačiau atliekant perspektyvinę analizę atitinkamoms rinkoms nustatyti, kurioms būtų taikomas *ex ante* reguliavimas, dėl dinamiško elektroninių ryšių rinkos pobūdžio ir veikimo dar reikėtų atsižvelgti į galimybes įveikti kliūtis patekti į rinką per tam tikrą laiką. Todėl antrasis kriterijus taikomas tik toms rinkoms, kurių struktūra neleidžia atsirasti veiksmingai konkurencijai per tam tikrą apibrėžtą laikotarpį. Taikant šį kriterijų tiriama konkurencijos būklė, esant kliūtims patekti į rinką. Trečiasis kriterijus yra tai, kad vien tik taikant konkurencijos teisę nebūtų tinkamai išspręstas atitinkamas rinkos nepakankamumo klausimas“. Rinkų rekomendacijos konstatuojamosios dalies (14) punkte nurodyta „<...> Šie kriterijai turėtų būti taikomi kaip suvestiniai, kad bent vieno iš jų neįvykdymas reikštų, jog rinka neturėtų būti įvardyta kaip tokia, kuriai galima taikyti *ex ante* reguliavimą“.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad jei atlikus trijų kriterijų testą, yra nustatoma, kad visi trys kriterijai yra tenkinami, atitinkamos rinkos atžvilgiu gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas. Jei nors vienas iš trijų kriterijų yra netenkinamas, *ex-ante* reguliavimas atitinkamoje rinkoje negali būti taikomas.

Tarnyba, siekdama nustatyti, ar yra būtinas *ex ante* reguliavimas Ataskaitos 3.4 skyriuje apibrėžtose Transliacijų perdavimo paslaugų rinkose, vadovaudamasi Rinkų rekomendacijos 2 punktu ir Taisyklių 16 punktu, vertins šias rinkas pagal žemiau išvardytus tris kriterijus:

- 1.kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje;
- 2.ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Įstatymo 17 straipsnyje;
- 3.bendrosios konkurencijos teisės pakankamumas sumažinti ar pašalinti kliūtis, kurios trukdo pradėti veikti rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje, ir (ar) įtvirtinti veiksmingą konkurenciją atitinkamoje rinkoje, netaikant Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų.

4.1. Radijo transliacijų perdavimo paslaugų rinkų trijų kriterijų testas

4.1.1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos trijų kriterijų testas

4.1.1.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje

Radijo programų transliavimo veikla Lietuvoje yra licencijuojama. Radijo programų transliuotojo arba retransliuotojo analoginio antžeminio radijo tinklais licencijoje be kitos informacijos yra nurodoma, kokio siuntėjo paslaugomis turi naudotis radijo programų transliuotojas arba

retransliuotojas. Taigi, (re)transliuotojas, norėdamas pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, turėtų kreiptis į LRTC, kad būtų inicijuotas konkursas transliuoti radijo programas naudojant kito siuntėjo teikiamas paslaugas. Kaip buvo nurodyta Ataskaitos 3.2.3.2.2 skyriuje tiriamuoju laikotarpiu, radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas Lietuvoje teikė du ūkio subjektai: LRTC ir Vilniaus studija. Kaip įrodyta Ataskaitos 3.2.3.2.2 skyriuje šių siuntėjų teikiamos radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos tarpusavyje nėra pakeičiamos ir sudaro atskiras rinkas. Pastebėtina ir tai, kad Radijo dažnių skyrimo plano 9 priede yra nurodytas tik vienas dar nepanaudotas (laisvas) radijo dažnis (kanalas), skirtas siuntėjui radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugoms teikti. Vadinasi potencialiai gali atsirasti tik dar vienas naujas siuntėjas, kuris galės siųsti vieną (re)transliuotojo radijo programą. Tokio naujo radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų teikėjo atsiradimas nesukurs sąlygų (re)transliuotojams gaunantiems radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas iš LRTC pasirinkti kitą paslaugų teikėją, nes šiuo metu LRTC radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas teikia 6 ūkio subjektams teikia, o paslaugoms teikti yra naudojama 70 radijo dažnių (kanalų).

Taigi, riboti radijo dažniai (kanalai) ir radijo programų transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo sąlygos riboja galimybes atsirasti naujiems apibrėžtos rinkos dalyviams, o konkretaus radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo įrašymas į transliuotojo arba retransliuotojo veiklos licenciją, sudaro sąlygas LRTC užimti 100 proc. nagrinėjamos rinkos. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, darytina išvada, kad įėjimo barjerai į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC rinką yra aukšti.

Išvada: Įėjimo barjerai į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką yra aukšti, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.1.1.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Europos reguliuotojų grupės dokumente „Trijų kriterijų taikymo gairės“ (angl. *Guidance on the application of the three criteria test*⁵²) yra išskirti keli kriterijai, kuriais vadovaujantis tikslinga vertinti antrąjį trijų kriterijų testo kriterijų: rinkos dalys, kainų tendencijos ir kainodara, infrastruktūros kontrolė, plėtros barjerai, potenciali konkurencija. Pastebėtina tai, kad nagrinėtinų kriterijų skaičius nėra baigtinis.

Pirmojo kriterijaus vertimo metu, buvo nustatyta, kad LRTC užima 100 proc. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos. Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 75 punkte nurodoma, kad itin didelės rinkos dalys – viršijančios 50 proc., gali būti tiesioginis dominuojančios padėties rinkoje įrodymas. Taigi, tikslinga yra vertinti ar egzistuoja kitos charakteristikos, kurios gali lemti veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus. Tarnybos nuomone charakteristikos, kurios gali lemti veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas parodo paslaugų kainų tendencijos ir potenciali konkurencija.

Informacija apie LRTC teikiamų radijo transliacijų perdavimo paslaugų kainų dinamiką yra pateikta 11 lentelėje. Iš 11 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad reguliuojamų paslaugų kainos 2006–2012 m. beveik nekito. LRTC didino radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų vidurinių ir trumpųjų bangų radijo siųstuvais, kainas. Tačiau pastebėtina

⁵² ERG (08) 21 Galutinis pranešimas apie 3 kriterijų testą 080604
http://www.erg.eu/streaming/erg_08_21_erg_rep_3crit_test_final_080604.pdf?contentId=545221&field=ATTACHED_FILE

tai, kad paslaugos, kurių kainos buvo didinamos, buvo teikiamos pigiau nei šių paslaugų savikaina, apskaičiuota pagal Tarnybos nustatytas taisykles⁵³.

11 lentelė. LRTC teikiamų radijo transliacijų analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų kainų dinamika 2006–2012 m.

Metai	2006 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Siuntimo paslaugų rūšys	Kaina už siųstuvo darbo valandą (Lt be PVM)			
Analoginio radijo programos signalo siuntimas vidurinių bangų radijo siųstuvais:				
Radijo siųstuvo galia kW:				
40	41,25	41,25	41,25	paslauga neteikta
50	48,15	82,03	82,03	114,84
75	paslauga neteikta	101,98	101,98	142,77
100	paslauga neteikta	176,29	176,29	246,81
150	121,65	197,53	197,53	276,54
500	228,00	392,87	392,87	550,02
Analoginio radijo programos signalo siuntimas trumpųjų bangų radijo siųstuvais:				
Radijo siųstuvo galia kW:				
50	43,90	87,74	87,74	122,84
100	110,15	182,57	182,57	255,60
Analoginio radijo programos signalo siuntimas ultratrumpųjų bangų radijo siųstuvais:				
Radijo dažnių juosta 87,5 MHz iki 107 MHz				
Radijo siųstuvo galia kW:				
0,1	1,57	1,57	1,57	1,57
0,2	2,42	2,42	2,42	2,42
0,5	3,60	3,60	3,60	3,60
1	6,42	5,96	5,96	5,96
2	7,13	7,13	7,13	7,13
3	7,63	7,63	7,63	7,63
4	8,40	8,40	8,40	8,40
5	9,14	9,14	9,14	9,14
Radijo dažnių juosta 66 MHz iki 74 MHz				
Radijo siųstuvo galia kW:				
(mono) 4	7,00	7,00	7,00	7,00
(stereo) 4	7,40	7,40	7,40	7,40

Pastebėtina ir tai, kad LRTC, teikdama radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, padengė ne visų paslaugų sąnaudas (žr. 12 lentelės 5 stulpelį) ir neuždirbo visos leistinos gauti investicijų grąžos (žr. 12 lentelės 6 stulpelį).

12 lentelė. LRTC teikiamų radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais visų paslaugų pajamos, sąnaudos ir investicijų grąža, tūkst. Lt.

Metai	Pajamos	Sąnaudos su investicijų grąža	Apskaičiuotas investicijų grąža	Pajamos-sąnaudos (be investicijų grąžos)	Pajamos-sąnaudos (įskaitant investicijų grąžą)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
2011	3333,00	4003,80	751,80	81,00	-670,80
2012	3185,00	4093,80	891,40	-17,40	-908,80

⁵³ Sąnaudos turi būti skaičiuojamos remiantis Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklės, patvirtintas Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1164 (Žin., 2006, Nr. 2-45, 2011, Nr. 45-2146).

Taigi, atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją matyti, kad LRTC, net ir turėdama galimybes didinti tik kelių radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų kainas, o bendros radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų pajamos nepadengė paslaugoms suteikti patiriamų sąnaudų (įskaitant apskaičiuotą investicijų grąžą).

Vertinant potencialią konkurenciją atkreiptinas dėmesys yra šias aplinkybes, kurios gali turėti įtakos LRTC veiksams nagrinėjamoje rinkoje. Ataskaitos 3.2.3.2.1 skyriuje buvo nurodyta, kad Radijo dažnių skyrimo plane yra numatyti 65 radijo dažniai (kanalai), kuriuos numatoma išduoti radijo programų transliuotojams ir retransliuotojams. Ataskaitos 3.2.3.2.1 skyriuje taip pat buvo nustatyta, jog radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis yra skiriamas transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams ir radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis yra skiriamas transliuotojams nėra pakeičiamos tarpusavyje. Tačiau nepaisant to, radijo programų transliuotojas potencialiai galėtų dalyvauti konkurse gauti licenciją, suteikiančią teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklus ir tokiu būdu teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas sau. Transliuotojai, kurie perka radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas iš LRTC, turėdami potencialią galimybę (tačiau nebūtinai panaudojamą faktiškai) atsisakyti LRTC teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų ir jas arba dalį jų teikti sau, riboja LRTC galimybes nustatyti transliacijų perdavimo paslaugų kainas ir sąlygas sau palankia linkme.

Pastebėtina tai, kad LRTC pirmojo ir antrojo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų metu buvo pripažintas ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką „Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui“ rinkoje⁵⁴. Tarnyba, siekdama riboti LRTC galimybes vienašališkai nustatyti transliacijų perdavimo priemonių paslaugų teikimo sąlygas, LRTC pirmojo ir antrojo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų pasėkoje, nustatė, įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimus, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos, o taip pat ir apskaitos atskyrimo įpareigojimus. Tarnyba Tarnybos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-1437 „Dėl Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo“ inicijavo Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimą, kuriuo siekiama įvertinti ar konkurencija atitinkamoje rinkoje, kurios paslaugos gali būti naudojamos teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, yra veiksminga. Taigi, šiuo metu LRTC galiojantys ir Tarnybos inicijuotas rinkos tyrimas sukuria galimybes radijo programų transliuotojui kurti savo elektroninių ryšių tinklą ir transliacijų perdavimo paslaugas teikti sau naudojantis LRTC valdomomis transliacijų perdavimo priemonėmis. 2010 m. Tarnybos LRTC nustatyti įpareigojimai riboja LRTC galimybes nustatyti transliacijų perdavimo priemonių paslaugų sąlygas sau palankia linkme. Jei 2013 m. inicijuoto Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo pasėkoje bus nustatyta, jog konkurencija nėra veiksminga ir atitinkamiems ūkio subjektams bus poreikis nustatyti įpareigojimus, šie įpareigojimai toliau užtikrins, kad radijo programų transliuotojams, kurie turi teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklus, galėtų steigti, eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus ir teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas sau.

Taigi, stabilios radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų kainos, potenciali galimybė atsisakyti LRTC teikiamų radijo transliacijų perdavimo paslaugų, rodo, jog LRTC net ir užimant 100 proc. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos, nagrinėjama rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios riboja LRTC galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Tai savo ruožtu rodo, kad rinka pasižymi charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus. Atsižvelgiant į išdėstytą, trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

⁵⁴ Ši rinka sutampa su šiame rinkos tyrime apibrėžta Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka.

Išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus, todėl antrasis trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas (antrasis) kriterijus nėra tenkinamas, Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.1.2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinkos trijų kriterijų testas

4.1.2.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Viena didžiausių įėjimo kliūčių į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinką yra ribotas radijo dažnių (kanalų) skaičius. Norėdamas teikti radijo transliacijas analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, naudodamas kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, transliuotojas turėtų dalyvauti LRTC konkurse ir gauti licenciją, leidžiančią transliuoti radijo programas, naudojantis kito siuntėjo teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis. Šios licencijos išduodamos VII bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu siuntėjų turimi radijo dažniai (kanalai) buvo naudojami transliacijų perdavimo paslaugoms teikti ir siuntėjai neturėjo laisvų išteklių, kurie gali būti naudoti analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugoms teikti. Pastebėtina ir tai, kad Radijo dažnių skyrimo plano 9 priede yra nurodytas tik vienas radijo dažnis (kanalas), kuris būtų skirtas siuntėjui ir kuris galėtų būti panaudotas transliacijų perdavimo paslaugoms teikti. Be to, potencialus radijo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas, norėdamas steigti analoginio antžeminio radijo tinklą, kuriuo būtų perduodamos radijo transliacijos, turėtų įsigyti arba nuomoti technines patalpas, siųstuvą (siųstuvus), sudėjimo tiltą (sudėjimo tiltus), fiderius, antenas; taip pat turėtų nuomotis arba statyti savo infrastruktūrą šioms priemonėms talpinti. Įrangos įsigijimas ir tinklo sukūrimas nebūtų įmanomas per trumpą laiką.

Aukščiau pateikta informacija leidžia daryti išvadą, kad naujas rinkos dalyvis, norintis tapti siuntėju ir pradėti teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugas, susidurtų su aukštomis įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinką kliūtimis.

Išvada: Įėjimo barjerai į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinką yra aukšti, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.1.2.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Vienas iš veiksnių, sąlygojantis efektyvią konkurenciją yra tai, kiek rinkoje veikia dalyvių ir kokias atitinkamos rinkos dalis jie užima. Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 75 punkte nurodoma, kad itin didelės rinkos dalys – viršijančios 50 proc., gali būti tiesioginis dominuojančios

padėties rinkoje įrodymas. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 30–856; 2009, Nr. 121–5195) (toliau – Konkurencijos įstatymas) 3 straipsnio 2 dalis apibrėžia 40 proc. rinkos dalies ribą dominavimui nustatyti, kurią pasiekus laikoma, kad operatorius užima dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, jeigu neįrodoma priešingai. Vienintelis šios rinkos dalyvis tiriamuoju laikotarpiu buvo Vilniaus studija: (re)transliuotojai, siunčiantys programas radijo dažniais (kanalais), kurie tiesiogiai skiriami siuntėjui Vilniaus studijai turėjo ir turi pirkti transliacijų perdavimo paslaugas tik iš šios bendrovės. Tai leistų daryti išvadą, kad Vilniaus studija užima monopolinę padėtį Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinkoje. Tokią prielaidą patvirtina ir LRTK 2012 m. veiklos ataskaitoje pateikta informacija, kurioje nurodyta, jog bent du radijo transliuotojai nutraukė savo veiklą dėl to, kad jiems nepavyko susitarti su Vilniaus studija dėl transliacijų perdavimo paslaugų kainų. LRTK 2012 m. organizavo 2 konkursus, kuriais turėjo būti išrinktas radijo (re)transliuotojas, galėjęs teikti radijo transliacijas naudojantis Vilniaus Studijos teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis. Abu konkursai buvo paskelbti neįvykę. Taigi, aprašyta situacija rodo, jog Vilniaus studija savo veiksmais paslaugą daro nepopuliarią ir nėra jos pirkėjų. Tai iš esmės daro neigiamą poveikį pačiai Vilniaus studijai, nes siuntėjas dėl savo veiksmų neuždirba pajamų. Pastebėtina tai, jog Radijo dažnių skyrimo plano 10 priede Vilniuje yra numatyti 2 radijo dažniai, kurie gali būti skirti transliuotojams (o ateityje galės būtų panaudotas dar vienas radijo dažnis (kanalas)). Taigi radijo transliuotojas, norėdamas teikti radijo transliacijas, turi ir alternatyvą – tapti dažnio naudotoju ir steigti savo elektroninių ryšių tinklą. 2013 m. sausio 16 d. VŠĮ „TELERADIO KOMPANIJA HANSA“ buvo išduota licencija radijo programai transliuoti, naudojantis Vilniaus studijos teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis. Tačiau pastebėtina tai, kad VŠĮ „TELERADIO KOMPANIJA HANSA“ akcininkai yra Vilniaus studija.

Aukščiau pateikta informacija rodo, kad nepaisant to, kad įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinką yra aukšti, galimybės transliuotojui rinktis tarp radijo transliacijų pateikimo alternatyvų – pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš Vilniaus studijos ar teikti transliacijų perdavimo paslaugas – ir rizika, kad apskritai niekas gali nepirkti Vilniaus studijos teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų, sukuria Vilniaus studijai spaudimą ieškoti būdų išnaudoti savo turimus išteklius ir riboja siuntėjo veiksmus elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Tai rodo, jog Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinką pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus.

Išvados:

1. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* reguliavimą. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (antrasis) nėra tenkinamas, Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų Vilniaus studijos, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.1.3. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkos trijų kriterijų testas

4.1.3.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Transliuotojas, turintis leidimą naudoti radijo dažnį (kanalą), turi teisę kurti infrastruktūrą pats, kad galėtų teikti transliacijų perdavimo paslaugas galutiniams vartotojams, arba pirkti transliacijų perdavimo paslaugą iš kito transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo.

Tiriamąjį laikotarpį pabaigoje iš visų radijo programų transliuotojų, kurie turėjo teisę steigti savo elektorinių ryšių tinklus ir teikti radijo transliacijų perdavimo paslaugas sau, tik LRT pirko transliacijų perdavimo paslaugas iš LRTC. LRT radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas iš LRTC Transliacijų perdavimo paslaugų tyrimo metu ir tiriamojo laikotarpio pabaigoje (2012 m. gruodžio 31 d.) pirko 8 siųstuvais. Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu Lietuvoje radijo programų transliuotojai iš viso turėjo 181 leidimą naudoti radijo dažnį, o tiriamojo laikotarpio pabaigoje – 184 leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus). Atsižvelgiant į tai, kad radijo transliuotojas, kuris turi teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklą transliacijų perdavimo paslaugas gali teikti sau arba jas pirkti iš transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo ir tiriamuoju laikotarpiu tai buvo tik LRTC, galima įvertinti kokią rinkos dalį užėmė LRTC nagrinėjamoje rinkoje. LRTC užimamą rinkos dalį gerai atspindi LRTC siųstuvų, kuriais buvo transliuojamos radijo programos, santykis su visais galimais siųstuvais, kuriuos galėjo įrengti transliuotojai. Remiantis anksčiau aprašytu rinkos vertinimo principu, LRTC tiriamuoju Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu užėmė 8/181 arba 4,42 proc. nagrinėjamos rinkos dalies (tiriamojo laikotarpio pabaigoje LRTC užimama nagrinėjamos rinkos dalis buvo 8/184 arba 4,35 proc.). LRTC, užimdama tokią nedidelę Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkos dalį, negali įtakoti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, sąlygų. Tačiau netiesiogiai, per vertikaliai susijusias paslaugas – transliacijų perdavimo priemonių paslaugas – LRTC galėtų daryti įtaką Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje. Ar LRTC turi tokią įtaką faktiškai, yra nagrinėjama toliau.

Kaip jau minėta Ataskaitos 3.2.3.2.1 skyriuje, Radijo dažnių skyrimo plano 10 priede yra nurodyti 65 radijo dažniai (kanalai), kurie gali būti skirti radijo programų (re)transliuotojams kurti savo analoginio antžeminio radijo tinklus (arba steigti savo pavienės analoginio antžeminio radijo stotis). Iš minėtų radijo dažnių kanalų skaičiaus 18 radijo dažnių (kanalų) yra numatyta pirmumo teise skirti LRT. Taigi, 47 radijo dažniai (kanalai) gali būti panaudoti kitų radijo programų (re)transliuotojų steigti analoginio antžeminio radijo tinklus radijo programų transliacijoms teikti ir iš minėtų 47 radijo dažnių (kanalų) 2013 m. pabaigoje buvo paskelbti konkursai naudoti 9 radijo dažniams (kanalus) steigti savo elektroninių ryšių tinklus ir teikti radijo programų transliacijas.

Atsižvelgiant į tai, kad radijo dažnis (kanalas) yra skiriamas transliuotojui, kuris turi teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklus, Lietuvoje yra laisvų radijo dažnių (kanalų), kurie gali būti panaudoti steigti elektroninių ryšių tinklams, darytina išvada, kad nėra teisinių kliūčių įeiti į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką iki tol, kol egzistuoja ribotų išteklių – radijo dažnių (kanalų).

Potencialus naujas radijo programų (re)transliuotojas, norėdamas steigti analoginio antžeminio radijo tinklą, kuriuo būtų (re)transliuojamos radijo programos, turėtų įsigyti arba nuomoti technines patalpas, siųstuvą (siųstuvus), sudėjimo tiltą (sudėjimo tiltus), fiderius, antenas. Tai rodo, jog ribojantis faktorius įeiti į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką gali būti ribotos galimybės naudotis fizine infrastruktūra – radijo transliacijų perdavimo priemonėmis. Pirmojo ir antrojo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų metu buvo nustatyta, kad LRTC turi geriausiai išvystytą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir radijo (re)transliuotojai naudoja LRTC turimą infrastuktūrą. LRTC pirmojo ir antrojo rinkų tyrimų metu buvo pripažintas ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką „Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis

(kanalas) skiriamas transliuotojui“ rinkoje⁵⁵. Tarnyba, siekdama riboti LRTC galimybes vienašališkai nustatyti transliacijų perdavimo priemonių paslaugų teikimo sąlygas, LRTC pirmojo ir antrojo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų metu nustatė įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimus, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos, o taip pat ir apskaitos atskyrimo įpareigojimus. Tarnyba Tarnybos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-1437 „Dėl Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo“ inicijavo Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimą, kuriuo siekiama įvertinti ar konkurencija atitinkamoje rinkoje, kurios paslaugos gali būti naudojamos teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, yra veiksminga. Taigi, šiuo metu LRTC galiojantys ir Tarnybos inicijuotas rinkos tyrimas sukuria galimybes radijo programų transliuotojui kurti savo elektroninių ryšių tinklą ir transliacijų perdavimo paslaugas teikti sau naudojantis LRTC valdomomis transliacijų perdavimo priemonėmis. 2010 m. Tarnybos LRTC nustatyti įpareigojimai riboja LRTC galimybes nustatyti transliacijų perdavimo priemonių paslaugų sąlygas sau palankia linkme. Jei 2013 m. inicijuoto Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimo pasėkoje bus nustatyta, jog konkurencija nėra veiksminga ir atitinkamiems ūkio subjektams bus poreikis nustatyti įpareigojimus, šie įpareigojimai toliau užtikrins, kad radijo programų transliuotojams, kurie turi teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklus, galėtų steigti, eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus ir teikti radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas sau.

Taigi, šiuo metu LRTC galiojantys įpareigojimai ir Tarnybos inicijuotas Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimas mažina įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką barjerus ir tai sukuria sąlygas vystytis konkurencijai Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką yra maži (t. y. užtikrinama, kad ūkio subjektas, valdantis fizinės infrastruktūros tinklą negalėtų elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų) ir tai sukuria sąlygas vystytis konkurencijai Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje. Dėl to pirmas trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas.

Išvados:

1. LRTC Transliacijų perdavimo rinkos tyrimo metu užėmė 4,42 proc. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkos, vertinant siūstuvų, kuriais buvo teikiamos radijo transliacijų perdavimo paslaugos, skaičių.

2. Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios mažina įėjimo į rinką barjerus ir užtikrina sąlygas vystytis konkurencijai Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje. Dėl to trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas.

3. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, antras ir trečias trijų kriterijų testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (pirmasis) nėra tenkinamas, Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkų trijų kriterijų testas

⁵⁵ Ši rinka sutampa su šiame rinkos tyrime apibrėžta Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka.

4.2.1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkos trijų kriterijų testas

4.2.1.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Televizijos programų transliavimo veikla Lietuvoje yra licencijuojama. Transliuotojui arba retransliuotojui yra išduodama LRTC licencija, suteikianti teisę programas transliuoti naudojant trečiosios šalies – transliacijų perdavimo paslaugų (arba siuntimo palaugų) teikėjo – paslaugomis. Šios licencijos išduodamos VII ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių⁵⁶ nustatyta tvarka ir sąlygomis. Pagal VII 31 straipsnio 8 dalį bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių 12 punktą, transliavimo ir retransliavimo licencijos išduodamos konkurso būdu. Televizijos programų transliuotojo arba retransliuotojo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais licencijoje be kitos informacijos yra nurodoma, kokio transliacijų perdavimo paslaugų (siuntimo paslaugų) teikėjo paslaugomis turi naudotis televizijos programų transliuotojas arba retransliuotojas. Transliuotojai, programas transliuojantys radijo dažniu (kanalu), kuris tiesiogiai skiriamas siuntėjui LRTC, turi pirkti transliacijų perdavimo paslaugas tik iš LRTC. Atkreiptinas dėmesys, kad nors į licenciją yra įrašomas konkretus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas, kituose nei įrašyto teikėjo tinkluose esant laisviems ištekliams, (re)transliuotojas gali kreiptis į LRTC su prašymu pakeisti turimos licencijos sąlygas ir leisti pradėti naudotis kito, nei įrašyta licencijoje, siuntėjo paslaugomis. Tokiu būdu 2012 m. sausio 11 d. LRTC sprendimu Nr. KS-6 „Dėl UAB „Sporto komunikacijos“ licencijos Nr. T387ST sąlygų pakeitimo“⁵⁷ programos Sport1 transliacijų perdavimas iš TEO tinklo buvo perkeltas į LRTC tinklą.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad į (re)transliuotojo licenciją įrašomas konkretus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas nėra esminė kliūtis pasirenkant šių paslaugų teikėją, jei rinkoje yra laisvų radijo dažnių išteklių. Tačiau, riboti radijo dažniai (kanalai) ir televizijos programų transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo sąlygos riboja galimybes trumpu laikotarpiu atsirasti naujiems apibrėžtos rinkos dalyviams, o konkretaus televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo įrašymas į transliuotojo arba retransliuotojo veiklos licenciją, sudaro sąlygas LRTC užimti 100 proc. nagrinėjamos rinkos.

Kaip minėta aukščiau, įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką kliūtis yra ribotas skaičius radijo dažnių (kanalų). Asmeniui, norinčiam teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, reikalingi radijo dažniai (kanalai). Jie yra būtini televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais veiklai vykdyti, tačiau pažymėtina, kad šie elektroninių ryšių ištekliai yra riboti. Radijo dažnis (kanalas) skiriamas asmeniui pagal Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planą. Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta diegti 9 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Tiriomojo laikotarpio pabaigoje radijo dažniai (kanalai) buvo išduoti diegti 7 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Tinklus diegia trys ūkio subjektai: LRTC (3 tinklus), TEO (3 tinklus) ir LRT (1 tinklą). 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai jau veikia ir tiriomojo laikotarpio pabaigoje buvo visiškai išnaudoti, t. y. jais buvo ir yra transliuojama tiek programų, kiek tai yra techniškai įmanoma užtikrinant tam tikrą paslaugų kokybę. 3 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra diegiami ir 2 iš jų (po vieną TEO ir LRTC) turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Trečiuoju diegiamu skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu bus transliuojamos tik LRT televizijos programos ir kito (re)transliuotojo televizijos programa šiuo tinklu negalės būti transliuojama. Aštuntas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas gali būti steigiamas ne anksčiau kaip 2015 m. viduryje, išjungus analoginę antžeminę televiziją Rusijoje ir Baltarusijoje. Radijo dažniai, numatyti skirti steigti devintą skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą dėl įgyvendinamos Skaitmeninio dividendo politikos buvo skirti judriojo ryšio tinklų plėtrai. Pavienėmis skaitmeninės

⁵⁶ Patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-281 „Dėl transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 44-2096).

⁵⁷ http://www.rtk.lt/lt/lrtc_sprendimai/sprendimai/del_uab_sporto_komunikacijos_licencijos_nr_t387st_salygu_pakeitimo2

antžeminės televizijos stotimis teikiamos transliacijų perdavimo paslaugų kitas ūkio subjektas, kaip LRTC, taip pat negalėtų suteikti, nes Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane nėra numatyti radijo dažniai, kurie galėtų būti skirti kitam asmeniui steigti skaitmeninės antžeminės televizijos stotis toje pačioje geografinėje vietovėje.

Taigi, įvertinant tai, kad Lietuvoje šiuo metu faktiškai veikia 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, kurie tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo ir tebėra visiškai užpildyti ir jais transliuojama tiek programų, kiek techniškai yra įmanoma užtikrinant atitinkamą kokybę, darytina išvada, kad tiriamojo laikotarpio pabaigoje įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką kliūtys buvo aukštos.

Išvada: Įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką kliūtys tiriamuoju laikotarpiu buvo aukštos, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.2.1.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Nors, kaip minėta Ataskaitos 4.2.1.1 skyriuje, įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką kliūtys buvo aukštos, būtina įvertinti, ar situacija nepakis artimiausiu laikotarpiu, ir ar neatsiras potencialios konkurencijos teikiant televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas.

Kaip jau minėta, 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai jau veikia ir yra visiškai išnaudoti, o 2 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra diegiami TEO ir LRTC, ir turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Vadovaudamasi Skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1492 (naują šio nutarimo redakciją Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2011 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1472) (toliau – Skaitmeninės televizijos modelis), LRTK paskelbė tris konkursus trims transliavimo licencijoms, suteikiančioms teisę naudotis TEO ir LRTC teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, suteikiant pirmenybę, kaip ir numatyta Skaitmeninės televizijos modelyje, transliuoti po tris raiškiosios televizijos programas kiekviename tinkle (LRTK sprendimai: 2012 m. gruodžio 19 d. Nr. KS-207, 2013 m. sausio 30 d. Nr. KS-34 ir 2013 m. sausio 30 d. Nr. KS-35). Visi trys konkursai buvo pripažinti neįvykusiais (LRTK sprendimai: 2013 m. sausio 23 d. Nr. KS-27, 2013 m. kovo 27 d. Nr. KS-51; 2013 m. kovo 27 d. Nr. KS-52), nes nebuvo gauta nė viena (re)transliuotojo paraiška licencijai gauti. Tai rodo, kad nors 2 tinkluose yra laisvų išteklių, kol kas (re)transliuotojai nerodo iniciatyvos šiais ištekliais naudotis ir pirkti transliacijų perdavimo paslaugų.

Atsižvelgiant į tai, kad (re)transliuotojas, esant laisviems skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų ištekliais, gali kreiptis į LRTK su prašymu pakeisti turimos licencijos sąlygas ir leisti pradėti naudotis kito, nei įrašyta licencijoje, siuntėjo paslaugomis, ir į tai, kad 2 skirtingoms bendrovėms priklausančiuose tinkluose esama laisvų išteklių, darytina išvada, kad (re)transliuotojas, dėl kokių nors priežasčių turintis poreikį keisti jo (re)transliavimo licencijoje įrašytą siuntėją, turėtų galimybę kreiptis į LRTK su prašymu keisti licencijos sąlygas, nustatančias siuntėją, darytina išvada, kad trumpuoju laikotarpiu gali atsirasti potenciali konkurencija teikiant skaitmenines antžeminės transliacijų perdavimo paslaugas. Tai yra, darytina išvada, kad rinkos struktūroje egzistuoja charakteristikos, kurios riboja LRTC galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų ir lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* reguliavimą.

Išvados:

1. Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC Lietuvos Respublikos teritorijoje rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* reguliavimą. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad vienas (antrasis) iš trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.2. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinkos trijų kriterijų testas

4.2.2.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Televizijos programų transliavimo veikla Lietuvoje yra licencijuojama. Transliuotojui arba retransliuotojui yra išduodama LRTK licencija, suteikianti teisę programą transliuoti naudojant trečiosios šalies – transliacijų perdavimo paslaugų (arba siuntimo paslaugų) teikėjo – paslaugomis. Šios licencijos išduodamos VII ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių⁵⁸ nustatyta tvarka ir sąlygomis. Pagal VII 31 straipsnio 8 dalį bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių 12 punktą, transliavimo ir retransliavimo licencijos išduodamos konkurso būdu. Televizijos programų transliuotojo arba retransliuotojo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais licencijoje be kitos informacijos yra nurodoma, kokio transliacijų perdavimo paslaugų (siuntimo paslaugų) teikėjo paslaugomis turi naudotis televizijos programų transliuotojas arba retransliuotojas. Transliuotojai, programas transliuojantys radijo dažniu (kanalu), kuris tiesiogiai skiriamas siuntėjui TEO, turi pirkti transliacijų perdavimo paslaugas tik iš TEO.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors į licenciją yra įrašomas konkretus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas, kituose nei įrašyto teikėjo tinkluose esant laisviems ištekliams, (re)transliuotojas gali kreiptis į LRTK su prašymu pakeisti turimos licencijos sąlygas ir leisti pradėti naudotis kito, nei įrašyta licencijoje, siuntėjo paslaugomis. Tokiu būdu 2012 m. sausio 11 d. LRTK sprendimu Nr. KS-6 „Dėl UAB „Sporto komunikacijos“ licencijos Nr. T387ST sąlygų pakeitimo“ (žr. 57 išnašą) programos Sport1 transliacijų perdavimas iš TEO tinklo buvo perkeltas į LRTC tinklą.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad į (re)transliuotojo licenciją įrašomas konkretus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas nėra esminė kliūtis pasirenkant šių paslaugų teikėją, jei rinkoje yra laisvų radijo dažnių išteklių. Tačiau, riboti radijo dažniai (kanalai) ir televizijos programų transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo sąlygos riboja galimybes trumpu laikotarpiu atsirasti naujiems apibrėžtos rinkos dalyviams, o konkretaus televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo įrašymas į transliuotojo arba retransliuotojo veiklos licenciją, sudaro sąlygas TEO užimti 100 proc. nagrinėjamos rinkos.

Pagrindinė įėjimą į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką ribojanti kliūtis tiriamuoju laikotarpiu buvo ribotas skaičius radijo dažnių (kanalų). Asmeniui, norinčiam teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, reikalingi radijo dažniai (kanalai). Jie yra būtini televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais veiklai vykdyti, tačiau pažymėtina, kad šie elektroninių ryšių ištekliai yra riboti. Radijo dažnis (kanalas) skiriamas asmeniui pagal Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planą. Plėtros plane yra numatyta diegti 9 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus. Šiuo metu radijo dažniai (kanalai) yra išduoti diegti 7 skaitmeninės

⁵⁸ Patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-281 „Dėl transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 44-2096).

antžeminės televizijos tinklus. Tinklus diegia trys ūkio subjektai: LRTC (3 tinklus), TEO (3 tinklus) ir LRT (1 tinklą). 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai jau veikia ir tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo visiškai išnaudoti, t. y. jais buvo transliuojama tiek programų, kiek tai yra techniškai įmanoma užtikrinant tam tikrą paslaugų kokybę. 3 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai yra diegiami ir 2 iš jų (po vieną TEO ir LRTC) turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Trečiuoju diegiamu skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu bus transliuojamos tik LRT televizijos programos ir kito (re)transliuotojo televizijos programa šiuo tinklu negalės būti transliuojama. Aštuntas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas gali būti steigiamas ne anksčiau kaip 2015 m. viduryje išjungus analoginę antžeminę televiziją Rusijoje ir Baltarusijoje. Radijo dažniai, numatyti skirti steigti devintą skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą dėl įgyvendinamos Skaitmeninio dividendo politikos buvo skirti judriojo ryšio tinklų plėtrai.

Taigi, įvertinant tai, kad Lietuvoje šiuo metu faktiškai veikia 4 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklai, kurie tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo ir tebėra visiškai užpildyti ir jais transliuojama tiek programų, kiek techniškai yra įmanoma užtikrinant atitinkamą jų kokybę, darytina išvada, kad tiriamojo laikotarpio pabaigoje įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką kliūtys buvo aukštos.

Išvada: Įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką yra aukšti, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.2.2.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Nors, kaip minėta Ataskaitos 4.2.2.1 skyriuje, įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką kliūtys buvo aukštos, būtina įvertinti, ar situacija nepakis artimiausiu laikotarpiu, ir ar neatsiras rinkos struktūroje potencialios konkurencijos teikiant televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas.

Kaip jau minėta Ataskaitos 4.2.2.1 skyriuje, TEO ir LRTC diegia 2 skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus, kurie turi pradėti veikti nuo 2014 m. liepos 1 d. Vadovaudamasi Skaitmeninės televizijos modeliu, LRTK paskelbė tris konkursus trims transliavimo licencijoms, suteikiančioms teisę naudotis TEO ir LRTC teikiamomis siuntimo paslaugomis, suteikiant pirmenybę, kaip ir numatyta Skaitmeninės televizijos modelyje, transliuoti po tris raiškiosios televizijos programas kiekviename tinkle. Visi trys konkursai buvo pripažinti neįvykusiais, nes nebuvo gauta nė vien (re)transliuotojo paraiška konkursu skelbiamai licencijai gauti. Tai rodo, kad nors 2 tinkluose yra laisvų išteklių, kol kas (re)transliuotojai nerodo iniciatyvos šiais ištekliais naudotis ir pirkti transliacijų perdavimo paslaugų.

Be to, TEO televizijos transliacijų perdavimo paslaugas teikia mažam transliuotojų skaičiui. TEO 2012 m. pabaigoje televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas teikė sau (retransliavo 21 televizijos programą) ir UAB „Lietuvos ryto“ televizijai (siuntė 1 programą). Atsižvelgiant į tai, jog TEO, be sau teikiamų televizijos programų transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, paslaugas teikė tik vienam transliuotojui, tikslinga papildomai panagrinėti situaciją, ar TEO galėtų elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų, t. y. ar TEO turi galimybę nustatyti teikiamų paslaugų sąlygas kainas sau palankia linkme. Viena iš svarbiausių teikiamų paslaugų sąlygų yra kainos. UAB „Lietuvos ryto“ televizija atsakydama į Anketos pateiktus klausimus, nurodė, kad transliacijų perdavimo paslaugų kainoms padidėjus 5–10 proc. galėtų pakeisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, jei kitas transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas turėtų laisvą pajėgumų. Akivaizdu, kad esant laisviems ištekliams (pajėgumams) ir UAB „Lietuvos ryto“ televizijai įvykdžius ketinimus pakeisti Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, TEO prarastų transliacijų perdavimo

paslaugų pajamas, kurių negalėtų kompensuoti. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad TEO teikiamų televizijos transliacijų perdavimo paslaugų pajamos paskutiniaisiais metais mažėjo (žr. 13 lentelę), ir kainų mažinimas, atsižvelgiant į TEO nustatytus įpareigojimus, buvo inicijuotas paties TEO.

13 lentelė. TEO ir LRTC teikiamų televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais kainų dinamika, Lt/mėn. (be PVM) už vienos programos transliacijų perdavimą.

Transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas	Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas	2008 m.*	2009 m.*	2010 m.	2011 m.	2012 m.
TEO	Pirmasis tinklas	56 000–70 000	56 000–70 000	56 600	40 380	36 380
TEO	Antrasis tinklas	45 050–60 000	45 050–60 000	45 000	34 820	30 820
LRTC	Pirmasis tinklas	-	-	53 670	48 570	48 570
LRTC	Antrasis tinklas	-	-	49 470	45 540	45 540

Pastabų paaiškinimas: * - TEO ir LRTC teikiamų transliacijų perdavimo paslaugų kainos 2008 ir 2009 m. nebuvo reguliuojamos. Šios kainos buvo pateiktos transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjų ir TEO sutartyse. Transliacijų perdavimo paslaugų kainos priklausė nuo to, kas vykdys televizijos programų tankinimą, ir nuo kitų specialių sąlygų. LRTC 2008 ir 2009 m. taikyta kainodara skyrėsi nuo TEO kainodaros. LRTC taikė užmokestį už siųstuvų darbo valandą ir kaina dar priklausė nuo skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle dirbančių televizijos stočių skaičiaus – kuo stočių skaičius didesnis, tuo kaina didesnė.

Atsižvelgiant į tai, kad: 1) (re)transliuotojas, esant laisviems skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų ištekliams, gali kreiptis į LRTK su prašymu pakeisti turimos licencijos sąlygas ir leisti pradėti naudotis kito, nei įrašyta licencijoje, siuntėjo paslaugomis; 2) į tai, kad 2 skirtingoms bendrovėms priklausančiuose tinkluose esama laisvų išteklių; 3) į tai, kad skaitmeninės televizijos transliacijų paslaugų pirkėjai rimtai vertina galimybę pakeisti paslaugų teikėją, kas įtakotų paslaugų teikėjo pajamas, darytina išvada, kad trumpuoju laikotarpiu gali atsirasti potenciali konkurencija teikiant skaitmenines antžeminės transliacijų perdavimo paslaugas. Tai yra, darytina išvada, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios riboja TEO galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų ir lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio takyti *ex-ante* reguliavimą.

Išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios riboja TEO galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Tai rodo, jog nagrinėjamoje rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio takyti *ex-ante* reguliavimą.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad vienas (antrasis) iš trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“ rinkų trijų kriterijų testas

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“ rinkose trijų kriterijų testas atliekamas bendrai, nes šie transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai transliacijų perdavimo paslaugas tiriamuoju laikotarpiu ir Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu teikia tik sau ir jų veiklos sąlygos iš esmės nesiskiria.

4.2.3.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Šiame teste nagrinėjamų rinkų dalyviai yra televizijos programų transliuotojai ir jų licencijose yra nurodyta, kad licencija suteikia teisę, naudojantis savo elektroninių ryšių tinklais, transliuoti televizijos programas. Tai rodo, kad transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai transliacijų perdavimo paslaugas teikia patys sau. Dėl to nagrinėti ar egzistuoja kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir vystytis konkurencijai atitinkamose rinkose pačių transliuotojų atžvilgiu nėra tikslinga. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad V. Krušnos individuali įmonė, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“ gali teikti transliacijų perdavimo paslaugas ne tik sau, bet ir kitiems transliuotojams, tikslinga panagrinėti situaciją, jei minėti transliuotojai pradėtų teikti transliacijų perdavimo paslaugas ir kitiems transliuotojams.

Veiksny, ribojantis įėjimą į nagrinėjamas rinkas, o taip pat konkurenciją nagrinėjamose rinkose įtakojantis veiksnys, yra (re)transliavimo veiklos licencijavimas. Jei kitas transliuotojas, norėtų transliuoti savo programas naudodamas V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“ teikiamomis transliacijų perdavimo paslaugomis, jam būtų išduodama LRTK licencija, suteikianti teisę programas transliuoti naudojant trečiosios šalies – konkretaus transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo arba siuntimo paslaugų teikėjo – paslaugomis. Šios licencijos išduodamos VII ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių⁵⁹ nustatyta tvarka ir sąlygomis. Pagal VII 31 straipsnio 8 dalį bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių 12 punktą, transliavimo ir retransliavimo licencijos išduodamos konkurso būdu. Transliuotojai, programas transliuojantys naudodami transliacijų perdavimo paslaugas, teikiamas V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“ turės pirkti tik minėtų transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų teikiamas transliacijų perdavimo paslaugas.

Kitas netiesioginis įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorą“, rinkas barjeras yra ribotas skaičius radijo dažnių (kanalų), kurie naudojami steigti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklus arba pavienes skaitmeninės antžeminės televizijos stotis.

⁵⁹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-281 „Dėl transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 44-2096).

Asmeniui, norinčiam teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, yra reikalingi radijo dažniai (kanalai), kurie yra būtini televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais veiklai vykdyti. Tačiau pažymėtina tai, kad šie elektroninių ryšių ištekčiai yra riboti. Leidimas naudoti radijo dažnį (kanalą) steigti skaitmeninės antžeminės televizijos stotį ar tinklą (tinklus) yra išduodamas atsižvelgiant į Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane numatytus radijo dažnius (kanalus). Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta skirti po vieną radijo dažnį (kanalą) diegti skaitmeninės antžeminės televizijos stotis konkrečiame regione, kuriuo būtų teikiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos (sau arba transliuotojams). Taigi, dėl ribotų radijo dažnių (kanalų), kitas ūkio subjektas negalėtų pasiūlyti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, kaip alternatyvos V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ teikiamoms televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugoms.

Dėl aukščiau išvardytų priežasčių laikoma, kad barjerai įteikti į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ rinkas yra aukšti.

Išvada: Įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ rinkas yra aukšti, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.2.3.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiais charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Pirmojo kriterijaus teste (žr. Ataskaitos 4.2.3.1 skyrių) buvo nurodyta, kad V. Krušnos individuali įmonė, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ gali steigti savo elektroninių ryšių tinklus ir transliacijų perdavimo paslaugas teikia patys sau. Teikdami transliacijų perdavimo paslaugas patys sau, transliuotojai patys kontroliuoja paslaugų kokybę ir savikainą.

Tačiau minėti transliuotojai, esant poreikiui, gali teikti transliacijų perdavimo paslaugas ne tik sau, bet gali jas pradėti teikti ir kitiems transliuotojams. Atsižvelgiant į tai, tikslinga panagrinėti ar rinkoje egzistuojančių charakteristikų, kurios lemtų veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus, jei minėti transliuotojai pradėtų teikti transliacijų perdavimo paslaugas ir kitiems transliuotojams.

Tarnybos direktoriaus įsakymuose, kuriais V. Krušnos individualiai įmonei, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilora“ buvo skirti televizijos kanalai (radijo dažniai), be kitų televizijos kanalų naudojimo sąlygų, buvo nustatyti reikalavimai dėl teikiamų paslaugų kainų. Tarnybos direktoriaus įsakymų sąrašas su televizijos kanalo naudojimo sąlygų ištraukomis dėl siuntimo paslaugų kainų yra pateiktas 14 lentelėje.

14 lentelė. Transliuotojų, galinčių steigti savo elektroninių ryšių tinklus, radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų pavyzdžiai.

Eil. Nr.	Televizijos kanalo naudotojas	Tarnybos direktoriaus įsakymas	Kanalo naudojimo sąlygos
1.	V. Krušnos individuali įmonė	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1078 „Dėl televizijos kanalo skyrimo V. Krušnos individualiai įmonei“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 49 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 681 Lt
2.	VšĮ „Alytaus regioninė televizija“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1082 „Dėl televizijos kanalo skyrimo VšĮ „Alytaus regioninė televizija“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 55 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 8 235 Lt
3.	UAB „Kėdainių krašto televizija“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1068 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Kėdainių krašto televizija“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 46 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 5 111 Lt
4.	UAB „Pūkas“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1070 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Pūkas“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 54 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 8 298 Lt
5.	VšĮ „Marijampolės televizija“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1077 „Dėl televizijos kanalo skyrimo VšĮ „Marijampolės televizija“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 41 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 7 621 Lt
6.	UAB „Roventa“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1076 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Roventa“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 58 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 6 900 Lt
7.	UAB „Aukštaitijos televizija“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1072 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Aukštaitijos televizija“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdai, daugiakanaliam garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo vienadažniu sinchroniniu skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu, sudarytu <...>, kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 56 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 21 197 Lt

8.	VšĮ „Raseinių krašto televizija“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1089 „Dėl televizijos kanalo skyrimo VšĮ „Raseinių krašto televizija“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdui, daugiakanaliame garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 40 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 4 911 Lt
9.	UAB „TV7“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1081 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „TV7“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdui, daugiakanaliame garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 40 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 2 019,60 Lt
10.	UAB „Ilorā“	2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. 1V-1080 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Ilorā“	Viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdui, daugiakanaliame garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 37 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 6 147 Lt

Atsižvelgiant į tai, kad televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorā“ pirkėjai yra patys transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, o televizijos kanalo naudojimo sąlygose nustatytos radijo dažnių (kanalo) naudojimo sąlygos ribos galimybes transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams nustatyti kainas sau palankia linkme, darytina išvada, kad Transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, UAB „Kėdainių krašto televizija“, UAB „Pūkas“, VšĮ „Marijampolės televizija“, UAB „Roventa“, UAB „Aukštaitijos televizija“, VšĮ „Raseinių krašto televizija“, UAB „TV7“, UAB „Ilorā“ rinkos pasižymi tokiais charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus.

Išvados:

3. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Marijampolės televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Raseinių krašto televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilorā“, rinkos pasižymi charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* reguliavimą. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

4. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau

nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (antrasis) nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų V. Krušnos individualios įmonės, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Alytaus regioninė televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Kėdainių krašto televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Pūkas“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Marijampolės televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Roventa“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Aukštaitijos televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų VšĮ „Raseinių krašto televizija“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „TV7“, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Ilora“, rinkose *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.4. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“ rinkų trijų kriterijų testas

Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, UAB „Šiaulių apskrities televizija“ rinkose trijų kriterijų testas atliekamas bendrai, nes šie transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai transliacijų perdavimo paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė tiek sau, tiek kitiems televizijos programų transliuotojams, o transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų veiklos sąlygos iš esmės nesiskiria.

4.2.4.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Veiksny, ribojantis įėjimą į nagrinėjamas rinkas, o taip pat konkurenciją nagrinėjamose rinkose įtakojantis veiksnys, yra (re)transliavimo veiklos licencijavimas. Transliuotojui yra išduodama LRTK licencija, suteikianti teisę, programas transliuoti naudojant trečiosios šalies – transliacijų perdavimo paslaugų arba siuntimo paslaugų teikėjo – paslaugomis. Šios licencijos išduodamos VII ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių⁶⁰ nustatyta tvarka ir sąlygomis. Pagal VII 31 straipsnio 8 dalį bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių 12 punktą, transliavimo ir retransliavimo licencijos išduodamos konkurso būdu. Transliuotojai, programas transliuojantys radijo dažniu (kanalu), kuris skiriamas UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“, turi pirkti transliacijų perdavimo paslaugas tik iš UAB „Balticum TV“ arba UAB „Šiaulių apskrities televizija“. UAB „Balticum TV“ Klaipėdoje transliacijų perdavimo paslaugas teikia pati sau, o Plungėje – sau ir televizijos programų transliuotojui VšĮ „LN televizija“. UAB „Šiaulių apskrities televizija“ Šiauliuose transliacijų perdavimo paslaugas teikia pati sau ir televizijos programų transliuotojui SPLIUS, UAB.

Kitas netiesioginis įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“, rinką barjeras yra ribotas skaičius radijo dažnių (kanalų). Asmeniui, norinčiam teikti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, yra reikalingi radijo dažniai (kanalas), kurie yra būtini televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais veiklai vykdyti. Tačiau pažymėtina tai, kad šie elektroninių ryšių ištekliai yra riboti.

⁶⁰ Patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-281 „Dėl transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 44-2096).

Leidimas naudoti radijo dažnį (kanalą) steigti skaitmeninės antžeminės televizijos stotį ar tinklą (tinklus) yra išduodamas atsižvelgiant į Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane numatytus radijo dažnius (kanalus). Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros plane yra numatyta skirti po vieną radijo dažnį (kanalą) diegti skaitmeninės antžeminės televizijos stotis konkrečiame regione, kuriuo būtų teikiamos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugos (sau arba transliuotojams). Taigi, dėl ribotų radijo dažnių (kanalų), kitas ūkio subjektas negalėtų pasiūlyti televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, kaip alternatyvos UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“ teikiamoms transliacijų perdavimo paslaugoms.

Dėl aukščiau išvardytų priežasčių barjerai įeiti į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“ rinkas yra aukšti.

Išvada: Įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“, rinkas yra aukšti, todėl pirmas trijų kriterijų testo kriterijus yra tenkinamas.

4.2.4.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

UAB „Balticum TV“ transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas Klaipėdoje teikia tik sau, o Plungėje – sau ir VŠĮ „LN televizija“. UAB „Šiaulių apskrities televizija“ transliacijų perdavimo paslaugas teikia sau ir SPLIUS, UAB. UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“, teikdamos transliacijų perdavimo paslaugas sau, kontroliuoja paslaugų kokybę ir savikainą ir transliuotojams rinkos charakteristikos, kurios lemtų veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją nėra svarbios.

Tačiau UAB „Balticum TV“ teikia transliacijų perdavimo paslaugas VŠĮ „LN televizija“, o taip pat, esant poreikiui, gali teikti transliacijų perdavimo paslaugas Klaipėdoje ne tik sau, bet ir kitiems transliuotojams. UAB „Šiaulių apskrities televizija“ transliacijų perdavimo paslaugas teikia sau ir SPLIUS, UAB. Atsižvelgiant į tai, tikslinga panagrinėti ar nagrinėjamoje rinkose egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus, kai UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“ teikia transliacijų perdavimo paslaugas ne sau.

UAB „Balticum TV“ Tarnybos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1079 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“ Tarnybos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1075 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Šiaulių apskrities televizija“ buvo skirti radijo dažniai įrengti skaitmeninės antžeminės televizijos stotį ir nustatytos pagrindinės radijo dažnio (kanalo) naudojimo sąlygos. Minėtuose įsakymuose be techninių sąlygų įrengti skaitmeninės antžeminės televizijos stotį, buvo nustatyta sąlyga dėl transliacijų perdavimo paslaugų kainų. Įsakymo, kuriuo UAB „Balticum TV“ buvo skirtas radijo dažnis, 3.15 punkte nurodyta, kad „viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdui, daugiakanaliame garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 40 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 14367 Lt“. Įsakymo, kuriuo UAB „Šiaulių apskrities televizija“ buvo skirtas radijo dažnis, 3.15 punkte nurodyta, kad „viso sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programų vaizdui, daugiakanaliame garsui (iki 2 garso kanalų), subtitrams, elektroniniam programų vadovui, teletekstui, ir (ar) radijo programų garsui bei būtiniesiems duomenims, be kurių atitinkamos televizijos ir (ar) radijo programos priėmimas būtų neįmanomas, perduoti, siuntimo kaina už vieną mėnesį be pridėtinės vertės mokesčio 10 metų laikotarpiui nuo 30 televizijos kanalo naudojimo pradžios turi būti ne didesnė nei 8101 Lt“

UAB „Balticum TV“ Tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 1V-509 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Balticum TV“ buvo skirtas 45 televizijos kanalas (radijo dažnių juosta 662,0-670,0 MHz), kurį UAB „Balticum TV“ panaudojo steigi skaitmeninės antžeminės televizijos stotį Klaipėdoje. Be kitų televizijos kanalo naudojimo sąlygų, minėtame įsakyme buvo nurodyta, kad „viso galimo sutankinto skaitmeninio srauto, naudojamo televizijos programoms (įskaitant su televizijos programomis susijusią informaciją – vaizdą, garsą, subtitrus, elektroninį programų vadovą, teletekstą, taip pat informaciją, be kurios atitinkamos televizijos programos priėmimas būtų neįmanomas), siuntimo 24 val. per parą paslaugos kaina už pirmųjų 5 metų laikotarpį neturi būti didesnė nei 494 994 Lt (be PVM)“

Taigi, UAB „Balticum TV“ Tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 1V-509 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Balticum TV“ ir 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1079 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Balticum TV“, o taip pat UAB „Šiaulių apskrities televizija“ Tarnybos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1075 „Dėl televizijos kanalo skyrimo UAB „Šiaulių apskrities televizija“ nustatytos radijo dažnio naudojimo sąlygos užtikrina, kad UAB „Balticum TV“ ir UAB „Šiaulių apskrities televizija“, teikdama televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugas, negalės elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų.

Aukščiau pateikta informacija rodo, kad nagrinėjamose rinkose egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taisyti *ex-ante* reguliavimą. Dėl to antras trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas.

Išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, rinkoje ir Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“, rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taisyti *ex-ante* reguliavimą. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečiasis testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (antrasis) nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Balticum TV“, rinkoje ir Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų UAB „Šiaulių apskrities televizija“, rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.5. Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų kabelinės televizijos tinklais rinkos trijų kriterijų testas

4.2.5.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje

Rinkų rekomendacijos 2 punkto a) dalyje nurodyta, kad kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje gali būti struktūrinio, teisinio arba reguliuojamojo pobūdžio.

Kabelinės televizijos tinklai, kuriais yra teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos gali steigti visoje Lietuvoje. 2001 metais buvo patobulinti teisės aktai, leidžiantys vystyti konkurencijai kabelinės televizijos rinkoje. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2001 m. vasario 8 d. nutarimu Nr. 23 „Dėl Radijo ir televizijos komisijos veiksmų išduodant licencijas kabelinės televizijos operatoriams atitikimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“

įpareigojo LRTK pakeisti tuo metu galiojusias Radijo ir televizijos veiklos licencijavimo taisykles ir nustatyti konkursų licencijoms išduoti rengimo tvarką, kuri nesudarytų kliūčių naujiems asmenims įeiti į radijo ir televizijos programų transliavimo rinką bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje. Taip buvo išspręsta problema dėl konkurencijos kabelinės televizijos paslaugų teikimo rinkoje.

Televizijos programų transliuotojas arba retransliuotojas, norėdamas transliuoti arba retransliuoti televizijos programas kabelinės televizijos tinklais, turi gauti LRTK licenciją, tačiau ši licencija išduodama ne konkurso būdu (žr. VII 31 str. 9 dalį).

Taigi, Lietuvoje nėra teisinio arba reguliuojamojo pobūdžio apribojimų, kurie ribotų įėjimą į Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinką.

Toliau tikslinga panagrinėti ar egzistuoja struktūriniai barjerai įeiti į Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinką. Kaip buvo minėta, transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos yra teikiamos kabelinės televizijos tinklais. Kabelinės televizijos tinklas yra elektroninių ryšių tinklas, kurį sudaro tiek pasyvi, tiek aktyvi įranga. Kabelinės televizijos tinklą sudaro bendraašio (angl. *Coaxial*) kabelio arba optinio-bendraašio (angl. *Hybrid Fiber Coaxial*) kabelio linijos, kurios yra klojamos ryšių kabelių kanaluose. Papildomai yra reikalinga aktyvi įranga, kuri televizijos programas iš kabelinės televizijos transliuotojo arba retransliuotojo buveinės paskirstytų iki žiūrovų. Ryšių kabelių kanalai yra pasyvi elektroninių ryšių infrastruktūra, kurią dubliuoti ekonomiškai yra nenaudinga. Atsižvelgiant į kabelinės televizijos tinklo struktūrą ir reikalingą įrangą diegti kabelinės televizijos tinklus, darytina išvada, kad kabelinės televizijos tinklui sukurti yra reikalingos investicijos, kurios yra neatgaunamos (angl. *Sunk Costs*). Investicijų, reikalingų sukurti kabelinės televizijos tinklą, dydis, ribos įėjimą į Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinką. Įėjimo į nagrinėjamą rinką barjerą mažina tam tikrų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimas. Tarnyba yra atlikusi Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkos tyrimą. Šios rinkos paslaugos gali būti naudojamos plėtojant kabelinės televizijos tinklus, kuriais gali būti teikiamos televizijos transliacijos ir televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugos. Ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje, buvo pripažinta TEO ir šiam ūkio subjektui buvo nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Tarnybos nuomone Tarnybos reguliuojamos didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje paslaugos mažina įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų rinką barjerus. Tačiau nepaisant to, kad įėjimo į rinką barjerai dėl Tarnybos taikomo elektroninių ryšių paslaugų reguliavimo mažėja, tiriamuoju laikotarpiu televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjų, o tuo pačiu ir televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais teikėjų skaičius neaugo (žr. 5 lentelę). Tiriamuoju laikotarpiu televizijos transliacijų kabelinės televizijos tinklais teikėjai jungėsi ir stambėjo⁶¹ ir dėl to 2008 m. buvęs 48 kabelinės televizijos teikėjų skaičius sumažėjo iki 41 kabelinės televizijos teikėjo 2012 m. pabaigoje. Kabelinės televizijos paslaugų teikėjų skaičiaus mažėjimas ir paslaugų teikėjų jungimasis rodo, jog kabelinės televizijos paslaugų, o tuo pačiu ir Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinka pasiekė brandos stadiją ir naujų rinkos dalyvių atėjimas yra abejotinas.

Apibendrinant aukščiau pateiktą informaciją galima daryti išvadą, jog nepaisant to, kad nėra jokių teisinių ir reguliavimo apribojimų steigti kabelinės televizijos tinklus ir teikti jais transliacijų perdavimo paslaugas, o taip pat didmeninių paslaugų, kurios yra naudojamos steigti kabelinės televizijos tinklus, reguliavimas sumažina įėjimo į Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinką, stabilus dalyvių skaičius ir jų stambėjimas rodo, kad rinkoje egzistuoja struktūrinio pobūdžio kliūtys, kurios ribos įėjimą į rinką.

Išvada: Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinkoje egzistuoja struktūrinio pobūdžio kliūtys, kurios ribos įėjimą į Transliacijų perdavimo paslaugų, teikiamų kabelinės televizijos tinklais,

⁶¹ Pvz. UAB „Init“ 2012 m. III ketvirtį prisijungė kabelinės televizijos paslaugų teikėją UAB „Vinita“; A. Kieškos individualios įmonės KTV tinklas buvo parduotas SPLIUS, UAB; 2012 m. IV ketvirtį UAB „Mikrovisatos TV“ buvo prijungta prie UAB „Cgates“.

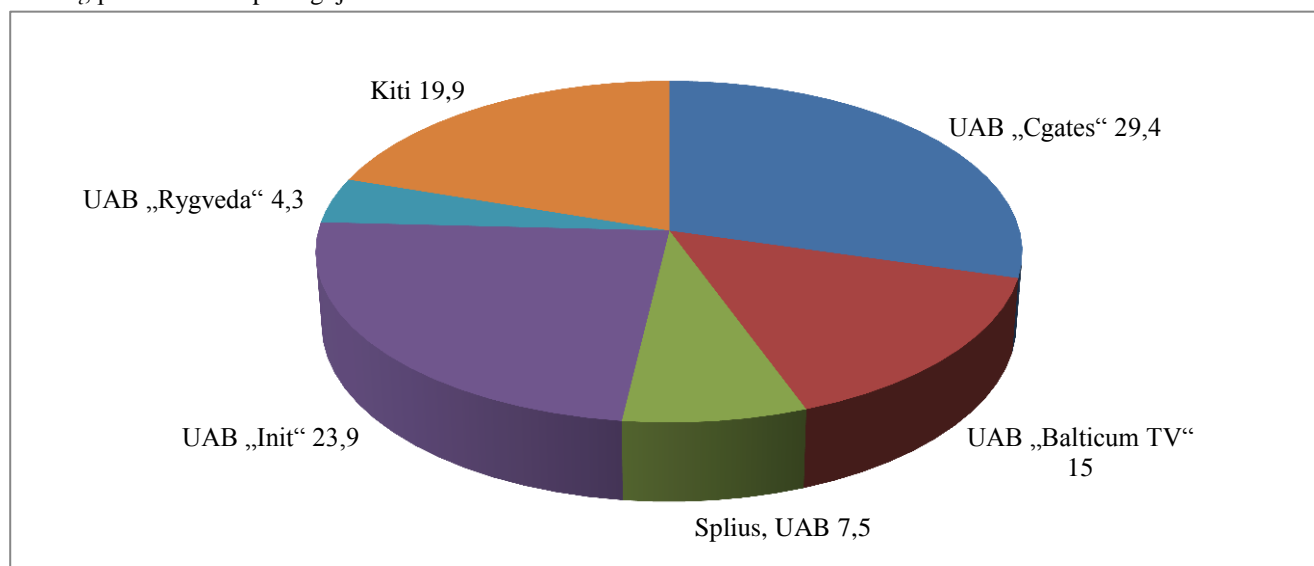
rinką.

4.2.5.2. Antras kriterijus: ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus

Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinkoje tiriamojo laikotarpio pabaigoje veikė 41 paslaugų teikėjas. Paslaugų teikėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu mažėjo (2008 m. pabaigoje transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų teikėjų buvo 48). Tačiau šis mažėjimas vyko dėl paslaugų teikėjų jungimosi, bet ne dėl paslaugų teikėjų nutraukiamos veiklos.

Net mažėjant paslaugų teikėjų skaičiui, nei vienas Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais teikėjų nagrinėjamoje rinkoje neužėmė daugiau nei 50 proc. rinkos dalies (žr. 6 paveikslą), kuri, remiantis Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 75 punktu, galėtų būti laikoma kaip požymis, rodantis, jog atitinkamoje rinkoje yra didelę įtaką turintis ūkio subjektas.

6 paveikslas. Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys pagal abonentų skaičių, proc. 2012 m. pabaigoje.

Kaip matyti iš 6 paveiksle pateiktos informacijos, daugiausia abonentų turintis transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais teikėjas užėmė 29,4 proc. rinkos, o antras pagal dydį paslaugų teikėjas – 23,9 proc.

Vertinant ar Transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinka pasižymi tokiomis charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijas be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus, pastebėtina ir tai, kad 2010 m. buvo pakeistas VII 33 straipsnis ir šiuo pakeitimu buvo sumažintas privalomų retransliuoti televizijos transliacijų skaičius (žr. 32 išnašą). Šio pakeitimo pasėkoje nemokamų Nacionalinių televizijos transliacijų transliuotojams buvo sukurtos sąlygos reikalauti atlygio iš retransliuotojų, kurie retransliuoja nemokamas Nacionalines televizijos transliacijas. Tokia galimybė transliuotojai ir pasinaudojo (žr. 33 išnašą). Kabelinės televizijos transliacijų teikėjai, siekdami išlaikyti savo teikiamų paslaugų patrauklumą, yra suinteresuoti, kad žiūrovai galėtų matyti lietuviškas transliacijas, kurios nemokamai yra transliuojamos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais ir nepaisant pasikeitusio televizijos transliacijų retransliavimo reglamentavimo, kabelinės televizijos teikėjai retransliuoja Nacionalines televizijos transliacijas.

Atsižvelgiant į tai, kad Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinkoje tiriamojo laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 41 ūkio subjektas, nei vienas nagrinėjamos rinkos dalyvis neužima didelės rinkos dalies, o taip pat į tai, kad patys transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais teikėjai yra suinteresuoti perduoti televizijos transliacijas, darytina išvada, kad Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti

ex-ante įpareigojimus. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

Išvados:

1. Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais rinka pasižymi charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus. Dėl to trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo antras kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, trečias testo kriterijus toliau nėra vertinamas.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (antrasis) nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų rinkoje, *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.6. Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų rinkos trijų kriterijų testas

4.2.6.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Rinkų rekomendacijos 2 punkto a) dalyje nurodyta, kad kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje gali būti struktūrinio, teisinio arba reguliuojamojo pobūdžio.

IPTV televizijos tinklai, kuriais yra teikiamos televizijos transliacijų perdavimo paslaugos gali steigti visoje Lietuvoje. Televizijos programų transliuotojas arba retransliuotojas, norėdamas transliuoti arba retransliuoti televizijos programas IPTV televizijos tinklais, turi gauti LRTK licenciją, tačiau ši licencija išduodama ne konkurso būdu (žr. VII 31 straipsnio 9 dalį).

Taigi, Lietuvoje nėra teisinio arba reguliuojamojo pobūdžio apribojimų, kurie ribotų įėjimą į Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinką.

Toliau tikslinga panagrinėti ar egzistuoja struktūriniai barjerai įėjimui į Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinką. Kaip buvo minėta, transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos yra teikiamos IPTV televizijos tinklais. IPTV televizijos tinklus diegia plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjai, kurie atnaujinę savo tinklus, gali transliuoti televizijos programas ir teikti transliacijų perdavimo paslaugas. Taigi, įėjimo į Transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais barjerus galima nagrinėti dviem pjūviais:

a) Potencialus transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais teikėjas kuria naują plačiajuosčio ryšio tinklą ir IPTV televizijos tinklą.

b) Esamas plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjas pradeda teikti televizijos transliacijas IPTV televizijos tinklais ir televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugas.

Plačiajuosčio ryšio tinklas yra elektroninių ryšių tinklas, kurį sudaro tiek pasyvi, tiek aktyvi įranga. Plačiajuosčio ryšio tinklą sudaro optinių skaidulų linijos, metalinės vytos poros linijos, neekranuotos vytos poros (angl. *Unshielded Twisted Pair*) linijos ir ekranuotos vytos poros (angl. *Shielded Twisted Pair*) linijos, kurios yra klojamos ryšių kabelių kanaluose. Papildomai yra reikalinga aktyvi įranga, kuri televizijos programas iš IPTV televizijos transliuotojo arba retransliuotojo buveinės paskirsto iki žiūrovų. Ryšių kabelių kanalai yra pasyvi elektroninių ryšių infrastruktūra, kurią dubliuoti ekonomiškai yra nenaudinga. Atsižvelgiant į IPTV televizijos tinklo struktūrą ir reikalingą įrangą diegti IPTV televizijos tinklus, darytina išvada, kad kabelinės televizijos tinklui sukurti, o taip pat ir plėsti, yra reikalingos investicijos, kurios yra neatgaunamos (angl. *Sunk Costs*). Investicijų, reikalingų sukurti IPTV televizijos tinklą dydis, ribos įėjimą į Transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinką. Įėjimo į nagrinėjamą rinką barjerą mažina tam tikrų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų

reguliavimas. Tarnyba yra atlikusi Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje, rinkos ir Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkos tyrimus. Šių rinkų paslaugos gali būti naudojamos plėtojant plačiajuosčio ryšio tinklus, kuriais gali būti teikiamos televizijos transliacijos IPTV televizijos tinklais, o taip pat ir televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugos. Ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką minėtose rinkose, buvo pripažinta TEO ir šiam ūkio subjektui buvo nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Tarnybos nuomone Tarnybos reguliuojamos didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje ir didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugos mažina įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų rinką barjerus. Tiriamuoju laikotarpiu televizijos transliacijų IPTV televizijos tinklais teikėjų, o taip pat ir televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais teikėjų skaičius išaugo nuo 2 teikėjų 2008 m. pabaigoje iki 9 teikėjų 2012 m. pabaigoje (žr. 5 lentelę). Pastebėtina ir tai, kad ūkio subjektų, gavusių licenciją retransliuoti televizijos programas IPTV tinklais, skaičius išaugo nuo 10 ūkio subjektų 2010 m. iki 30 ūkio subjektų 2012 m.

Augantis televizijos programų transliacijų IPTV televizijos tinklais, o tuo pačiu ir televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais, teikėjų skaičius rodo, kad įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinką barjerai yra žemi, o Tarnybos su Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais paslaugų vertės grandine susijusioms paslaugoms – didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje paslaugoms ir didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugoms – taikomas reguliavimas užtikrina, jog įėjimo į nagrinėjamą rinką barjerai bus maži arba sumažinti. Atsižvelgiant į išdėstytą, laikoma, kad kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje yra mažos ir trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas.

Išvados:

1. Augantis televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais teikėjų skaičius ir Tarnybos didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje paslaugoms, didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugoms taikomas reguliavimas rodo, kad įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinką barjerai yra maži arba yra sumažinti. Tai rodo, kad kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje yra mažos. Dėl to trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, antras ir trečias testo kriterijus toliau nėra vertinami.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (antrasis) nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo IPTV televizijos tinklais rinkoje *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.2.7. Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų rinkos trijų kriterijų testas

4.2.7.1. Pirmas kriterijus: kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje

Palydovinio ryšio tinklą galima apibūdinti šiomis charakteristikomis:

1. Televizijos transliacijos, naudojant specialias žemės stotis, paskirtais radijo dažniais (kanalais) yra perduodamos į geostacionarioje orbitoje skriejančią dirbtinį Žemės palydovą (palydovus).

2. Žemės stotis, kuri perduoda informaciją į dirbtinį Žemės palydovą gali būti tiek Lietuvoje, tiek kitoje šalyje. Dirbtinis žemės palydovas iškeliamas į geostacionarią orbitą (apie 36 000 km aukščio nuo žemės paviršiaus).

3. Palydovas iš žemės stoties gautas televizijos transliacijas perduoda atgal į Žemę. Palydovo paslaugų teikimo zona gali apimti daugiau nei vieną valstybę.

4. Norint priimti televizijos transliacijas yra reikalinga parabolinė antena („lėkštė“), mažatriukšmis stiprintuvas „galvutė“ (angl. *LNB*), palydovinis imtuvas (angl. *Satellite receiver box*) arba palydovinės TV kompiuterinės plokštė (angl. *SAT tuner*).

Norint teikti televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugas, galimos dvi alternatyvos: palydovinio ryšio tinklo sukūrimas arba palydovinio ryšio tinklo išteklių nuoma.

Pirmoji alternatyva reikalautų didelių finansinių investicijų, o taip pat ir laiko sąnaudų ir šaliai, turinčiai iki 3 mln. gyventojų būtų ekonomiškai nenaudinga. Antroji alternatyva – specialios žemės stoties ir dirbtinio Žemės palydovo išteklių, kurių pagalba informacija būtų perduota iš žemės stoties į dirbtinį Žemės palydovą, o iš palydovo perduota atgal leidžia sumažinti transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų sukūrimui būtinas investicijas. Pvz. LRT ir VIASAT AS naudoja SES SIRIUS AB, SES ASTRA, GlobeCast France išteklius, kurių pagalba transliuoja savo programas arba kuria transliacijų perdavimo sistemas.

Lietuvoje tiriamuoju laikotarpiu buvo galima matyti televizijos transliacijas, transliuojamas bent 12 dirbtinių Žemės palydovų: YAMAL 201, INTELSAT 904, EXPRESS AM 22, EXPRESS AM1, EUTELSAT W4, ASTRA2, ASTRA1, HOTBIRD, SIRIUS, AMOS, THOR, HISPASAT. Taigi, šių palydovų teikiamos paslaugos gali būti traktuojamos kaip viena iš sudėtinių televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais dalių. Televizijos transliacijas iš studijos arba kitos geografinės vietos iki dirbtinio Žemės palydovo gali perduoti ūkio subjektai, kurie steigia arba nuomojasi žemės stotis. Šios žemės stotys gali steigtis tiek Lietuvoje, tiek už Lietuvos ribų.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje televizijos transliacijos palydovinio ryšio tinklais gali būti teikiamos bet 12 dirbtinių Žemės palydovų, o televizijos transliacijos gali būti pristatomos iki palydovo net tik iš Lietuvos, bet ir iš kitų valstybių, darytina išvada, kad įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų rinką yra žemi. Dėl to trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas.

Išvados:

1. Įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais rinką barjerai yra žemi, todėl trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo pirmas kriterijus nėra tenkinamas, o siekiant pagrįsti *ex-ante* reguliavimą yra būtina tenkinti visus tris testo kriterijus, antras ir trečiasis testo kriterijus toliau nėra vertinami.

Skyriaus išvada: Atsižvelgiant į tai, kad trijų kriterijų testo vienas kriterijus (pirmasis) nėra tenkinamas, Televizijos transliacijų perdavimo palydovinės televizijos tinklais paslaugų rinkoje, *ex-ante* reguliavimas nėra taikytinas.

4.3. Rinkos, kuriose *ex-ante* reguliavimas yra pagrindžiamas

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 4.1 ir 4.2 skyrių išvadas, nenustatė Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų, kurios tenkino trijų kriterijų testą ir kuriose *ex-ante* reguliavimas, t. y. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų taikymas, yra pagrindžiamas.

5. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOJE RINKOJE YRA VEIKSMINGA IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta, kad antroji atitinkamos rinkos tyrimo procedūra yra tyrimas ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Tačiau Ataskaitos 4.3 skyriuje nustatyta, kad nėra atitinkamų Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimą, nurodytą Įstatymo 17 straipsnyje taikymą.

Taisyklių 9 punkte nurodyta, kad Tarnyba turi teisę atlikti ne visą rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskiras jos dalis, jei motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitas atitinkamos rinkos tyrimo procedūros dalis atlikti nėra tikslinga.

Tarnyba, atsižvelgdama į tai, kad Ataskaitos 4.3 skyriuje nustatyta, jog nėra atitinkamų Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimą, nurodytą Įstatymo 17 straipsnyje taikymą, neatlieka Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytos antros atitinkamos rinkos procedūros. Tai yra Tarnyba šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime netiria, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir neįvardija didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų.

6. IPAREIGOJIMŲ ATITINKAMOJE RINKOJE NUSTATYMAS, KEITIMAS ARBA PANAIKINIMAS

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta, jog trečioji atitinkamos rinkos procedūra yra Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

Įstatymas perkėlė Europos Sąjungos reguliavimo sistemos (angl. *New Regulatory Framework*) nuostatas į nacionalinę teisę. Taisyklių 5 punkte nurodyta, kad Tarnyba atlieka rinkos tyrimą vadovaudamasi Pagrindų direktyva, kitais privalomais Europos Sąjungos teisės aktais ir atsižvelgdama į Didelės įtakos nustatymo rinkoje gaires, Rinkų rekomendaciją, Pranešimų rekomendaciją, kitas Europos Bendrijų Komisijos nuorodas bei rekomendacijas, Bendrą poziciją dėl priemonių ir kitas Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių elektroninių ryšių reguliavimo institucijų bendras pozicijas ir t. t.

Prieigos direktyvos konstatuojamosios dalies (5) punkte konstatuojama, kad atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir susijungimo susitarimų, ypač dėl susitarimų su kitų valstybių įmonėmis. Be to, Prieigos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad nebūtų jokių apribojimų, kurie ūkio subjektams toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje neleistų tarpusavyje derėtis dėl susitarimų techniniais ar komerciniais prieigos ir (arba) sujungimo klausimais. Pažymėtina, kad Įstatymo 1 straipsnio 5 dalimi siekiama Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos tikslų, tarp jų plėsti vidaus rinką. Tai daryti nacionalinės reguliavimo institucijas įpareigoja ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 3 dalis. Taigi, vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio 5 dalies ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatomis, Tarnyba turi imtis visų reikiamų priemonių, siekdama skatinti konkurenciją elektroninių ryšių srityje.

Prieigos direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad nustatyti įpareigojimai turi būti pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, turi būti proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus (konkurencijos skatinimas, vidaus rinkos plėtra ir Europos Sąjungos piliečių interesų užtikrinimas). Prieigos direktyvos konstatuojamosios dalies (15) pastraipoje pabrėžiama, kad skiriant įmonei, turinčiai didelę įtaką rinkoje, įpareigojimus papildomos rinkos analizės atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent toks įpareigojimas yra tikslingas ir pagal nustatytos problemos pobūdį proporcingas. Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 117 punkte taip pat akcentuojama, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turi užtikrinti, kad didelę įtaką turintiems ūkio subjektams nustatomi įpareigojimai turi atitikti tikslus, nurodytus Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus ir būti proporcingi sprendžiamoms problemoms.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti Įstatymo 17 straipsnio 1–7 punkte nurodytus įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydama tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą.

Taisyklių 20 punkte nurodyta, jog nustačius, kad konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, nustatomi įpareigojimai didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams vadovaujantis Įstatymo 17 straipsniu, taip pat vadovaujantis ir atsižvelgiant į Taisyklių 5 punkte nurodytus teisės aktus. Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, kuriems įpareigojimai, susiję su atitinkama rinka, jau buvo nustatyti anksčiau, Tarnyba palieka galioti jau nustatytus įpareigojimus arba juos pakeičia (įskaitant ir naujų įpareigojimų nustatymą ir (ar) nustatytų įpareigojimų panaikinimą). Nustatydama įpareigojimus ar juos pakeisdama Tarnyba nurodo naujų arba pakeistų įpareigojimų vykdymo pradžios momentą.

Taisyklių 23 punkte nurodyta, kad įpareigojimai panaikinami Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jei atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, Tarnyba

nenustato įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į išdėstytą, matyti, kad didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektas įpareigojimais gali būti nustatomi, keičiami arba naikinami, o nustačius, kad atitinkamos rinkos charakteristikos negali pateisinti *ex-ante* reguliavimo ir (arba) atitinkamoje rinkoje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, ūkio subjektams nustatyti įpareigojimais yra naikinami.

Šio Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo metu, atitinkamos Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos, kuriose būtų pateisinamas *ex-ante* reguliavimas, t. y. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų taikymas, nebuvo nustatytos (žr. Ataskaitos 4.1–4.3 skyrius). Tačiau tiriamuoju laikotarpiu ir Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų metu *ex-ante* reguliavimas Transliacijų perdavimo paslaugoms buvo taikomas (žr. Ataskaitos 1.2 skyrių). Atsižvelgiant į tai, šiame Ataskaitos skyriuje vertinama, kokie įpareigojimais, nustatyti ūkio subjektams LRTC ir TEO ankstesniais Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimais yra paliekami, keičiami arba naikinami.

6.1. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas LRTC, naikinimas

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmoji rinkos tyrimo procedūra yra atitinkamos rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Tarnyba Ataskaitos 3.4 skyriuje apibrėžė Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką. Ši rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede kaip rinka, kurioje gali būti pagrįstas *ex-ante* reguliavimas. Kitaip tariant apibrėžta rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Siekiant įrodyti, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios pateisina įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, būtina atlikti Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytą trijų kriterijų testą ir įrodyti, kad visi trys testo kriterijai yra tenkinami. Ataskaitos 4.1.1 skyriuje nustatyta, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka netenkina visų Rinkų rekomendacijos 2 punkte nustatytų trijų kriterijų testo kriterijų. Minėtame skyriuje nustatyta, kad nepaisant to, jog įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką barjerai yra aukšti (pirmas kriterijus tenkinamas), stabilios radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais kainos ir potenciali galimybė radijo transliacijų perdavimo paslaugų pirkėjui atsisakyti LRTC teikiamų radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų ir potenciali galimybė gauti licenciją, suteikiančią teisę steigti savo elektroninių ryšių tinklą ir transliacijų perdavimo paslaugas teikti sau, rodo, jog nagrinėjama rinka pasižymi charakteristikomis, kurios riboja LRTC galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Tai rodo, kad rinka pasižymi charakteristikoms, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus (netenkinamas antras kriterijus).

Aukščiau pateikta informacija rodo, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime apibrėžta Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka atitinka Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu 1V-1055 „Dėl Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms

galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-770) apibrėžtą Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką ir Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-239 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ apibrėžtą Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, nes visų trijų rinkų objektas yra tas pats – LRTC teikiamos radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis (kanalas) yra skiriamas LRTC.

Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1057 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-772) (toliau – 2006 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. 1V-1057) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-240 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (toliau – 2010 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-240) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5 punktuose LRTC nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas, o 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-240 4.1 ir 4.2 punktais buvo pakeisti 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.4 ir 3.5 punktuose nustatyti, atitinkamai, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas ir apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, o Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka atitinka Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, kuriose LRTC yra nustatyti atitinkami įpareigojimai, LRTC Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl LRTC Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo

dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.1, 3.2, 3.3 punktuose ir 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-240 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ir 4.2 punktuose nustatyti įpareigojimai ir yra naikintini.

6.2. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas transliuotojui, naikinimas

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmoji rinkos tyrimo procedūra yra atitinkamos rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Tarnyba Ataskaitos 3.4 skyriuje apibrėžė Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką. Ši rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede kaip rinka, kurioje gali būti pagrįstas *ex-ante* reguliavimas. Kitaip tariant apibrėžta rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Siekiant įrodyti, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios pateisina įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, būtina atlikti Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytą trijų kriterijų testą ir įrodyti, kad visi trys testo kriterijai yra tenkinami. Ataskaitos 4.1.3 skyriuje nustatyta, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka netenkina visų Rinkų rekomendacijos 2 punkte nustatytų trijų kriterijų testo kriterijų.

Minėtame skyriuje nustatyta, kad nėra teisinių kliūčių pradėti veikti nagrinėjamoje rinkoje, o LRTC atitinkamoje rinkoje galiojantys įpareigojimai ir Tarnybos inicijuotas Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos tyrimas mažina įėjimo į Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinką barjerus ir tai užtikrina sąlygas vystytis konkurencijai Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinkoje (pirmas kriterijus netenkinamas).

Aukščiau pateikta informacija rodo, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime apibrėžta Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka atitinka Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu 1V-1055 „Dėl Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-770) apibrėžtą Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką ir Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-239 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ apibrėžtą Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką nes visų trijų rinkų objektas yra tas pats – radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugos, kai radijo dažnis (kanalas) yra skiriamas transliuotojui.

Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1056 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (Informaciniai

pranešimai, 2006, Nr. 77-771) (toliau – 2006 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. 1V-1056) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-242 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (toliau – 2010 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-242) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1056 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 punktuose LRTC nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas, o 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-242 4.1 ir 4.2 punktais buvo pakeisti 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1056 3.4 ir 3.5 punktuose nustatyti, atitinkamai, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas ir apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, o Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka atitinka Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, kuriose LRTC yra nustatyti atitinkami įpareigojimai, LRTC Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

Išvada: Radijo transliacijų perdavimo analoginio antžeminio radijo tinklais paslaugų, teikiamų transliuotojų, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl LRTC Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas transliuotojui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1056 3.1, 3.2, 3.3 punktuose ir 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-242 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ir 4.2 punktuose nustatyti įpareigojimai ir yra naikintini.

6.3. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, naikinimas

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmoji rinkos tyrimo procedūra yra atitinkamos rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Tarnyba Ataskaitos 3.4 skyriuje apibrėžė Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką. Ši rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede kaip rinka, kurioje gali būti pagrįstas *ex-ante* reguliavimas. Kitaip tariant apibrėžta rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų

įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Siekiant įrodyti, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios pateisina įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, būtina atlikti Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytą trijų kriterijų testą ir įrodyti, kad visi trys testo kriterijai yra tenkinami. Ataskaitos 4.2.1 skyriuje nustatyta, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka netenkina visų trijų Rinkų rekomendacijos 2 punkte nustatyto trijų kriterijų testo kriterijų. Minėtame skyriuje nustatyta, kad nepaisant to, jog įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinką kliūtys tiriamuoju laikotarpiu buvo aukštos (pirmas kriterijus tenkinamas), dėl diegiamų naujų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų ir potencialios galimybės televizijos programų transliuotojams ir retransliuotojams keisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, nagrinėjamoje rinkoje gali atsirasti potenciali konkurencija. Tai yra Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus (antras kriterijus netenkinamas). Tai rodo, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime apibrėžta Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka atitinka Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-239 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ 2.5 punkte apibrėžtą Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, nes minėtų rinkų tyrimo objektas yra televizijos transliacijų perdavimo paslaugos, teikiamos LRTC.

Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-244 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (toliau – 2010 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-244) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. LRTC 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-244 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5 punktuose nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, o Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka atitinka Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, kurioje LRTC yra nustatyti atitinkami įpareigojimai, LRTC Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje nustatyti Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai, yra naikintini.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų LRTC, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl LRTC Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-244 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5 punktuose nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

6.4. Įpareigojimų ūkio subjektui TEO, turinčiam didelę teikiant televizijos transliacijų perdavimo paslaugas, naikinimas

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmoji rinkos tyrimo procedūra yra atitinkamos rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Tarnyba Ataskaitos 3.4 skyriuje apibrėžė Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką. Ši rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede kaip rinka, kurioje gali būti pagrįstas *ex-ante* reguliavimas. Kitaip tariant apibrėžta rinka nėra nurodyta Rinkų rekomendacijos priede, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Siekiant įrodyti, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios pateisina įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, būtina atlikti Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytą trijų kriterijų testą ir įrodyti, kad visi trys testo kriterijai yra tenkinami. Ataskaitos 4.2.2 skyriuje nustatyta, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka netenkina visų trijų Rinkų rekomendacijos 2 punkte nustatyto trijų kriterijų testo kriterijų. Minėtame skyriuje nustatyta, kad nepaisant to, jog įėjimo į Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinką kliūtys tiriamuoju laikotarpiu buvo aukštos (pirmas kriterijus tenkinamas), dėl diegiamų naujų skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų ir potencialios galimybės televizijos programų transliuotojams ir retransliuotojams keisti transliacijų perdavimo paslaugų teikėją, nagrinėjamoje rinkoje gali atsirasti potenciali konkurencija. Tai yra Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti *ex-ante* įpareigojimus (antras kriterijus netenkinamas). Tai rodo, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Šiame Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime apibrėžta Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka atitinka Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-239 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ 2.6 punkte apibrėžtą Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, nes minėtų rinkų tyrimo objektas yra televizijos transliacijų perdavimo paslaugos, teikiamos TEO.

Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-246 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO

LT, AB, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (toliau – 2010 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-246) ūkio subjektas TEO buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje. TEO 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-246 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5 punktuose nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, o Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka atitinka Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką, kurioje TEO yra nustatyti atitinkami įpareigojimai, TEO Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje nustatyti Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai, yra naikintini.

Išvada: Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais paslaugų, teikiamų TEO, rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl TEO Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui TEO, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-246 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5 punktuose nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

6.5. Įpareigojimų ūkio subjektui LRTC, turinčiam didelę įtaką teikiant radijo transliacijų perdavimo skaitmeninio antžeminio radijo tinklais paslaugas, kai radijo dažnis skiriamas LRTC, naikinimas

Tarnyba, Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo, inicijuoto Tarnybos direktoriaus 2005 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. 1V-553 „Dėl Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos tyrimo“ metu, apibrėžė Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką. Šioje rinkoje 2006 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1057 ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką. Ūkio subjektui LRTC 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 punktuose nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Tarnyba, Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo, inicijuoto Tarnybos direktoriaus 2008 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 1V-1021 „Dėl Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos tyrimo“ metu, apibrėžė Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinką. Šioje rinkoje Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-241 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, turinčio didelę įtaką skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje“ (toliau – 2010 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-241) ūkio subjektas LRTC buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką. Ūkio subjektui LRTC 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-241 3.1, 3.2, 3.3 punktuose buvo palikti galioti 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.1, 3.2, 3.3 punktuose nustatyti įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas ir skaidrumo

įpareigojimas, o 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-241 4.1 ir 4.2 punktuose buvo pakeistas 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.4 ir 3.5 punktuose nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas, o taip pat apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Tačiau ūkio subjektas LRTC 2010 m. gegužės 6 d. raštu Nr. 4A-102/2.5-14 informavo Tarnybą, kad nuo 2010 m. vasario 1 d. UAB „Muzikos topai“, UAB „Radiocentras“, UAB „Rimtas radijas“ ir UAB „Laisvoji banga“ pageidaujant buvo nutrauktas skaitmeninio radijo programų siuntimas ir siuntimo stotis 13A kanalu Vilniuje buvo išjungta. Atsižvelgiant į tai, kad Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugos, skirtos turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamos Lietuvos Respublikos teritorijoje, tiriamojo laikotarpio pabaigoje nebuvo teikiamos ir nėra patikimos informacijos, kad artimiausiu metu jos bus pradėtos teikti, Tarnyba Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime, inicijuotame Tarnybos direktoriaus 2012 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 1V-1310 „Dėl Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos tyrimo“ neapibrėžė Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar atitinkamų paslaugų, nevertino šių paslaugų geografinės teritorijos, neapibrėžė atitinkamos paslaugos rinkos, o taip pat neatliko Rinkų rekomendacijos 2 punkte nurodytą trijų kriterijų testą.

Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad Tarnyba turi teisę atlikti ne visą rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskiras jos dalis, jeigu motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitas dalis atlikti nėra tikslinga. Kaip buvo nurodyta aukščiau, Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamojo laikotarpio pabaigoje Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugos, skirtos turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamos Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo 2010 m. vasario 1 d. iki tiriamojo laikotarpio pabaigos nebuvo teikiamos, o skaitmeninio antžeminio radijo stotis buvo išjungta. Dėl šios priežasties nėra įmanoma objektyviai apibrėžti radijo transliacijų perdavimo skaitmeninio antžeminio radijo tinklais rinkos. Atsižvelgiant į tai, antrąją ir trečiąją rinkų tyrimų procedūrą būtų galima atlikti pirmojo ir antrojo Transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimų metu apibrėžtų rinkų apimtyje. Tai yra rinkos tyrimo procedūra yra atliekama Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkos, kuri buvo apibrėžta Tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymo 1V-1055 (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 77-770) 2.1 punkte ir Tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-239 „Dėl transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkų apibrėžimo“ 2.2 punkte apimtyje.

Atsižvelgiant į tai, kad Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugos, skirtos turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamos Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo nutrauktos 2010 m. vasario 1 d. išjungus skaitmeninio antžeminio radijo stotį, paslaugos nebuvo teikiamos nuo 2010 m. vasario 1 d. iki 2012 m. gruodžio 31 d. ir tyrimo metu taip pat nėra teikiamos, o taip pat nėra objektyvios informacijos kada jos bus pradėtos teikti rodo, kad nagrinėjamos rinkoje nėra nei paslaugų teikėjų, nei paslaugų pirkėjų, neįmanoma atlikti Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytos antros rinkos tyrimo procedūros – tyrimą, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, įvardinti atitinkamoje rinkoje turinčius ūkio subjektus. Tačiau, tai, kad nagrinėjamoje rinkoje paslaugos nėra nei teikiamos, nei perkamos, o taip pat į tai, kad nėra patikimos informacijos, kas šios paslaugos artimiausiu metu bus teikiamos, rodo, jog nagrinėjamos rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, o taip pat vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7 dalimi, ūkio subjektui

LRTC Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

Išvada: Atsižvelgiant į tai, kad Antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir Skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, kai radijo dažnis (kanalas) skiriamas siuntėjui LRTC, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkose egzistuoja charakteristikos, kurios negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo, ūkio subjektui LRTC 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1057 3.1, 3.2, 3.3 punktuose ir 2010 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-241 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ir 4.2 punktuose nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

1 Priedas

**Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti
rinkos tyrimo anketos gavėjų sąrašas**

Eil. Nr.	Gavėjas
1	Kauno technologijos universitetas
2	S.Žilionio personalinė radijo ir televizijos konsultacinė agentūra
4	Šiaulių Didždvario gimnazija
5	UAB „Alytaus radijas“
6	UAB „Antroji reklamos atelje“
7	UAB „Artvydas“
8	UAB „ATVIRAI“
9	UAB „Aukštaitijos radijas“
10	UAB „Eurolexis“
11	UAB „Geruda“
12	UAB „Info XXL“
13	UAB „Interbanga“
14	UAB „Kauno fonas“
15	UAB „Labas, Klaipėda“
16	UAB „Laisvoji banga“
17	UAB „Lamantas“
18	UAB „Lanula“
19	UAB „M-1“
20	UAB „Mažeikių aidas“
21	UAB „Muzikos topai“
22	UAB „Plunsta“
23	UAB „Proarsa“
24	UAB „Pūkas“
25	UAB „Radijas kelyje“
26	UAB „Radijo pulsas“
27	UAB „Radijo stotis Laluna“
28	UAB „Radiocentras“
29	UAB „Radiola“
30	UAB „Reklamos gama“
31	UAB „Rimtas radijas“
32	UAB „Saulės radijas“
33	UAB „Tarptautinis Baltijos bangų radijas“
34	UAB „TELE-3“ radijas
35	UAB „Znad Wilii radijo stotis“
36	UAB „Žinių radijas“
37	UAB radijo stotis „Ultra vires“
38	Vilniaus Baltupių progimnazija
39	Vilniaus Universitetas
40	VšĮ „Advilio reklamos miestas“
41	VšĮ „Baltijos bangų radijas“
42	VšĮ „Indros radijas“
43	VšĮ „Kauno moksleivių ir jaunimo laisvalaikio centras“
44	VšĮ „Kvartolė“
45	VšĮ „Marijos radijas“
46	VšĮ „Sou imperija“
47	VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
48	VšĮ Šiaulių universiteto gimnazija
49	SPLIUS, UAB
50	TEO LT, AB
51	UAB „Aidas“

Eil. Nr.	Gavėjas
52	UAB „Aukštaitijos televizija“
53	UAB „BALTICUM TV“
54	UAB „Baltijos TV“
55	UAB „Kėdainių krašto televizija“
56	UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“
57	UAB „Lietuvos ryto“ televizija
58	UAB „Roventa“
59	UAB „Šiaulių apskrities televizija“
60	UAB „TELE-3“
61	UAB „TV7“
62	V.Krušnos IĮ
63	VšĮ „Alytaus regioninė televizija“
64	VšĮ „LN televizija“
65	VšĮ „Marijampolės televizija“
66	VšĮ „Raseinių krašto televizija“
67	UAB „Cgates“
68	UAB „Init“
69	UAB „Mikrovisatos TV“
70	UAB „Rygveda“
71	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras
72	J.Varno Vilniaus radijo studija
73	UAB „Ilorą“
74	Viginta, UAB
75	UAB „Dokeda“
76	Kavamedia UAB
77	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“
78	UAB „Transteleservis“
79	UAB „Horda“
80	UAB „SATV networks“
81	UAB „Toptronas“
82	VAISAT AS

Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrime naudotų santrumpų sąrašas

Santrumpa	Visas pavadinimas
Istatymas	Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (Žin., 2004, Nr. 69-2382)
Prieigos direktyva	2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. <i>specialusis leidimas</i> , 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37)
Pagrindų direktyva	2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. <i>specialusis leidimas</i> , 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37)
Tarnyba	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba
Taisyklės	Rinkos tyrimo taisyklės yra patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 (Žin., 2004, Nr. 141-5174)
Rinkų rekomendacija	2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendacija 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas <i>ex-ante</i> reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2007 L 344, p. 65)
Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės	2002 m. Komisijos gairės dėl rinkos tyrimo ir didelės įtakos vertinimo rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą
Pranešimų rekomendacija	2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendacija 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23)
Bendra pozicija dėl priemonių	Europos reguliuotojų grupės elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms bendra pozicija dėl požiūrio į tinkamas priemones naujoje reguliavimo sistemoje (ERG (03) 30 rev1 bei ERG (06) 33)
Transliacijų perdavimo paslaugos	Transliacijų perdavimo paslaugos, skirtos turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti.
Aiškinamasis memorandumas	2007 m. gruodžio 28 d. Europos Komisijos rekomendacijos 2007/879/EB dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų elektroninių ryšių srityje, reikalaujančių <i>ex-ante</i> reguliavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, aiškinamasis memorandumas
Ataskaita	Tarnybos parengta 2012 m. inicijuoto Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo ataskaita
Anketa	Tarnybos 2013 m. kovo 21 d. raštu Nr. (43.4) 1B-1386 ir 2013 m. kovo 25 d. raštu Nr. (43.4) 1B-1439 82 rinkos dalyviams išsiųsta Transliacijų perdavimo paslaugų rinkos tyrimo anketa
VII	Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 71-1706; 2006, Nr. 82-3254)
Nacionalinės televizijos transliacijos	Nemokamos televizijos programos, transliuojamos visoje Lietuvoje skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais
Regioninės televizijos transliacijos	Nemokamos televizijos programos, transliuojamų pavienėmis skaitmeninės antžeminės televizijos stotimis
Radio dažnių skyrimo planas	Radio dažnių skyrimo radio ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti planą, patvirtintą Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 1V-125 (Žin., 2003, Nr. 100-4526) ir Lietuvos radio ir televizijos komisijos 2003 m. spalio 15 d. sprendimu Nr. 89 (Žin., 2003, Nr. 100-4527)
Skaitmeninės televizijos modelis	Skaitmeninės televizijos diegimo Lietuvoje modelio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1492 (Žin., 2004, Nr. 171-6336; 2011, Nr. 155-7362).